

Σχολή Κοινωνικών Επιστημών

Τμήμα Τραπεζική, Λογιστική και Χρηματοοικονομική

Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών

Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία

«Η Εφαρμογή των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής
Αναφοράς στον τραπεζικό κλάδο: Συγκριτική μελέτη Ελλάδας-
Κύπρου »

Ρούσσου Ιωάννα-Βαρβάρα-Μαρία

Επιβλέπων Καθηγητής: Λοής Πέτρος

Αθήνα, Μάιος 2026

Η παρούσα εργασία αποτελεί πνευματική ιδιοκτησία του/της φοιτητή («συγγραφέας/δημιουργός») που την εκπόνησε. Στο πλαίσιο της πολιτικής ανοικτής πρόσβασης ο/η συγγραφέας/δημιουργός εκχωρεί στο ΕΑΠ, μη αποκλειστική άδεια χρήσης του δικαιώματος αναπαραγωγής, προσαρμογής, δημόσιου δανεισμού, παρουσίασης στο κοινό και ψηφιακής διάχυσής τους διεθνώς, σε ηλεκτρονική μορφή και σε οποιοδήποτε μέσο, για διδακτικούς και ερευνητικούς σκοπούς, άνευ ανταλλάγματος και για όλο το χρόνο διάρκειας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Η ανοικτή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο για μελέτη και ανάγνωση δεν σημαίνει καθ' οιονδήποτε τρόπο παραχώρηση δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας του/της συγγραφέα/δημιουργού ούτε επιτρέπει την αναπαραγωγή, αναδημοσίευση, αντιγραφή, αποθήκευση, πώληση, εμπορική χρήση, μετάδοση, διανομή, έκδοση, εκτέλεση, «μεταφόρτωση» (downloading), «ανάρτηση» (uploading), μετάφραση, τροποποίηση με οποιονδήποτε τρόπο, τμηματικά ή περιληπτικά της εργασίας, χωρίς τη ρητή προηγούμενη έγγραφη συναίνεση του/της συγγραφέα/δημιουργού. Ο/Η συγγραφέας/δημιουργός διατηρεί το σύνολο των ηθικών και περιουσιακών του δικαιωμάτων.

**Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΣΤΟΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ
ΚΛΑΔΟ: ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΕΛΛΑΔΑΣ-ΚΥΠΡΟΥ**

ΡΟΥΣΣΟΥ ΙΩANNA-BARBARA-MARIA

Επιτροπή Επίβλεψης Πτυχιακής / Διπλωματικής Εργασίας

Επιβλέπων Καθηγητής:

ΛΟΗΣ ΠΕΤΡΟΣ

Πανεπιστήμιο

Λευκωσίας

Συν-Επιβλέπων Καθηγητής:

ΔΡΟΓΑΛΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ελληνικό Ανοικτό

Πανεπιστήμιο

Αθήνα, Μάιος 2026

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή κ.Λοή για την καθοδήγηση και τη βοήθεια που μου παρείχε καθ' όλη τη διάρκεια της εκπόνησης της εργασίας μου. Επιπλέον, θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους όσους συνέβαλαν με οποιονδήποτε τρόπο στην ολοκλήρωση της διπλωματικής μου εργασίας.

Περίληψη

Η παρούσα εργασία εξετάζει την εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΔΛΠ/ΔΠΧΑ) στον τραπεζικό κλάδο της Ελλάδας και της Κύπρου, δύο χωρών οι οποίες παρουσιάζουν σημαντικές διαφοροποιήσεις ως προς τις εποπτικές πρακτικές, το μέγεθος των τραπεζικών συστημάτων και τις οικονομικές συνθήκες, παρά το κοινό θεσμικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο οποίο υπόκεινται. Η διεθνοποίηση των αγορών, η ενίσχυση των διασυνοριακών επενδύσεων και η ανάγκη για αξιόπιστη, συγκρίσιμη και διάφανη χρηματοοικονομική πληροφόρηση οδήγησαν στη δημιουργία ενός ενιαίου λογιστικού πλαισίου, το οποίο εφαρμόστηκε μέσω των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ. Η υιοθέτηση αυτών των προτύπων, κυρίως μετά τον Κανονισμό 1606/2002 της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αποτέλεσε καθοριστικό βήμα για την ενίσχυση της διαφάνειας και της αποτελεσματικότητας των κεφαλαιαγορών.

Ο τραπεζικός κλάδος αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους τομείς στην εφαρμογή των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ, καθώς οι τράπεζες διαχειρίζονται σύνθετους χρηματοπιστωτικούς κινδύνους και επηρεάζουν άμεσα τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Κρίσιμα πρότυπα, όπως τα ΔΠΧΑ 7, ΔΠΧΑ 9, ΔΠΧΑ 13, ΔΠΧΑ 15, ΔΛΠ 1 και ΔΛΠ 32, διαμορφώνουν το πλαίσιο γνωστοποιήσεων, αποτίμησης χρηματοοικονομικών μέσων και παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων. Παρά το γεγονός ότι τα πρότυπα υιοθετούνται διεθνώς, η βιβλιογραφία αναδεικνύει ότι η εφαρμογή τους δεν είναι ομοιόμορφη μεταξύ των χωρών, εξαιτίας διαφορών στο θεσμικό περιβάλλον, στην ποιότητα των μηχανισμών επιβολής και στην κουλτούρα χρηματοοικονομικής αναφοράς.

Η παρούσα εργασία προσπαθεί να καλύψει το ερευνητικό κενό που αφορά τη συγκριτική μελέτη Ελλάδας και Κύπρου, διερευνώντας το βαθμό συμμόρφωσης των τραπεζών, την ποιότητα των γνωστοποιήσεων και τις αντιλήψεις των στελεχών που εμπλέκονται στην εφαρμογή των προτύπων. Για το σκοπό αυτό εφαρμόστηκε μικτή μεθοδολογία, συνδυάζοντας ποσοτική, ποιοτική και δευτερογενή ανάλυση. Η ποσοτική ανάλυση πραγματοποιήθηκε μέσω δομημένου ερωτηματολογίου και επεξεργάστηκε με το SPSS. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι αντιλήψεις των στελεχών είναι ομοιογενείς σε μεγάλο βαθμό μεταξύ των δύο χωρών, ενώ οι μεγαλύτερες δυσκολίες εντοπίζονται στην

εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, στην αποτίμηση της εύλογης αξίας και στις απαιτήσεις γνωστοποιήσεων κινδύνου.

Η ποιοτική ανάλυση, βασισμένη στη Θεματική Ανάλυση των Braun & Clarke (2006), έδειξε ότι τα στελέχη των τραπεζών αντιμετωπίζουν σημαντικές προκλήσεις λόγω της τεχνικής φύσης των προτύπων, της ανάγκης για συνεχή εκπαίδευση και της πολυπλοκότητας των υπολογιστικών μοντέλων, ιδίως όσων σχετίζονται με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες (ECL). Επιπλέον, η δευτερογενής ανάλυση των δημοσιευμένων γνωστοποιήσεων μέσω checklist συμμόρφωσης έδειξε διαφοροποιήσεις στην πληρότητα, την διαφάνεια και τη συγκρισιμότητα των οικονομικών καταστάσεων, παρά το κοινό κανονιστικό πλαίσιο.

Συμπερασματικά, η παρούσα εργασία προσφέρει εμπειρικά δεδομένα για δύο χώρες με παρόμοιο θεσμικό περιβάλλον, αναδεικνύοντας ταυτόχρονα την ανάγκη για επιπλέον εναρμόνιση πρακτικών, ενίσχυση της εκπαίδευσης των στελεχών και βελτίωση της ποιότητας των χρηματοοικονομικών γνωστοποιήσεων. Τα ευρήματα υποστηρίζουν ότι η εφαρμογή των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ αποτελεί μια δυναμική διαδικασία που απαιτεί συνεχή προσαρμογή, τεχνογνωσία και ισχυρούς μηχανισμούς εποπτείας.

Περιεχόμενα:

Περίληψη.....	v
Περιεχόμενα.....	vii
Κατάλογος Πινάκων.....	ix
Κατάλογος διαγραμμάτων/γραφημάτων.....	xii
Κατάλογος προσαρτημάτων.....	xiii
1 Εισαγωγή.....	1
2 Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ) και Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ).....	5
2.1 Ιστορική Αναδρομή.....	5
2.2 Ερμηνεία Διεθνών Λογιστικών Προτύπων.....	6
2.3 Υιοθέτηση Διεθνών Λογιστικών Προτύπων.....	8
2.4 Βιβλιογραφική Ανασκόπηση.....	9
2.5 Εφαρμογή ΔΛΠ/ΔΠΧΑ στον τραπεζικό κλάδο.....	12
2.5.1 Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 32-Χρηματοοικονομικά μέσα:Παρουσίαση.....	13
2.5.2 Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 7-Γνωστοποιήσεις Χρηματοοικονομικών Μέσων.....	15
2.5.3 Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 9-Χρηματοοικονομικά Μέσα.....	16
2.5.4 Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 13-Επιμέτρηση Εύλογης Αξίας.....	18

2.5.5 Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 15-Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες.....	18
2.5.6 Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 18-Παρουσίαση και γνωστοποίηση στις οικονομικές καταστάσεις.....	19
2.6 Νομικό και Θεσμικό Πλαίσιο.....	21
2.6.1 Το Νομικό και Θεσμικό πλαίσιο στην Ελλάδα.....	21
2.6.2 Το Νομικό και Θεσμικό πλαίσιο στην Κύπρο.....	22
3 Μεθοδολογία έρευνας.....	24
3.1 Ερευνητικός Σχεδιασμός.....	24
3.2 Πληθυσμός και δείγμα της έρευνας.....	24
3.3 Εργαλείο συλλογής δεδομένων και διαδικασία.....	25
3.4 Εργαλείο Συγκριτικής Ανάλυσης.....	25
3.5 Μέθοδοι Ανάλυσης.....	26
3.5.1 Ποσοτική Ανάλυση.....	26
3.5.2 Ποιοτική Ανάλυση.....	27
3.5.3 Συγκριτική Ανάλυση των γνωστοποιήσεων: Διαδικασία εφαρμογής του checklist.....	28
4 Ανάλυση-Ερευνητικά Ευρήματα.....	30
4.1 Δημογραφικά στοιχεία έρευνας.....	30
4.2 Ποσοτική Ανάλυση: Ανάλυση κλειστών ερωτήσεων.....	33
4.2.1 IFRS 9-Απομείωση και δεδομένα.....	33
4.2.2 IFRS 7-Γνωστοποιήσεις κινδύνου.....	35
4.2.3 IFRS 13-Εύλογη Αξία.....	36
4.2.4 IAS 1-Παρουσίαση.....	38

4.2.5 Σύγκριση Ελλάδας-Κύπρου.....	39
4.3 Crosstab ανάλυση ερωτήσεων (διασταύρωση ερωτήσεων)	40
4.4 Ποιοτική Ανάλυση:Ανάλυση ανοικτών ερωτήσεων.....	58
4.5 Συγκριτική Ανάλυση των γνωστοποιήσεων (disclosures): Διαδικασία εφαρμογής checklist.....	59
5 Συμπεράσματα - Προτάσεις.....	62

Κατάλογος πινάκων:

Πίνακας 1: Χώρα Εργασίας.....	30
Πίνακας 2: Τράπεζα Εργασίας.....	30
Πίνακας 3.1: Τμήμα Εργασίας_Οικονομική Διεύθυνση.....	31
Πίνακας 3.2: Τμήμα Εργασίας_Λογιστήριο/Λογιστικές Υπηρεσίες.....	31
Πίνακας 3.3: Τμήμα Εργασίας_Άλλο.....	31
Πίνακας 4: Έτη εμπειρίας σε εφαρμογή IFRS.....	32
Πίνακας 5: Βαθμός εμπλοκής στην εφαρμογή των IFRS.....	32
Πίνακας 15.1: Crosstabulation: Πόσο απαιτητική θεωρείτε την εφαρμογή του IFRS 9 * Χώρα Εργασίας.....	41
Πίνακας 15.2: Chi-Square Tests - Crosstabulation: Πόσο απαιτητική θεωρείτε την εφαρμογή του IFRS 9 * Χώρα Εργασίας.....	42
Πίνακας 16.1: Crosstabulation: Πόσο επαρκείς θεωρείτε τις γνωστοποιήσεις κινδύνου (IFRS 7) * Χώρα Εργασίας.....	42
Πίνακας 16.2: Πίνακας 16.2: Chi-Square Tests – Crosstabulation: Πόσο επαρκείς θεωρείτε τις γνωστοποιήσεις κινδύνου (IFRS 7) * Χώρα Εργασίας.....	43
Πίνακας 17.1: Crosstabulation: Πόσο απαιτητική θεωρείτε την εφαρμογή του IFRS 13 * Χώρα Εργασίας.....	43
Πίνακας 17.2: Chi-Square Tests – Crosstabulation: Πόσο απαιτητική θεωρείτε την εφαρμογή του IFRS 13 * Χώρα Εργασίας.....	44

Πίνακας 18.1: Crosstabulation: Πόσο συνεπή θεωρείτε την τράπεζα σας με το IAS 1* Χώρα Εργασίας.....	44
Πίνακας 18.2: Chi-Square Tests – Crosstabulation: Πόσο συνεπή θεωρείτε την τράπεζα σας με το IAS 1*Χώρα Εργασίας	45
Πίνακας 19.1: Crosstabulation: Πόσο διαφορετική θεωρείτε την εφαρμογή των IFRS μεταξύ Ελλάδας και Κύπρου * Χώρα Εργασίας.....	46
Πίνακας 19.2: Πίνακας 19.2: Chi-Square Tests – Crosstabulation: Πόσο διαφορετική θεωρείτε την εφαρμογή των IFRS μεταξύ Ελλάδας και Κύπρου*Χώρα Εργασίας.....	46
Πίνακας 20.1: Crosstabulation: Επάρκεια διαθέσιμων δεδομένων IFRS 9 * Χώρα Εργασίας.....	47
Πίνακας 20.2: Chi-Square Tests – Crosstabulation: Επάρκεια διαθέσιμων δεδομένων IFRS 9*Χώρα Εργασίας.....	47
Πίνακας 20.3: Crosstabulation: Ποια θεωρείτε την πιο δύσκολη πτυχή στο IFRS 9 * Χώρα Εργασίας.....	48
Πίνακας 20.4: Chi-Square Tests – Crosstabulation: Ποια θεωρείτε την πιο δύσκολη πτυχή στο IFRS 9*Χώρα Εργασίας.....	48
Πίνακας 21.1: Crosstabulation: Ποια κατηγορία θεωρείτε πιο απαιτητική στα IFRS 7* Χώρα Εργασίας.....	49
Πίνακας 21.2: Chi-Square Tests – Crosstabulation: Ποια κατηγορία θεωρείτε πιο απαιτητική στα IFRS 7 * Χώρα Εργασίας.....	49
Πίνακας 21.3: Crosstabulation: Ποιο επίπεδο εύλογης αξίας θεωρείτε πιο δύσκολο * Χώρα Εργασίας.....	50
Πίνακας 21.4: Chi-Square Tests – Crosstabulation: Ποιο επίπεδο εύλογης αξίας θεωρείτε πιο δύσκολο*Χώρα Εργασίας.....	50
Πίνακας 22.1: Crosstabulation: Πόσο απαιτητική θεωρείτε την εφαρμογή του IFRS 9 * Έτη εμπειρίας.....	52
Πίνακας 22.2: Chi-Square Tests – Crosstabulation: Πόσο απαιτητική θεωρείτε την εφαρμογή του IFRS 9*Έτη εμπειρίας.....	52
Πίνακας 22.3: Crosstabulation: Ποια κατηγορία του IFRS 7 θεωρείτε πιο απαιτητική *Έτη εμπειρίας.....	52
Πίνακας 22.4: Chi-Square Tests – Crosstabulation: Ποια κατηγορία του IFRS 7 θεωρείτε πιο απαιτητική*Έτη εμπειρίας.....	53

Πίνακας 22.5: Crosstabulation: Πόσο απαιτητική θεωρείτε την εφαρμογή του IFRS 13 *	
Έτη εμπειρίας.....	53
Πίνακας 22.6: Chi-Square Tests – Crosstabulation: Πόσο απαιτητική θεωρείτε την εφαρμογή του IFRS 13 *	
Έτη εμπειρίας.....	53
Πίνακας 23.1: Crosstabulation: Πόσο απαιτητική θεωρείτε την εφαρμογή του IFRS 9 *	
Βαθμός εμπλοκής στην εφαρμογή των IFRS.....	55
Πίνακας 23.2: Chi-Square Tests – Crosstabulation: Πόσο απαιτητική θεωρείτε την εφαρμογή του IFRS 9*	
Βαθμός εμπλοκής στην εφαρμογή των IFRS.....	55
Πίνακας 23.3: Crosstabulation: Ποια κατηγορία θεωρείτε πιο απαιτητική στο IFRS 7 *	
Βαθμός εμπλοκής στην εφαρμογή των IFRS.....	56
Πίνακας 23.4: Chi-Square Tests – Crosstabulation: Ποια κατηγορία θεωρείτε πιο απαιτητική στο IFRS 7 *	
Βαθμός εμπλοκής στην εφαρμογή των IFRS.....	56
Πίνακας 23.5: Crosstabulation: Πόσο απαιτητική θεωρείτε την εφαρμογή του IFRS 13 *	
Βαθμός εμπλοκής στην εφαρμογή των IFRS.....	57
Πίνακας 23.6: Chi-Square Tests – Crosstabulation: Πόσο απαιτητική θεωρείτε την εφαρμογή του IFRS 13 *	
Βαθμός εμπλοκής στην εφαρμογή των IFRS.....	57

Κατάλογος διαγραμμάτων/γραφημάτων:

Διάγραμμα 6: Πόσο απαιτητική θεωρείτε την εφαρμογή του IFRS 9.....	33
Διάγραμμα 7: Ποια πτυχή του IFRS 9 θεωρείτε πιο δύσκολη.....	34
Διάγραμμα 8: Επάρκεια διαθέσιμων δεδομένων για IFRS 9.....	34
Διάγραμμα 9: Πόσο επαρκείς θεωρείτε τις γνωστοποιήσεις κινδύνου.....	35
Διάγραμμα 10: Ποια κατηγορία θεωρείτε πιο απαιτητική στην εφαρμογή του IFRS 7..	36
Διάγραμμα 11: Πόσο απαιτητική θεωρείτε την εφαρμογή του IFRS 13.....	37
Διάγραμμα 12: Ποιο επίπεδο ιεράρχησης της εύλογης αξίας είναι πιο δύσκολο.....	38
Διάγραμμα 13: Πόσο συνεπή θεωρείτε την τράπεζα σας με το IAS 1.....	39
Διάγραμμα 14: Πόσο διαφορετική θεωρείτε την εφαρμογή των IFRS μεταξύ Ελλάδας και Κύπρου.....	40

Κατάλογος προσαρτημάτων:

A. Δομημένο ερωτηματολόγιο.....	65
B. Checklist συμμόρφωσης	69

1.Εισαγωγή

Τον περασμένο αιώνα η ολοένα αυξανόμενη οικονομική αλληλεπίδραση μεταξύ των χωρών, με αποτέλεσμα τη διεθνοποίηση των αγορών, η ενίσχυση των διασυνοριακών επενδύσεων και η απαίτηση των χρηστών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων για υψηλής ποιότητας, αξιόπιστη και διάφανη πληροφόρηση, δημιούργησε την ανάγκη δημιουργίας κοινών λογιστικών προτύπων, ώστε να δημιουργηθεί ένα ενιαίο, συγκρίσιμο και με συνοχή πλαίσιο παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων σε παγκόσμιο επίπεδο, με στόχο τη μείωση της ασυμμετρίας της πληροφόρησης, την ενίσχυση της εμπιστοσύνης των επενδυτών και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των κεφαλαιαγορών. Την ανάγκη αυτή κάλυψε αρχικά η Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB) και από το 2021 και μετά το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), τα οποία δημιούργησαν και εξέλιξαν τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ/ΔΠΧΑ). Από τις αρχές του 21ου αιώνα η υιοθέτηση των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ κατέστη υποχρεωτική σε πολλές χώρες παγκοσμίως, με σημαντικότερο σημείο αναφοράς την ψήφιση του Κανονισμού 1606/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου της 19ης Ιουλίου 2002, σύμφωνα με τον οποίο η υιοθέτηση των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ γινόταν υποχρεωτική σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες από την 1η Ιανουαρίου του 2005. Η απόφαση αυτή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, όπως επίσης και όλων των υπόλοιπων χωρών παγκοσμίως, οι οποίες αποφάσισαν την υποχρεωτική υιοθέτηση των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ, βασίστηκε στη σημασία που προσδίδουν τα ΔΛΠ/ΔΠΧΑ σε σημαντικές οικονομικές έννοιες όπως η διαφάνεια, η συγκρισιμότητα και η ποιότητα των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Οι παραπάνω έννοιες αποκτούν ακόμη μεγαλύτερη βαρύτητα όταν αναφερόμαστε στον τραπεζικό κλάδο, καθώς οι τράπεζες αναλαμβάνουν τον κρίσιμο ρόλο του διαμεσολαβητή μεταξύ των επενδυτών και των αποταμιευτών στην παγκόσμια οικονομία και καλούνται να διαχειριστούν σημαντικούς χρηματοπιστωτικούς κινδύνους, επηρεάζοντας άμεσα τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Συνεπώς, η υιοθέτηση των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ από τα τραπεζικά ιδρύματα είναι υψίστης σημασίας, καθώς απαιτούνται γνωστοποιήσεις υψηλής ποιότητας, ακρίβεια των αποτιμήσεων και ορθή εφαρμογή των λογιστικών προτύπων για την διασφάλιση της αξιοπιστίας των οικονομικών καταστάσεων των τραπεζών. Αυτές οι ιδιαίτερες δραστηριότητες των

τραπεζικών ιδρυμάτων επηρεάζονται περισσότερο από συγκεκριμένα πρότυπα, όπως τα ΔΠΧΑ 7 (γνωστοποιήσεις κινδύνου), ΔΠΧΑ 9 (απομείωση χρηματοοικονομικών μέσων), ΔΠΧΑ 13 (εύλογη αξία), ΔΠΧΑ 18/ΔΛΠ 1 (παρουσίαση οικονομικών καταστάσεων) και ΔΛΠ 32 (χρηματοοικονομικά μέσα), τα οποία επιδρούν στη διαχείριση κινδύνων, διαμορφώνοντας την χρηματοοικονομική πληροφόρηση των τραπεζικών ιδρυμάτων.

Μία σημαντική παρατήρηση της παγκόσμιας βιβλιογραφίας είναι ότι ενώ τα ΔΛΠ/ΔΠΧΑ έχουν υιοθετηθεί διεθνώς σε μεγάλη κλίμακα, η εφαρμογή τους διαφέρει σημαντικά μεταξύ των χωρών, ακόμα και σε περιπτώσεις κοινών εποπτικών αρχών όπως στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με τη βιβλιογραφία αυτό είναι αποτέλεσμα θεσμικών, νομικών και εποπτικών διαφορών, καθώς επίσης και διαφορών στην ποιότητα των μηχανισμών επιβολής, της κουλτούρας της χρηματοοικονομικής αναφοράς και των κινήτρων των επιχειρήσεων, τα οποία επηρεάζουν τον βαθμό συμμόρφωσης στα ΔΛΠ/ΔΠΧΑ και συνεπώς την ποιότητα των γνωστοποιήσεων. Μία από τις σημαντικότερες επισημάνσεις της διεθνούς βιβλιογραφίας αποτελεί ότι η διαφάνεια, η συγκρισιμότητα και η μείωση της ασυμμετρίας στην πληροφόρηση, δηλαδή τα οφέλη των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ, δεν είναι ομοιόμορφα μεταξύ των χωρών και σε αρκετές περιπτώσεις ακόμα και μεταξύ επιχειρήσεων του ίδιου κλάδου.

Παρά τον μεγάλο αριθμό ερευνών αναφορικά με τα ΔΛΠ/ΔΠΧΑ και την εφαρμογή τους σε διάφορες χώρες παγκοσμίως, η έρευνα που εξετάζει συγκριτικά την εφαρμογή των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ στον τραπεζικό κλάδο Ελλάδας και Κύπρου είναι ελλιπής. Η σύγκριση των δύο χωρών είναι εξαιρετικά ενδιαφέρουσα, καθώς παρουσιάζουν σημαντικές ομοιότητες ως προς το θεσμικό και εποπτικό πλαίσιο, ως μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και εφαρμόζουν τα ίδια λογιστικά πρότυπα. Από την άλλη πλευρά όμως, υπάρχει διαφοροποίηση μεταξύ του μεγέθους των τραπεζικών τους συστημάτων, της δομής των αγορών τους, των εποπτικών πρακτικών και των οικονομικών συνθηκών που επικρατούν στη κάθε χώρα. Σκοπός λοιπόν της παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση της εφαρμογής βασικών ΔΛΠ/ΔΠΧΑ στον τραπεζικό κλάδο της Ελλάδας και της Κύπρου, ο εντοπισμός και η καταγραφή των διαφορών στο βαθμό συμμόρφωσης, στην ποιότητα των γνωστοποιήσεων, καθώς και στις αντιλήψεις των στελεχών των τραπεζικών ιδρυμάτων που ασχολούνται με την εφαρμογή των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ, συνεπώς και στις

πρακτικές διαφοροποιήσεις στην εφαρμογή των κρίσιμων για τον τραπεζικό κλάδο προτύπων. Επιπλέον στόχος της παρούσας έρευνας είναι η αξιολόγηση κρίσιμων προτύπων για τον τραπεζικό κλάδο, όπως είναι τα ΔΠΧΑ 7, ΔΠΧΑ 9, ΔΠΧΑ 13, ΔΠΧΑ 15, ΔΠΧΑ 18/ΔΛΠ 1 και ΔΛΠ 32 και τέλος η ανάδειξη πιθανών διαφορών αναφορικά με τη χρήση των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ όχι μόνο μεταξύ των δύο χωρών, Ελλάδας και Κύπρου, αλλά ίσως και μεταξύ τραπεζών της ίδιας χώρας, μέσω της αξιολόγησης του τρόπου με τον οποίο τα στελέχη των τραπεζικών ιδρυμάτων αντιλαμβάνονται τη δυσκολία, την πολυπλοκότητα και τις προκλήσεις εφαρμογής των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ.

Σε συνέχεια των προαναφερόμενων, η παρούσα εργασία θα προσπαθήσει να απαντήσει σε ερωτήματα σχετικά με το πόσο απαιτητική θεωρείται η εφαρμογή των βασικών ΔΛΠ/ΔΠΧΑ από τα στελέχη των τραπεζών και να αποτυπώσει το βαθμό δυσκολίας της εφαρμογής αυτών, να εντοπίσει τις πιο απαιτητικές πτυχές των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ, οι οποίες θεωρούνται πιθανόν πιο περίπλοκες (π.χ. αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες (ECL), ιεράρχηση εύλογης αξίας, γνωστοποιήσεις), να διερευνήσει αν υπάρχουν διαφορές στην εφαρμογή των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ μεταξύ της Ελλάδας και της Κύπρου, να διαπιστώσει πόσο πλήρεις και συνεπείς είναι οι γνωστοποιήσεις των τραπεζικών ιδρυμάτων σύμφωνα με τα ΔΛΠ/ΔΠΧΑ, καθώς επίσης και να προσδιορίσει τις προκλήσεις και τα περιθώρια βελτίωσης, τα οποία εντοπίζονται από τις εμπειρίες και τις αντιλήψεις των στελεχών των τραπεζών. Τέλος, επιπλέον στόχοι της παρούσας εργασίας είναι ο συνδυασμός ποσοτικών και ποιοτικών ευρημάτων για την εξαγωγή ολοκληρωμένων συμπερασμάτων, καθώς και η ανάδειξη πιθανών περιθωρίων βελτίωσης στη διαφάνεια και τη συγκρισιμότητα των τραπεζικών γνωστοποιήσεων.

Για την απάντηση των παραπάνω ερωτημάτων θα χρησιμοποιηθεί μικτή μεθοδολογία με ποσοτική, ποιοτική και δευτερογενή ανάλυση δεδομένων, καθώς η φύση των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ επιτρέπει αυτή την επιλογή, εξαιτίας των τεχνικών και ποιοτικών στοιχείων που παρουσιάζουν. Η ποσοτική ανάλυση θα πραγματοποιηθεί με την ανάλυση δομημένου ερωτηματολογίου με τη χρήση του στατιστικού προγράμματος SPSS μέσω του οποίου επιτρέπεται η εφαρμογή περιγραφικών στατιστικών, η ανάλυση συχνοτήτων, η διερεύνηση συσχετίσεων και η σύγκριση των απαντήσεων μεταξύ των δύο χωρών, καθώς επίσης και εξαγωγής ποσοτικών συμπερασμάτων για τη δυσκολία εφαρμογής των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ. Η χρήση του SPSS ενισχύει την αξιοπιστία της ανάλυσης,

καθώς επιτρέπει την τυποποιημένη και συστηματική επεξεργασία των δεδομένων, οδηγώντας σε ασφαλή ποσοτικά συμπεράσματα. Η ποιοτική ανάλυση θα πραγματοποιηθεί με την ανάλυση των ανοικτών ερωτήσεων με τη μέθοδο Θεματικής Ανάλυσης των Braun & Clarke (2006), η οποία αποτελεί μια ευέλικτη και ευρέως χρησιμοποιούμενη προσέγγιση στην ανάλυση ποιοτικών δεδομένων. Μέσω της συγκεκριμένης μεθόδου επιτρέπεται η αναγνώριση, η οργάνωση και η ερμηνεία μοτίβων στις απαντήσεις των συμμετεχόντων, εφαρμόζοντας έξι διαδοχικά στάδια (εξοικείωση με τα δεδομένα, αρχική κωδικοποίηση, αναζήτηση θεμάτων, αναθεώρηση θεμάτων, ορισμός και ονομασία θεμάτων και τελική σύνθεση), με σκοπό την ουσιαστική κατανόηση των εμπειριών και των αντιλήψεων των στελεχών σχετικά με την εφαρμογή των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ και εν τέλει την ανάδειξη συγκεκριμένων θεμάτων, όπως για παράδειγμα οι προκλήσεις του ΔΠΧΑ 9, οι δυσκολίες των γνωστοποιήσεων, οι θεσμικές διαφορές κ.α. Τα δεδομένα θα συλλεχθούν από στελέχη οικονομικών και λογιστικών υπηρεσιών των τραπεζικών ιδρυμάτων της Ελλάδας και της Κύπρου μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, χωρίς τη συλλογή προσωπικών δεδομένων. Για την δευτερογενή ανάλυση των δημοσιευμένων γνωστοποιήσεων των τραπεζών θα χρησιμοποιηθεί ένα συνοπτικό checklist συμμόρφωσης, το οποίο καλύπτει τις απαιτήσεις των βασικών προτύπων που επηρεάζουν τις γνωστοποιήσεις των τραπεζικών ιδρυμάτων, καθώς και τις κατευθυντήριες οδηγίες των εποπτικών αρχών ESMA και EBA και επιτρέπει την αξιολόγηση της πληρότητας, της διαφάνειας και της συγκρισιμότητας των οικονομικών καταστάσεων, καθιστώντας εφικτή την άμεση σύγκριση μεταξύ των τραπεζών των δύο χωρών. Τέλος, για την εξαγωγή των συμπερασμάτων θα συνδυαστούν τα ποσοτικά, ποιοτικά και δευτερογενή ευρήματα, επιτρέποντας την ανάδειξη ομοιοτήτων και διαφορών μεταξύ Ελλάδας και Κύπρου και στη συνέχεια θα ερμηνευθούν τα αποτελέσματα υπό το πρίσμα της διεθνούς βιβλιογραφίας.

Η παρούσα εργασία παρέχει μια συγκριτική εικόνα εφαρμογής των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ μεταξύ της Ελλάδας και της Κύπρου σε έναν κλάδο, όπως είναι ο τραπεζικός, όπου η ποιότητα των γνωστοποιήσεων είναι κρίσιμη. Επιπλέον, εμπλουτίζει τη βιβλιογραφία με εμπειρικά ευρήματα αναφορικά με δύο χώρες που παρουσιάζουν παρόμοιο θεσμικό πλαίσιο, αλλά πολύ διαφορετικές εποπτικές πρακτικές και τέλος προσφέρει πρακτικές προτάσεις για τη βελτίωση της διαφάνειας και της συμμόρφωσης.

2.Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ) και Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ)

2.1 - Ιστορική Αναδρομή

Η ανάγκη για την ανάπτυξη, ερμηνεία, εφαρμογή και επίβλεψη κοινών λογιστικών κανόνων οδήγησε το 1973 στη δημιουργία της Επιτροπής Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB) από 13 χώρες. Από το IASB εκδόθηκαν περίπου 41 Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ/IAS) μέχρι το 2021, όταν και ιδρύθηκε το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), το οποίο μέχρι και σήμερα είναι αρμόδιο για την έκδοση, επικαιροποίηση και αντικατάσταση των λογιστικών προτύπων. Το IASB είναι ανεξάρτητο όργανο, το οποίο χρηματοδοτείται από δωρεές ιδιωτών, χωρίς κυβερνητικούς δεσμούς, με αποκλειστικό σκοπό να προσφέρει παγκόσμια συγκρισιμότητα στις χρηματοοικονομικές αναφορές μέσω των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΔΛΠ) (Kinsey et al. (2022), Κατσίδης (2020)). Από το 2021 και μετά, το IASB εκδίδει τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ/IFRS), τα οποία προσφέρουν πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση εφαρμογής των λογιστικών δεδομένων βάσει κοινών αρχών. Αρμόδιο όργανο για την ερμηνεία των ΔΠΧΑ είναι η Επιτροπή Ερμηνείας των ΔΠΧΑ (IFRIC), ενώ το αντίστοιχο υπεύθυνο όργανο για την ερμηνεία των ΔΛΠ ήταν η Επιτροπή Ερμηνείας Προτύπων (SIC). (Imhanzenobe (2022), Σούμπουρλου (2024)).

Από τα 41 Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ) που εξέδωσε η Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), ορισμένα έχουν αντικατασταθεί από άλλα, με αποτέλεσμα σήμερα να είναι ενεργά μόνο 24 από αυτά. Επιπλέον, το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB) έχει εκδώσει 18 Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ). Σήμερα περίπου 170 χώρες έχουν υιοθετήσει την υποχρεωτική χρήση των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ για όλες τις εισηγμένες οντότητες, ενώ πολλές ακόμα τα υιοθετούν οικειοθελώς (IFRS Foundation, 2025). Στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το 2002 το Ευρωπαϊκό

Κοινοβούλιο ψήφισε την υποχρεωτική υιοθέτηση των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες (Κανονισμός 1606/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου της 19ης Ιουλίου 2002), σύμφωνα με την οποία από τον Ιανουάριο του 2005 περισσότερες από 7.000 εισηγμένες εταιρείες υποχρεώθηκαν να υιοθετήσουν τα νέα λογιστικά πρότυπα, ενώ ταυτόχρονα οι μη εισηγμένες εταιρείες μπορούσαν να υιοθετήσουν τα ΔΛΠ/ΔΠΧΑ εθελοντικά (Κανονισμός 1606/2022/ΕΕ, Σούμπουρλου (2024)).

2.2 - Ερμηνεία Διεθνών Λογιστικών Προτύπων

Τα λογιστικά πρότυπα αποτελούν το σύνολο των κανόνων, εννοιών και συμβάσεων που καθορίζουν την αναγνώριση, παρουσίαση και γνωστοποίηση των διάφορων τύπων λογιστικών συναλλαγών στις χρηματοοικονομικές αναφορές, με στόχο τη παρουσίαση της δίκαιης και αληθούς χρηματοοικονομικής θέσης και απόδοσης μιας οντότητας, επηρεάζοντας με αυτό το τρόπο τη λήψη επενδυτικών αποφάσεων, εξαιτίας του βαθμού πληροφόρησης που παρέχουν. Συνεπώς, είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι τα νέα λογιστικά πρότυπα εισάγουν νέες έννοιες που παραλείπονται στα παλιότερα, με αποτέλεσμα να επηρεάζονται τα αποτελέσματα (π.χ. απομείωση αξίας). Η εξέλιξη των λογιστικών προτύπων αποτελεί θεσμική εξέλιξη και επηρεάζει τη σημασία που αποδίδουν οι επενδυτές στα λογιστικά στοιχεία, επηρεάζοντας τις τιμές των μετοχών (Benston (2006), Imhanzenobe (2022)). Σύμφωνα με τον Κανονισμό 1606/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου της 19ης Ιουλίου 2002 «ως "Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα" νοούνται τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ), τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ) και οι συναφείς ερμηνείες (ερμηνείες της SIC-ΔΠΧΠ), οι μεταγενέστερες τροποποιήσεις των εν λόγω προτύπων και συναφών ερμηνειών καθώς και τα μελλοντικά πρότυπα και συναφείς ερμηνείες που θα εκδώσει ή θα δημοσιεύσει στο μέλλον ο Οργανισμός Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΟΔΛΠ)».

Η χρήση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΔΛΠ/ΔΠΧΑ) αποσκοπεί στην αποτελεσματικότερη λειτουργία της κεφαλαιαγοράς, διατηρώντας και ενισχύοντας την εμπιστοσύνη των επενδυτών και των λοιπών μερών προς τις χρηματοπιστωτικές αγορές, καθώς και στη δημιουργία ενός κοινού κανονιστικού πλαισίου, το οποίο θα ευνοήσει τον ανταγωνισμό για την εύρεση χρηματοοικονομικών πόρων με ίσους όρους

(Κολιοπάνος (2018)). Τα λογιστικά πρότυπα βασίζονται σε κάποιες βασικές αρχές ώστε να παρουσιάζουν την πραγματική οικονομική κατάσταση μιας επιχείρησης μέσω των χρηματοοικονομικών αναφορών και να μειώνουν τη μεροληψία και την ασυμμετρία της πληροφόρησης (Chen et al. (2012), Chen, Ng et al. (2014), Healy et al. (2001), IFRS Foundation, 2025, Weissenberger et al. (2012), Κατσίδης, (2020)).

Οι Λογιστικές Αρχές των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων συνοψίζονται ως εξής:

1. Αρχή ακριβοδίκαιης παρουσίασης:

Τα ΔΛΠ/ΔΠΧΑ πρέπει να παρουσιάζουν ακριβοδίκαια την οικονομική κατάσταση της επιχείρησης και να συμμορφώνονται σε όλες τις αρχές των προτύπων

2. Αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας:

Η επιχείρηση θα πρέπει να παρουσιάζει συνεχιζόμενη δραστηριότητα, η οποία αποτυπώνεται στις οικονομικές καταστάσεις. Εξαίρεση αυτού αποτελεί η πρόθεση της διοίκησης να ρευστοποιήσει την επιχείρηση ή να παύσει τις εμπορικές συναλλαγές (το γεγονός αυτό γνωστοποιείται στις οικονομικές καταστάσεις)

3. Αρχή Δεδουλευμένων Εσόδων - Εξόδων:

Κάθε χρήση θεωρείται ανεξάρτητη από την άλλη. Συνεπώς, τα έσοδα και τα έξοδα λογίζονται στη χρήση που αφορούν, ανεξάρτητα από το χρόνο είσπραξης ή πληρωμής τους

4. Αρχή Αυτοτέλειας των χρήσεων:

Κάθε χρήση θεωρείται ανεξάρτητη. Η διαχειριστική περίοδος ορίζεται μεταξύ της κατάρτισης δύο διαδοχικών ισολογισμών

5. Αρχή ομοιομορφίας των οικονομικών καταστάσεων:

Η ταξινόμηση και εμφάνιση των στοιχείων στις οικονομικές καταστάσεις πρέπει να παραμένει αμετάβλητη ανάμεσα στις χρήσεις, εκτός αν μεταβάλλονται οι επιχειρηματικές δραστηριότητες της επιχείρησης ή απαιτούνται μεταβολές από τα ΔΛΠ/ΔΠΧΑ

6. Αρχή Σπουδαιότητας και ολότητας:

Στις οικονομικές καταστάσεις οποιοδήποτε σημαντικό στοιχείο, πρέπει να παρουσιάζεται ξεχωριστά, ενώ αντίθετα τα δευτερεύοντα στοιχεία/ποσά πρέπει να αθροίζονται με στοιχεία/ποσά παρόμοιας φύσης

7. Αρχή Συμψηφισμού:

Δεν επιτρέπεται ο συμψηφισμός στοιχείων Ενεργητικού-Παθητικού, Εσόδων-Εξόδων, Ζημιών-Κερδών, περιουσιακών στοιχείων-υποχρεώσεων, εκτός από τις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 33 του ΔΛΠ 1

8. Αρχή Συγκριτικής πληροφόρησης:

Οι διαχρονικές καταστάσεις πρέπει να είναι διαχρονικά συγκρίσιμες, ώστε οι χρήστες αυτών να έχουν τη δυνατότητα εκτίμησης των τάσεων και πρόβλεψης μελλοντικών αποτελεσμάτων. Για το λόγο αυτό, εφαρμόζεται αποτύπωση σε δύο στήλες, στη μία για τα ποσά της τρέχουσας χρήσης και στη δεύτερη για αυτά της προηγούμενης περιόδου αναφοράς.

(Κανονισμός 2023/1803/ΕΕ, Μαγγανάρης (2016), Σπανού (2011))

2.3 - Υιοθέτηση Διεθνών Λογιστικών Προτύπων

Οι εταιρείες που υποχρεούνται να υιοθετήσουν τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα είναι:

1. Οι Ανώνυμες Εταιρείες των οποίων οι μετοχές ή οι κινητές αξίες είναι εισηγμένες σε οργανωμένη χρηματιστηριακή αγορά. Οι εταιρείες αυτές υποχρεούνται να συντάσσουν, τόσο τις ετήσιες οικονομικές τους καταστάσεις, όσο και οποιοδήποτε άλλες περιοδικές καταστάσεις, που η δημοσίευσή τους είναι υποχρεωτική από τον νόμο, σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα.
2. Οι μη εισηγμένες σε οργανωμένη χρηματιστηριακή αγορά επιχειρήσεις, οι οποίες ενοποιούνται. Η υποχρέωση σύνταξης των ετήσιων οικονομικών τους καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα προϋποθέτουν είτε την εγκατάστασή τους στην Ελλάδα, είτε τη παροχή της δυνατότητας εφαρμογής των

Διεθνών Λογιστικών Προτύπων από τη νομοθεσία της χώρας στην οποία εγκαθίσταται η επιχείρηση εκτός Ελλάδας. Και για τις δύο παραπάνω περιπτώσεις βασική προϋπόθεση αποτελεί η επιχείρηση να αντιπροσωπεύει ποσοστό μεγαλύτερο του 5% του ενοποιημένου κύκλου εργασιών ή του ενοποιημένου ενεργητικού ή των ενοποιημένων αποτελεσμάτων μετά την αφαίρεση της αναλογίας των μετοχών της μειοψηφίας.

Οι εταιρείες οι οποίες μπορούν προαιρετικά να υιοθετήσουν τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα είναι:

1. Οι μη εισηγμένες και οι μη συνδεδεμένες με αυτές Ανώνυμες Εταιρείες, καθώς επίσης και οι εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης και Ιδιωτικές Κεφαλαιουχικές Εταιρείες, με την προϋπόθεση ότι η εφαρμογή των ΔΛΠ έχει εγκριθεί από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων ή εταίρων της εταιρείας για τουλάχιστον πέντε συνεχόμενες οικονομικές χρήσεις, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη παράγραφο 2 του άρθρου 134 του Ν.2190/1920.
2. Εταιρείες που εγκαθίστανται στην Ελλάδα ή εκτός Ελλάδας (αν αυτό επιτρέπεται από την νομοθεσία της χώρας εγκατάστασης) και είναι συνδεδεμένες με μητρική εταιρεία εγκατεστημένη στην Ελλάδα.

(Κολιοπάνος (2018), Σπανού (2011))

2.4 - Βιβλιογραφική Ανασκόπηση

Η ολοένα αυξανόμενη υιοθέτηση των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ από το 2000 και μετά, είτε υποχρεωτικά είτε οικειοθελώς, είχε ως αποτέλεσμα το αυξημένο ενδιαφέρον της παγκόσμιας οικονομικής κοινότητας για τις επιδράσεις της εφαρμογής των ΔΠΧΑ στην παγκόσμια οικονομία. Ως αποτέλεσμα αυτού, έχουν πραγματοποιηθεί πολλές μελέτες σχετικά με τα οφέλη και τις επιπτώσεις που προσφέρουν τα ΔΠΧΑ σε διάφορους τομείς της οικονομικής δραστηριότητας.

Οι Hope et al (2006) εξέτασαν τις επιδράσεις των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ στη χρηματοοικονομική πληροφόρηση και διαπίστωσαν ότι οι επενδυτές θεωρούσαν αναγκαία την ποιότητα και την πληρότητα των νέων κανονισμών σε λιγότερο

ανεπτυγμένα θεσμικά συστήματα. Την ίδια χρονιά ο Ball (2006) διαπίστωσε ότι η χρήση των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ βελτιώνει την διαφάνεια των χρηματοοικονομικών δεδομένων μεταξύ των χωρών, μειώνει τις διαφορές των λογιστικών αρχών, ενισχύει την αντιστοίχιση των οικονομικών στοιχείων και μειώνει την παρερμηνεία των οικονομικών στοιχείων. Οι Armstrong et al (2010) επισήμαναν την θετική επίδραση στους επενδυτές και στις αγορές κεφαλαίου από την υιοθέτηση των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ, αφού υπάρχει καλύτερη σύγκλιση και ποιότητα πληροφοριών, καθώς και μικρότερη ασυμμετρία στα λογιστικά δεδομένα. Από την άλλη, οι Kvaal et al (2010) και Kvaal et al (2012), εξέτασαν τη παράλληλη χρήση των νέων λογιστικών προτύπων με αυτή των ήδη εδραιωμένων προτύπων και διαπίστωσαν αυξημένη συγκρισιμότητα και ομοιογένεια στις λογιστικές πρακτικές. Επιπλέον, επισήμαναν ότι οι διαφορές μεταξύ των χωρών επηρεάζουν σημαντικά το επίπεδο εφαρμογής των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ.

Το 2010 οι Schleicher et al, ανέφεραν ότι η υιοθέτηση των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ βελτίωσε την λειτουργία των κεφαλαιαγορών για τις μικρές επιχειρήσεις σε οικονομίες με υψηλότερη ευαισθησία, όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση. Επιπλέον, το 2011 οι Tan et al, διαπίστωσαν ότι μετά την υιοθέτηση των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ βελτιώθηκε σημαντικά η ακρίβεια των προβλέψεων των αναλυτών, με αποτέλεσμα η προσέλκυση επενδυτών να αυξάνεται περισσότερο σε χώρες με σημαντική διαφορά ανάμεσα στα εθνικά λογιστικά πρότυπα και στα ΔΛΠ/ΔΠΧΑ. Από την πλευρά τους, οι Christensen et al (2013), ανέφεραν ότι οι θεσμικές διαφορές ανά χώρα δημιουργούν ποικιλομορφία ως προς τις επιπτώσεις χρήσης των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ. Επιπλέον, σύμφωνα με τους Florou et al (2012), παρατηρήθηκε αύξηση των επενδυτικών δραστηριοτήτων σε χώρες με ισχυρούς μηχανισμούς επιβολής, στις οποίες διαπιστώθηκε και μεγαλύτερη διαφοροποίηση από τα προγενέστερα εθνικά πρότυπα. Οι ερευνητές επίσης επισημαίνουν ότι η συγκρισιμότητα που προσφέρουν τα ΔΛΠ/ΔΠΧΑ είναι ένας από τους κύριους παράγοντες αύξησης των επενδύσεων (Florou et al (2012)).

Οι Mohammadrezaei et al (2013) μελέτησαν τις συνέπειες της υποχρεωτικής υιοθέτησης των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ σε παγκόσμιο επίπεδο. Αρχικά, επισήμαναν ότι τα κριτήρια θέσπισης των λογιστικών προτύπων σχετίζονται με την χρησιμότητα για τη λήψη αποφάσεων, τη μείωση της ασυμμετρίας της πληροφόρησης, τις οικονομικές συνέπειες των προτύπων και τις πολιτικές πτυχές της τυποποίησης. Τα αποτελέσματα της έρευνας

αποτυπώνουν ότι η υιοθέτηση των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ ενίσχυσε την συνάφεια των λογιστικών μεγεθών με την αξία και την συγκρισιμότητα της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης. Επίσης, μειώνεται η ασυμμετρία της πληροφόρησης, καθώς βελτιώνεται η ακρίβεια των προβλέψεων των αναλυτών και αυξάνεται η συναίνεση. Επιπλέον, διαπιστώνονται ευνοϊκές οικονομικές συνέπειες, δηλαδή χαμηλότερο κόστος ιδίων κεφαλαίων και αύξηση των ξένων επενδύσεων. Σημειώνεται όμως ότι οι ευνοϊκές συνέπειες εξαρτώνται από την ισχύ των κινήτρων αναφοράς μιας επιχείρησης και του συστήματος επιβολής σε μια χώρα. Τέλος, επισημαίνεται ότι η γενίκευση των συμπερασμάτων δεν είναι ασφαλής για τις αναπτυσσόμενες χώρες.

Οι De George et al (2016) μελέτησαν τις επιπτώσεις από την υιοθέτηση των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ και διαπίστωσαν σημαντικά οφέλη, όπως αυξημένη διαφάνεια, χαμηλότερο κόστος κεφαλαίου, βελτιωμένες διασυννοριακές επενδύσεις, καλύτερη συγκρισιμότητα των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και αυξημένο ενδιαφέρον από ξένους αναλυτές. Ειδικότερα, διαπίστωσαν ισχυρή αύξηση της συγκρισιμότητας, αύξηση της ρευστότητας της αγοράς και μείωση του κόστους ιδίων κεφαλαίων. Επισημαίνουν όμως, ότι υπάρχει διαφοροποίηση μεταξύ των χωρών και των εταιρειών, καθώς τα μεγαλύτερα οφέλη εμφανίζονται σε επιχειρήσεις που έχουν υποστεί ταυτόχρονα αλλαγές στα κίνητρα χρηματοοικονομικής αναφοράς σε επίπεδο εταιρείας και σε χώρες που έχουν πραγματοποιήσει ταυτόχρονες αλλαγές στην εποπτεία τους. Συνεπώς, είναι αρκετοί αυτοί οι οποίοι θεωρούν ότι τα οφέλη αυτά οφείλονται σε άλλους παράγοντες, όπως οι αλλαγές στην εποπτεία, και όχι στην υιοθέτηση των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ.

Η πρόσφατη μελέτη των Barragan et al (2025) διερεύνησε πως η χρήση των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ έχει επηρεάσει τη φορολογία σε παγκόσμιο επίπεδο. Σύμφωνα με τους ερευνητές, η υιοθέτηση των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ έχει αυξήσει τη συγκρισιμότητα και τη διαφάνεια των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, έχει μειώσει τα φορολογικά σφάλματα και έχει καταστήσει το φορολογικό σχεδιασμό πιο δύσκολο, λόγω της απόκλισης μεταξύ των λογιστικών και φορολογικών κανόνων, καθώς η εφαρμογή τους επηρεάζει τη φορολογική βάση και τον φορολογικό σχεδιασμό, τη φορολογική νομοθεσία και την είσπραξη εσόδων. Από την άλλη τα ΔΛΠ/ΔΠΧΑ ενισχύουν τη συσχέτιση μεταξύ λογιστικών εκτιμήσεων και μελλοντικών ταμειακών ροών και διευκολύνουν τη μετατόπιση εισοδήματος με φορολογικά κίνητρα. Οι ερευνητές όμως,

καταλήγουν πως ενώ τα ΔΛΠ/ΔΠΧΑ μειώνουν τη φοροδιαφυγή και ενισχύουν την διαφάνεια, η αποτελεσματικότητα τους εξαρτάται από τις νομικές και οικονομικές συνθήκες κάθε χώρας, καθώς τα αυξημένα οφέλη αυτών παρατηρούνται σε χώρες με ισχυρά ρυθμιστικά πλαίσια και προστασίας των επενδυτών. Τέλος, επισημαίνουν ότι είναι σημαντική η προσαρμογή των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ στα ιδιαίτερα νομικά και οικονομικά χαρακτηριστικά κάθε χώρας.

Τα προηγούμενα έτη υπήρξαν και κάποιες μελέτες αναφορικά με τις γνωστοποιήσεις μέσω των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ στον τραπεζικό κλάδο. Το 2012, ο Miihkinen διαπίστωσε ότι οι γνωστοποιήσεις κινδύνου, που αφορούν και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, περιγράφουν τους σημαντικούς κινδύνους που αντιμετωπίζει η επιχείρηση, τους τρόπους διαχείρισης τους και την αναμενόμενη οικονομική τους επίδραση στην τρέχουσα και μελλοντική απόδοση. Από την πλευρά τους οι Leorizzi et al (2020) επισημαίνουν ότι οι γνωστοποιήσεις κινδύνου ενισχύουν τη διαφάνεια και βελτιώνουν την πειθαρχία της αγοράς. Αυτές οι γνωστοποιήσεις (κινδύνου) είναι υποχρεωτικές για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και απαιτούν τη παροχή λεπτομερών πληροφοριών στην ενότητα διαχείρισης κινδύνων των ετήσιων εκθέσεων τους (Igbal et al. (2024)). Μέσω των γνωστοποιήσεων κινδύνου, τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα δημιουργούν ένα αποτελεσματικότερο σύστημα διαχείρισης κινδύνου, το οποίο επηρεάζει θετικά τη σταθερότητα και την κερδοφορία τους (El-Gazzar et al (2003)). Απαιτείται όμως προσοχή στην αποτύπωση αυτών των πληροφοριών, καθώς όταν το περιεχόμενο των ετήσιων εκθέσεων καθίσταται υπερβολικά φορτωμένο και περίπλοκο λόγω αυξημένης πληροφόρησης, η αποτελεσματικότητα των γνωστοποιήσεων χάνει τον σκοπό της (Hassan et al (2010)).

Από την παραπάνω επισκόπηση γίνεται αντιληπτό ότι η υιοθέτηση των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ παρουσιάζει πολλά οφέλη, με σημαντικότερα την ενίσχυση της διαφάνειας της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και της συγκρισιμότητας, καθώς και της αύξησης της απόδοσης των επενδύσεων. Τα αποτελέσματα όμως των ερευνών, συμφωνούν στο γεγονός ότι τα οφέλη της εφαρμογής των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ επηρεάζονται από τα νομικά και θεσμικά πλαίσια της κάθε χώρας, καθώς διαπιστώνονται διαφορές μεταξύ των χωρών που τα εφαρμόζουν. Χώρες με ισχυρά νομικά, θεσμικά και ρυθμιστικά πλαίσια παρουσιάζουν μεγαλύτερα οφέλη σε σχέση με χώρες που εφαρμόζουν ελαστικότερα.

Για παράδειγμα, στην Ευρωπαϊκή Ένωση όπου η εποπτεία πραγματοποιείται από την ανεξάρτητη Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών (ESMA), προωθείται η σύγκλιση εποπτείας μεταξύ των ρυθμιστικών αρχών κινητών αξιών (Kinsey et al (2022)).

2.5 - Εφαρμογή ΔΛΠ/ΔΠΧΑ στον τραπεζικό κλάδο

Ο βασικός ρόλος των τραπεζικών ιδρυμάτων είναι αυτός του διαμεσολαβητή μεταξύ όσων αναζητούν να επενδύσουν κεφάλαια και όσων αναζητούν ρευστότητα για τη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων τους, μέσω λήψης δανείων (Κολιοπάνος (2018)). Η παγκοσμιοποίηση και η ολοένα αυξανόμενη ανάγκη συναλλαγών μεταξύ των επιχειρήσεων συνολικά και φυσικά των τραπεζών διεθνώς, κυρίως μεταξύ των αμερικάνικων και των ευρωπαϊκών, οδήγησε στην ανάγκη της εναρμόνισης στη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και κατ' επέκταση στην υιοθέτηση των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ και στον τραπεζικό κλάδο (Κουναδέας (2020)).

Στον τραπεζικό κλάδο εφαρμόζονται πολλά από τα υπάρχοντα ΔΛΠ/ΔΠΧΑ, καθορίζοντας ουσιαστικά την απόδοση των τραπεζών, τόσο σε επίπεδο ρευστότητας, όσο και σε επίπεδο επενδύσεων. Τα πιο γνωστά ΔΛΠ/ΔΠΧΑ που χρησιμοποιούνται στις τράπεζες είναι τα εξής:

- ΔΛΠ 32 - Χρηματοοικονομικά μέσα: Παρουσίαση
- ΔΠΧΑ 7 - Χρηματοοικονομικά μέσα: Γνωστοποιήσεις
- ΔΠΧΑ 9 - Χρηματοοικονομικά μέσα
- ΔΠΧΑ 13 - Επιμέτρηση εύλογης αξίας
- ΔΠΧΑ 15 - Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες
- ΔΠΧΑ 18 - Παρουσίαση και γνωστοποίηση στις οικονομικές καταστάσεις

(Κανονισμός 2023/1803/ΕΕ)

Κάθε ένα από τα παραπάνω εξυπηρετεί συγκεκριμένο σκοπό και βρίσκει διαφορετικό πεδίο εφαρμογής, όπως θα αναλυθεί παρακάτω.

2.5.1 - Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 32 - Χρηματοοικονομικά μέσα: Παρουσίαση

Το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων υιοθέτησε το ΔΛΠ 32 το 2001. Το πρότυπο είχε αρχικά εκδοθεί ως ΔΛΠ 32 - Γνωστοποίηση και Παρουσίαση το 1995 από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και δέχθηκε δύο τροποποιήσεις, το 1998 και το 2000, πριν την επικαιροποίηση και υιοθέτηση από το Συμβούλιο (IASB).

Στο ΔΛΠ 32 ορίζεται ο τρόπος σύνταξης και παρουσίασης των πληροφοριών χρηματοοικονομικής φύσης, οι οποίες κρίνεται αναγκαίο να αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων μιας οικονομικής οντότητας. Σκοπός του συγκεκριμένου προτύπου είναι η πλήρης και αντικειμενική πληροφόρηση των ενδιαφερόμενων για την χρηματοοικονομική κατάσταση της επιχείρησης, καθώς και ο προσδιορισμός των επιμέρους επιπτώσεων, οι οποίες είναι συνέπεια της τρέχουσας οικονομικής κατάστασης της επιχείρησης. Το ΔΛΠ 32 εφαρμόζεται σε θυγατρικές, συγγενείς οντότητες ή κοινοπραξίες (όπου εφαρμόζεται το ΔΛΠ 39), σε παράγωγα που σχετίζονται με θυγατρικές ή συγγενείς οντότητες, σε παράγωγα ενσωματωμένα σε ασφαλιστήρια συμβόλαια, σε παράγωγα ενσωματωμένα σε συμβόλαια χρηματοοικονομικής εγγύησης, σε παράγωγα ενσωματωμένα σε χρηματοοικονομικά μέσα (προαιρετικά), σε ασφαλιστικές συμβάσεις που σχετίζονται με μεταφορά κινδύνων, σε χρηματοοικονομικά στοιχεία που μπορούν να διακανονιστούν με μετρητά ή ανταλλαγή και σε δικαιώματα προαίρεσης για μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, αν μπορούν να διακανονιστούν με μετρητά ή ανταλλαγή.

Το ΔΛΠ 32 μαζί με το ΔΠΧΑ 9, θεωρούνται τα δύο πρότυπα με την σημαντικότερη επιρροή στην παρουσίαση και στην αποτίμηση των προϊόντων του τραπεζικού τομέα και είναι αυτά που έχουν επηρεάσει σε μεγαλύτερο βαθμό τις αλλαγές στις οικονομικές καταστάσεις των τραπεζικών ιδρυμάτων. Το ΔΛΠ 32 συγκεκριμένα είναι το μέσο γνωστοποίησης και παρουσίασης των χρηματοπιστωτικών προϊόντων στις οικονομικές καταστάσεις των τραπεζών. Σύμφωνα με το συγκεκριμένο πρότυπο απαγορεύεται ο συμψηφισμός Ενεργητικού-Παθητικού ή αντίστοιχων λογαριασμών εσόδων-εξόδων και συνεπώς η απεικόνιση της μεταξύ τους διαφοράς. Επιπλέον, οι διαφορές που προκύπτουν μεταξύ των τιμών διάθεσης και εξόφλησης των ομολόγων, πρέπει να εμφανίζεται σε λογαριασμούς εξόδων εγκατάστασης και να πραγματοποιείται ισόποση

απόσβεση τους, μέχρι τα ομόλογα να φτάσουν στη λήξη τους. Επίσης, ως τιμή κτήσης τίτλων σταθερού εισοδήματος, που διαπραγματεύονται στο Χρηματιστήριο, θεωρείται η τιμή του ειδικού λογαριασμού “Αξία Κτήσεως Τίτλων”. Επιπρόσθετα, στη περίπτωση μη ύπαρξης κερδών, ο λογαριασμός που αφορά τις ίδιες μετοχές μεταφέρεται από το Ενεργητικό στο Παθητικό αφαιρετικά από το ποσό του συνόλου Ιδίων Κεφαλαίων. Αν τα κέρδη σχηματίζουν αποθεματικό για ίδιες μετοχές, δημιουργείται αντίστοιχο ίσο ποσό αποθεματικού επί της Καθαρής Θέσης. Τέλος, στο λογαριασμό “Συμμετοχές και Λοιπές Μακροπρόθεσμες Χρηματοοικονομικές Υποχρεώσεις” καταχωρούνται αυτά τα ποσά που προέρχονται από δικαιώματα συμμετοχής επί κεφαλαίου άλλων οικονομικών οντοτήτων.

Η υιοθέτηση του προτύπου από τον IASB το 2001 αποτέλεσε την αρχή για αρκετές τροποποιήσεις του ΔΛΠ 32 μέχρι σήμερα. Η πρώτη αναθεώρηση ήρθε το 2003 όταν ο IASB ενσωμάτωσε οδηγίες από ερμηνείες (SIC-5, SIC-16, SIC-17) και συμπεριέλαβε προτάσεις από το προσχέδιο του SIC D34. Το 2005 όλες οι γνωστοποιήσεις μεταφέρθηκαν στο ΔΠΧΑ 7 και τροποποιήθηκε ο τίτλος του προτύπου σε Χρηματοοικονομικά μέσα: Παρουσίαση. Ακολούθησαν άλλες τέσσερις σημαντικές τροποποιήσεις, το 2008 όπου ορισμένα μέσα προς πώληση και υποχρεώσεις σε εκκαθάριση ταξινομήθηκαν ως ίδια κεφάλαια, το 2009 όπου δικαιώματα σε ξένο νόμισμα ταξινομήθηκαν ως ίδια κεφάλαια, το 2011 όπου κοινοποιήθηκαν διευκρινήσεις αναφορικά με τον συμψηφισμό χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων και το 2017 όπου το ΔΠΧΑ τροποποίησε τις απαιτήσεις για τις ίδιες μετοχές. Ταυτόχρονα, από το 2010 έως 2020 το ΔΛΠ 32 επηρεάστηκε από τροποποιήσεις άλλων προτύπων (IFRS Foundation, 2025, Κανονισμός ΕΕ, 2023/1803, Κολιοπάνος (2018))

2.5.2 - Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 7 - Γνωστοποιήσεις Χρηματοοικονομικών Μέσων

Το 2005 το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB) εξέδωσε το ΔΠΧΑ 7- Χρηματοοικονομικά Μέσα: Γνωστοποιήσεις, το οποίο αντικατέστησε το ΔΛΠ 30 - Γνωστοποιήσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις Τραπεζών και παρόμοιων Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων, που είχε αρχικά εκδοθεί από την Επιτροπή Διεθνών

Λογιστικών Προτύπων το 1990, διατηρώντας τις απαιτήσεις γνωστοποίησης του ΔΛΠ 32 - Χρηματοοικονομικά Μέσα: Γνωστοποίηση και Παρουσίαση, το οποίο στη συνέχεια μετονομάστηκε σε ΔΛΠ 32- Χρηματοοικονομικά Μέσα: Παρουσίαση.

Το ΔΠΧΑ 7 συμπληρώνει το ΔΠΧΑ 9, απαιτώντας εκτενείς γνωστοποιήσεις για τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους (πιστωτικός, επιτοκιακός, ρευστότητας) και τις μεθόδους διαχείρισης τους. Σκοπός του συγκεκριμένου προτύπου είναι η ενίσχυση της διαφάνειας και η κατανόηση των κινδύνων που αντιμετωπίζουν τα τραπεζικά ιδρύματα.

Το ΔΠΧΑ 7 έχει δεχθεί αρκετές αναθεωρήσεις, πολλές από αυτές ως απόρροια τροποποιήσεων άλλων προτύπων. Το 2007 η αναθεώρηση του ΔΛΠ 1 σχετικά με την ορολογία που χρησιμοποιείται σε όλα τα ΔΠΧΑ, επηρέασε και αυτό το πρότυπο. Το 2009 το Συμβούλιο προχώρησε στη δημιουργία μιας νέας έκδοσης του ΔΠΧΑ 7 ενισχύοντας τις γνωστοποιήσεις σχετικά με την εύλογη αξία και τους κινδύνους ρευστότητας στο ΔΠΧΑ 7. Το 2010 η τροποποίηση αφορούσε την απαίτηση από τις οντότητες να συμπληρώνουν γνωστοποιήσεις για όλα τα μεταβιβασθέντα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν έχουν αναγνωριστεί. Η επόμενη τροποποίηση το 2011 αφορούσε γνωστοποιήσεις σχετικά με συμφωνίες συμψηφισμού για τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις. Η τροποποίηση του ΔΠΧΑ 17 το 2017 είχε ως αποτέλεσμα τη προσθήκη απαιτήσεων γνωστοποίησης στο ΔΠΧΑ 7 για περιπτώσεις όπου μια οντότητα εφαρμόζει εξαίρεση για συγκεκριμένες ίδιες μετοχές ή για ίδιες επαναγορασθείσες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις υπό συγκεκριμένες συνθήκες. Δύο χρόνια αργότερα, το 2019, η τροποποίηση των ΔΠΧΑ 9 και ΔΛΠ 39, πρόσθεσε στο ΔΠΧΑ 7 συγκεκριμένες απαιτήσεις γνωστοποίησης για σχέσεις αντιστάθμισης στις οποίες μια οντότητα εφαρμόζει τις εξαιρέσεις των ΔΠΧΑ 9 ή ΔΛΠ 39. Τέλος, και η “Μεταρρύθμιση Δεικτών Επιτοκίων Αναφοράς - Φάση 2”, που εξέδωσε το Συμβούλιο (IASB) το 2020 τροποποίησε απαιτήσεις στο ΔΠΧΑ 7, μεταξύ άλλων προτύπων (IFRS Foundation, 2025, Κανονισμός ΕΕ, 2023/1803, Ρίζος (2022), Κανονισμός ΕΕ, 2023/1803)

2.5.3 - Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 9 - Χρηματοοικονομικά Μέσα

Το 2001 το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων υιοθέτησε το ΔΛΠ 39 - Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Επιμέτρηση, με σκοπό την αντικατάστασή του από το ΔΠΧΑ 9. Η αντικατάσταση αυτή χωρίστηκε σε 3 φάσεις και τελικά το 2014 το Συμβούλιο (IASB) δημοσίευσε το ΔΠΧΑ 9, το οποίο τέθηκε σε υποχρεωτική εφαρμογή την 1/1/2018, σύμφωνα με έγκριση της ΕΕ με τον Κανονισμό 2016/2067, για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και τις επενδυτικές εταιρείες που χρησιμοποιούσαν τα ΔΠΧΑ για την κατάρτιση των οικονομικών τους καταστάσεων. Εξαίρεση εφαρμογής του εν λόγω πρότυπου υπάρχει στις συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρείες, στις ενώσεις επιχειρήσεων και στις συνδεδεμένες επιχειρήσεις. Σκοπός του ΔΠΧΑ 9 ήταν η βελτίωση της χρηματοοικονομικής αναφοράς για τα χρηματοοικονομικά μέσα και η εξασφάλιση ότι οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν την πραγματική οικονομική κατάσταση της επιχείρησης, δίνοντας λύση στις αδυναμίες της ετεροχρονισμένης αναγνώρισης πιστωτικών ζημιών στις οικονομικές καταστάσεις των εταιρειών και κυρίως των τραπεζών, οι οποίες εμφανίστηκαν κατά την διάρκεια της χρηματοπιστωτικής κρίσης. Το ΔΠΧΑ εισήγαγε αλλαγές σε τρεις μεγάλες κατηγορίες:

- την αναγνώριση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών μέσων
- την απομείωση, και
- τη λογιστική αντιστάθμισης

(IFRS Foundation, 2025, Γκλαβένος (2024), Κανονισμός ΕΕ, 2023/1803, Κουναδέας (2020), Ρίζος (2022),)

Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω το ΔΠΧΑ 9, μαζί με το ΔΛΠ 32 είναι τα δύο πρότυπα με την εντονότερη επιρροή στη παρουσίαση και στην αποτίμηση των προϊόντων των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Ενώ το ΔΛΠ32 εστιάζει στον τρόπο γνωστοποίησης και παρουσίασης τους, το ΔΠΧΑ 9 ασχολείται με την αποτίμηση και αναγνώριση αυτών. Όμως, η εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 έχει δυσκολία εφαρμογής λόγω του μεγάλου χαρτοφυλακίου δανείων και άλλων χρηματοοικονομικών μέσων, με αποτέλεσμα οι τράπεζες να εκτίθενται σε πιστωτικούς κινδύνους και στις μεταβολές της αγοράς. Για αυτούς όμως τους λόγους είναι αυξημένη η ανάγκη διαφάνειας και εύλογης αποτίμησης των χρηματοοικονομικών μέσων, καθώς τα τραπεζικά ιδρύματα

επηρεάζονται άμεσα από τις οικονομικές συνθήκες της αγοράς και από το ρυθμιστικό πλαίσιο που τις περιβάλλει ανά πάσα στιγμή.

Η βασική αλλαγή που εισήγαγε το ΔΠΧΑ 9 σε σχέση με το ΔΛΠ 39 είναι ο διαχωρισμός των χρηματοοικονομικών μέσων σε τρεις κύριες κατηγορίες επιμέτρησης:

- i. Αποτίμηση σε ιστορικό κόστος
- ii. Αποτίμηση σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI)
- iii. Αποτίμηση σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων (FVTPL)

με αποτέλεσμα την αξιοσημείωτη μείωση της πολυπλοκότητας και την αύξηση της διαφάνειας των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Επιπλέον, το πρότυπο απαιτεί από τα τραπεζικά ιδρύματα να εφαρμόζουν το μοντέλο αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (ECL) για τυχόν απομείωση των δανείων τους καθώς και λοιπών χρηματοοικονομικών μέσων. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την αναγνώριση αναμενόμενων ζημιών σε σύγκριση με την αρχική αναγνώριση των δανείων και τη συνεχή επίβλεψη και αναπροσαρμογή των εκτιμήσεων τους καθόλη τη διάρκεια ζωής των δανείων. Εξαιτίας του μοντέλου των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα λαμβάνουν υπόψη τα ιστορικά στοιχεία που έχουν στην κατοχή τους, τις τρέχουσες συνθήκες και τις προβλέψεις για την εκτίμηση του συνόλου των πιστωτικών ζημιών. Από τα παραπάνω γίνεται αντιληπτό ότι η εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 μειώνει την κεφαλαιακή επάρκεια των τραπεζών, καθώς οι αυξημένες προβλέψεις για πιστωτικές ζημιές μειώνουν τα κέρδη. Συνεπώς τα τραπεζικά ιδρύματα πρέπει να διατηρούν υψηλότερα αποθεματικά κεφάλαια για την κάλυψη των ζημιών, επηρεάζοντας άμεσα τη ρευστότητα τους και φυσικά την ικανότητα τους για χορήγηση δανείων. Όμως, από την άλλη πλευρά, η αυξημένη διαφάνεια λόγω εφαρμογής των ΔΠΧΑ και ιδιαίτερα του ΔΠΧΑ 9, συνεισφέρει στη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος και ενισχύει την εμπιστοσύνη στην τραπεζική αγορά (Adams (2022), Clark (2021), IFRS Foundation, 2025, Williams (2019), White (2018), Γκλαβένος (2024), Κανονισμός ΕΕ, 2023/1803, Κολιοπάνος (2018), Ρίζος, 2022)).

2.5.4 - Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 13 - Επιμέτρηση Εύλογης Αξίας

Το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε το ΔΠΧΑ 13, το 2011. Σύμφωνα με το εν λόγω πρότυπο ορίζεται η έννοια της εύλογης αξίας και αντικαθίστανται οι απαιτήσεις που περιέχονταν σε επιμέρους πρότυπα. Το ΔΠΧΑ 13 εφαρμόζεται συμπληρωματικά όταν κάποιο άλλο ΔΛΠ ή ΔΠΧΑ απαιτεί ή επιτρέπει επιμετρήσεις σε εύλογη αξία ή γνωστοποιήσεις σχετικά με επιμετρήσεις σε εύλογη αξία. Το πλαίσιο επιμέτρησης της εύλογης αξίας εφαρμόζεται τόσο στην αρχική επιμέτρηση, όσο και στη μεταγενέστερη, με την προϋπόθεση ότι η εύλογη αξία απαιτείται ή επιτρέπεται από άλλα ΔΠΧΑ.

Οι απαιτήσεις επιμέτρησης και γνωστοποίησης του ΔΠΧΑ 13 δεν εφαρμόζονται σε συναλλαγές πληρωμών βάσει μετοχών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 2, σε συναλλαγές μίσθωσης που οριστικοποιούνται σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 16 και σε επιμετρήσεις που εμφανίζουν κάποιες ομοιότητες με την εύλογη αξία, αλλά δεν αποτελούν εύλογη αξία, π.χ. η καθαρή ρευστοποιημένη αξία. Επιπλέον, οι απαιτήσεις γνωστοποίησης του ΔΠΧΑ 13 δεν απαιτούνται σε περιουσιακά στοιχεία σχεδίου που επιμετρούνται στην εύλογη αξία βάσει του ΔΠΧΑ 19, σε επενδύσεις συνταξιοδοτικών σχεδίων που επιμετρούνται βάσει του ΔΛΠ 26 και σε περιουσιακά στοιχεία για τα οποία το ποσό ανάκτησης είναι η εύλογη αξία αφαιρώντας το κόστος διάθεσης βάσει ΔΛΠ 36.

Το ΔΠΧΑ 13 έχει δεχθεί 4 τροποποιήσεις, απόρροια κυρίως αλλαγών/τροποποιήσεων άλλων προτύπων. Συγκεκριμένα το 2011, λίγο μόνο καιρό μετά την έκδοση του, επηρεάστηκε από την τροποποίηση του ΔΛΠ 19. Στη συνέχεια, στο τέλος του 2013 επηρεάστηκε από τις Ετήσιες Βελτιώσεις ΔΠΧΑ 2011-2013 που εξέδωσε το Συμβούλιο (IASB). Το 2014 επηρεάστηκε από τις τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 9 σχετικά με την ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων. Τελευταία τροποποίηση που το επηρέασε ήταν το 2016 και αφορούσε το ΔΠΧΑ 16 (IFRS Foundation, 2025, Κανονισμός ΕΕ, 2023/1803).

2.5.5 - Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 15 - Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες

Το 2001 το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB) υιοθέτησε το ΔΛΠ 11 - Συμβάσεις Κατασκευής και το ΔΛΠ 18 - Έσοδα, τα οποία είχαν εκδοθεί το 1993 από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASC). Στη συνέχεια το 2014 το Συμβούλιο εξέδωσε το ΔΠΧΑ 15 - Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες, το οποίο αντικατέστησε τα ΔΛΠ 11, ΔΛΠ 18, IFRIC 13, IFRIC 15, IFRIC 18 και SIC-31. Το ΔΠΧΑ 15 παρέχει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο αναγνώρισης εσόδων από συμβάσεις με πελάτες.

Μία σύμβαση με πελάτη μπορεί να εμπίπτει εν μέρει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος προτύπου και εν μέρει στο πεδίο εφαρμογής άλλων προτύπων. Μία οντότητα δεν εφαρμόζει το ΔΠΧΑ 15 σε συμβάσεις με πελάτες που αφορούν συμβάσεις μίσθωσης, σε συμβάσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 17, σε χρηματοοικονομικά μέσα και άλλα συμβατικά δικαιώματα ή υποχρεώσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 και σε μη χρηματικές συναλλαγές μεταξύ οντοτήτων στον ίδιο κλάδο, που διευκολύνουν πωλήσεις σε πελάτες ή δυνητικούς πελάτες.

Το 2015 το Συμβούλιο (IASB) κοινοποίησε την αναβολή της υποχρεωτικής χρήσης του ΔΠΧΑ 15 στην 1/1/2018. Στη συνέχεια το 2016 εξέδωσε Διευκρινήσεις για το ΔΠΧΑ 15, οι οποίες δεν άλλαξαν τις βασικές αρχές του προτύπου, αλλά διευκρίνισαν τον τρόπο εφαρμογής του και παρείχαν πρόσθετη μεταβατική διευκόλυνση (IFRS Foundation, 2025, Κανονισμός ΕΕ, 2023/1803).

2.5.6 - ΔΠΧΑ 18 - Παρουσίαση και γνωστοποίηση στις οικονομικές καταστάσεις

Το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB) υιοθέτησε το ΔΛΠ 1 το 2001. Το εν λόγω πρότυπο είχε αρχικά εκδοθεί τον Σεπτέμβριο του 1997 από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASC), αντικαθιστώντας τα ΔΛΠ 1 - Γνωστοποίηση Λογιστικών Πολιτικών (έκδοση 1975), ΔΛΠ 5 - Πληροφορίες που πρέπει να γνωστοποιούνται στις Οικονομικές Καταστάσεις (έγκριση 1977) και ΔΛΠ 13 - Παρουσίαση Κυκλοφορούντων και Μη Κυκλοφορούντων Στοιχείων (έγκριση 1979). Από την υιοθέτηση του ΔΛΠ 1, από τον IASB, και μετά το πρότυπο έχει υποστεί πολλές τροποποιήσεις και αναθεωρήσεις έως και σήμερα. Το 2003 η αναθεώρηση περιελάμβανε τεχνικές βελτιώσεις, ενώ το 2007 η τροποποίηση αφορούσε νέα παρουσίαση στις μεταβολές των ιδίων κεφαλαίων και του συνολικού εισοδήματος, καθώς και αλλαγή

στην ορολογία. Η τροποποίηση του 2011 σχετιζόταν με τη βελτίωση της παρουσίασης των λοιπών συνολικών εισοδημάτων. Το 2014 εκδόθηκε από το Συμβούλιο (IASB) το Disclosure Initiative, σύμφωνα με το οποίο ενισχύθηκε η κρίση στη γνωστοποίηση. Το 2018 το Συμβούλιο (IASB) εξέδωσε το Definition of Material βάσει του οποίου εναρμονίστηκε ο ορισμός “material” σε όλα τα ΔΛΠ/ΔΠΧΑ, ενσωματώνοντας καθοδήγηση που μέχρι τότε εμφανιζόταν, βελτιώνοντας τις επεξηγήσεις που συνοδεύουν τον ορισμό και διασφαλίζοντας ότι ο ορισμός του “σημαντικού” είναι συνεπής σε όλα τα ΔΠΧΑ. Στις αρχές του 2020 το Συμβούλιο εξέδωσε την τροποποίηση για την Ταξινόμηση Υποχρεώσεων, όπου διευκρινιζόταν το κριτήριο για τις βραχυχρόνιες ή μακροχρόνιες υποχρεώσεις, αλλά τον Ιούλιο του ίδιου έτους δημοσίευσε την τροποποίηση αναβολής της ημερομηνίας ισχύος, με νέα ισχύ την 1/1/2023. Το 2021 δημοσιεύθηκε από το Συμβούλιο (IASB) η Γνωστοποίηση Λογιστικών Πολιτικών, σύμφωνα με την οποία αντικαταστάθηκε η απαίτηση γνωστοποίησης των σημαντικών λογιστικών πολιτικών με την απαίτηση γνωστοποίησης των ουσιωδών πληροφοριών λογιστικών πολιτικών, ενώ το 2024 κοινοποιήθηκε βελτίωση για τις Μη Κυκλοφορούσες Υποχρεώσεις με Συμβατικούς όρους, όπου αφορούσε τη βελτίωση της πληροφόρησης όταν η αναβολή εξαρτάται από διαθήκες (covenants). Τελικά το 2024 το Συμβούλιο εξέδωσε το ΔΠΧΑ 18 - Παρουσίαση & Γνωστοποίηση, αντικαθιστώντας ουσιαστικά το ΔΛΠ 1 και θέτοντας ένα νέο πλαίσιο, με έμφαση στη κατάσταση αποτελεσμάτων, ενώ ταυτόχρονα μεταφέρθηκαν κάποιες παράγραφοι του ΔΛΠ 1 στο ΔΛΠ 8 και στο ΔΠΧΑ 7.

Σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ΔΠΧΑ 18 η οντότητα εφαρμόζει το πρότυπο αυτό κατά την παρουσίαση και γνωστοποίηση πληροφοριών στις οικονομικές καταστάσεις που καταρτίζονται βάσει των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ). Το ΔΠΧΑ 18 καθορίζει γενικές και ειδικές απαιτήσεις για την παρουσίαση πληροφοριών στις καταστάσεις χρηματοοικονομικής επίδοσης, στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης και στη κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων. Το εν λόγω πρότυπο δεν εφαρμόζεται στη παρουσίαση και γνωστοποίηση πληροφοριών των ενδιάμεσων οικονομικών καταστάσεων, οι οποίες καταρτίζονται σύμφωνα με το ΔΛΠ 34. Επιπλέον, η ορολογία που χρησιμοποιεί το ΔΠΧΑ 18 είναι κατάλληλη για κερδοσκοπικές οντότητες, συμπεριλαμβανομένων επιχειρηματικών οντοτήτων του δημόσιου τομέα (IFRS Foundation, 2025).

2.6 - Νομικό και Θεσμικό πλαίσιο

Στις 19 Ιουλίου του 2002 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αποφάσισε την υποχρεωτική υιοθέτηση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΔΛΠ/ΔΠΧΑ) μέχρι το 2005, από τις εισηγμένες εταιρείες στο Χρηματιστήριο (Κανονισμός 1606/2002/ΕΚ). Ωστόσο, γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι υπάρχουν διαφοροποιήσεις στην εφαρμογή των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ μεταξύ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς κάθε χώρα εφαρμόζει το δικό της νομικό και θεσμικό πλαίσιο, από το οποίο προκύπτουν αποκλίσεις μεταξύ των Εθνικών Λογιστικών Προτύπων και των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων. Από τα παραπάνω δεν θα μπορούσε να αποτελεί εξαίρεση ο τραπεζικός κλάδος, ο οποίος παρά την στενή εποπτεία της Επιτροπής της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία και της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών, παρουσιάζει σημαντικές διαφοροποιήσεις από χώρα σε χώρα σχετικά με τη συνάφεια και τη συντηρητικότητα λόγω θεσμικών παραγόντων (Kinsey et al (2022), Κολιοπάνος (2018), Κουναδέας (2020), Μαγγανάρης (2016)).

2.6.1 - Το Νομικό και Θεσμικό πλαίσιο στην Ελλάδα

Στην Ελλάδα η υποχρεωτική κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων των εισηγμένων εταιρειών στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών με τη χρήση των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ, ορίζεται από τις διατάξεις του άρθρου 13 του Ν.3229/2004. Οι διατάξεις του συγκεκριμένου άρθρου τροποποιούν τις μέχρι τότε ισχύουσες διατάξεις του Κεφαλαίου 15 του Ν.2190/1920, το οποίο αναφέρεται στα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα. Οι ίδιες διατάξεις (Κ.Ν. 2190/1920), καθώς και το Π.Δ. 1123/1980 (Ε.Γ.Λ.Σ.) ορίζουν τις αρχές των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων (ΕΛΠ). Οι σημαντικότερες διαφορές που εντοπίζονται μεταξύ των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ και των ΕΛΠ αφορούν τις συντασσόμενες οικονομικές καταστάσεις, τη διαφορετική λογιστική αντιμετώπιση ορισμένων γεγονότων και περιπτώσεων (π.χ. στοιχεία ισολογισμού, κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης και πίνακα διάθεσης αποτελεσμάτων) και τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις,

καθιστώντας την εφαρμογή των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ περισσότερο πολύπλοκη από αυτή των ΕΛΠ (Κολιοπάνος (2018), Σπανού (2011)).

Σύμφωνα με έρευνες που έχουν πραγματοποιηθεί η Ελλάδα παρουσιάζει ένα αδύναμο θεσμικό πλαίσιο, με περιορισμένη εποπτεία. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να μην παρατηρηθεί ουσιώδης βελτίωση στην πληροφοριακή αξία και στην συντηρητικότητα από τη χρήση των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ. Αντίθετα, παρατηρήθηκε σημαντική εξασθένηση μεταξύ της συσχέτισης του φορολογικού-λογιστικού συστήματος, μετά την εφαρμογή των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ, καθώς πριν την εφαρμογή αυτών, η συσχέτιση αυτή ήταν ιδιαίτερα έντονη. Συνεπώς, αποτέλεσμα αυτής της εξασθένησης ήταν η μείωση της χειραγώγησης των κερδών, εφόσον υποχώρησε η φορολογική πίεση (Karampinis (2011), Shreekant (2024) Κιόρογλου (2020)).

2.6.2 - Το Νομικό και Θεσμικό πλαίσιο στην Κύπρο

Η περίπτωση της Κύπρου σχετικά με την υιοθέτηση των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ υπήρξε μοναδική, καθώς (εκτός της Μάλτας) ήταν η μοναδική χώρα της ΕΕ, η οποία απαιτούσε την εφαρμογή των ΔΛΠ για την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων όλων των επιχειρήσεων ανεξαρτήτως μεγέθους από 1981, πολύ πριν την οδηγία υποχρεωτικής υιοθέτησης από την ΕΕ το 2005. Η Κύπρος απαιτούσε την υιοθέτηση των ΔΛΠ από το 1981 μέσω των κανονισμών του Ινστιτούτου Εγκεκριμένων Δημόσιων Λογιστών Κύπρου (ICPAC), ενώ το 1996 η χρήση των ΔΛΠ υπήρξε απαίτηση του νεοσύστατου Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου. Το 2003, ένα μόλις χρόνο πριν την ένταξη της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η χρήση των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ ως βάση κατάρτισης των ατομικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων όλων των επιχειρήσεων, αποτέλεσε επίσημη νομοθετική υποχρέωση, μέσω συγκεκριμένης αναφοράς στην νομοθεσία του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου και στον περί Εταιρειών Νόμο-Κεφάλαιο 113.

Η εφαρμογή του Κανονισμού 1606/2002/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την υποχρεωτική υιοθέτηση των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ εφαρμόστηκε χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα στην Κύπρο, η οποία επέκτεινε την απαίτηση εφαρμογής τους και για τις ατομικές και ενοποιημένες καταστάσεις όλων των επιχειρήσεων, ανεξαρτήτως μεγέθους. Αυτό που

αποτελέσσε ισχυρό πρόβλημα για την Κυπριακή Δημοκρατία ήταν η εφαρμογή της οδηγίας 2013/34 της ΕΕ σχετικά με τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις και τις συναφείς εκθέσεις ορισμένων τύπων επιχειρήσεων. Η Κύπρος, μαζί με την Ιρλανδία, έλαβαν από την ΕΕ παράταση, ώστε να μπορέσουν να εναρμονίσουν την νομοθεσία τους με την παραπάνω οδηγία. Τελικά τον Σεπτέμβριο του 2016 ψηφίστηκαν οι σχετικοί νόμοι από το Κυπριακό Κοινοβούλιο, για ορισμένες όμως διατάξεις που αφορούν ζητήματα εκτός του πεδίου των ΔΠΧΑ και οι οποίες δεν είναι ασύμβατες ή αντιφατικές με τα ΔΠΧΑ, καθώς μια πιθανή εξ' ολοκλήρου εφαρμογή της οδηγίας θα είχε επιπτώσεις στα φορολογικά έσοδα του κράτους, στο ΑΕΠ του τομέα υπηρεσιών και στην αξιοπιστία της Κύπρου ως διεθνούς επιχειρηματικού και χρηματοοικονομικού κέντρου. Από τα παραπάνω γίνεται αντιληπτό ότι η Κύπρος παρότι αποτελεί μια μικρή αγορά, έχει ένα ισχυρό θεσμικό περιβάλλον, με ισχυρή εποπτεία. Η υποχρεωτική εφαρμογή των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ βελτίωσε τη συγκρισιμότητα και τη διαφάνεια, ενώ δεν παρατηρήθηκε σημαντική διαφοροποίηση στη συσχέτιση του φορολογικού-λογιστικού συστήματος. Τέλος, η χειραγώγηση των κερδών δεν ήταν ισχυρή ακόμα και πριν την υιοθέτηση των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ, λόγω της ισχυρής εποπτείας (Shreekant (2024), Καραμάνου (2013)).

3.Μεθοδολογία έρευνας

3.1 - Ερευνητικός Σχεδιασμός

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση της εφαρμογής των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων στον τραπεζικό κλάδο της Ελλάδας και της Κύπρου, με στόχο τον εντοπισμό και την καταγραφή διαφορών στον βαθμό συμμόρφωσης και αποδοτικότητας στην εφαρμογή βασικών προτύπων ανάμεσα στις δύο χώρες και ίσως και ανάμεσα σε τραπεζικά ιδρύματα της ίδιας χώρας.

Στην έρευνα χρησιμοποιείται μικτή μεθοδολογία, καθώς η εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων συνδέεται τόσο με ποσοτικά στοιχεία συμμόρφωσης (τεχνικές ποσοτικές απαιτήσεις π.χ. αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες (ECL), ιεράρχηση εύλογης αξίας (fair value hierarchy)), όσο και με ποιοτικά στοιχεία (εμπειρίες στελεχών που εφαρμόζουν τα IFRS). Συγκεκριμένα, θα πραγματοποιηθεί ποσοτική ανάλυση του δομημένου ερωτηματολογίου, ποιοτική ανάλυση των δύο ανοικτών ερωτήσεων και δευτερογενής ανάλυση μέσω συγκριτικής εξέτασης των γνωστοποιήσεων (disclosures) των εισηγμένων τραπεζών. Τέλος, η έρευνα εστιάζεται σε αυτά τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, τα οποία αναδεικνύονται κρίσιμα για τον τραπεζικό κλάδο, μέσω της διεθνούς βιβλιογραφίας (ΔΠΧΑ 7, ΔΠΧΑ 9, ΔΠΧΑ 13, ΔΠΧΑ 15, ΔΠΧΑ 18/ΔΛΠ 1 και ΔΛΠ 32).

3.2 - Πληθυσμός και δείγμα της έρευνας

Ο πληθυσμός της έρευνας περιλαμβάνει στελέχη οικονομικών και λογιστικών υπηρεσιών σε τράπεζες που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα και την Κύπρο, με στόχευση σε αυτά τα στελέχη που εμπλέκονται στην εφαρμογή των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ (π.χ. για το ΔΠΧΑ 9 σχετικά με την απομείωση κλπ, για το ΔΠΧΑ 7 σχετικά με τις γνωστοποιήσεις κινδύνου, για το ΔΠΧΑ 13 σχετικά με την εύλογη αξία και για το ΔΠΧΑ 18 (ΔΛΠ 1) σχετικά με την παρουσίαση).

3.3 - Εργαλείο συλλογής δεδομένων και διαδικασία

Το ερωτηματολόγιο σχεδιάστηκε βασισμένο στα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα που αναφέρονται παραπάνω και χαρακτηρίζονται κρίσιμα αναφορικά με τη διαφάνεια, τη συγκρισιμότητα και την ποιότητα της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης. Σχεδιάστηκε με σκοπό να είναι σύντομο, στοχευμένο και εύκολο στη συμπλήρωση. Αποτελείται από 14 κλειστές και 2 ανοικτές ερωτήσεις, ώστε να καταστεί δυνατή και η συλλογή ποιοτικών δεδομένων για τη θεματική ανάλυση. Σύμφωνα με τα παραπάνω το ερωτηματολόγιο χωρίζεται σε τέσσερις επιμέρους ενότητες, οι οποίες αφορούν τα δημογραφικά στοιχεία, την εμπειρία εφαρμογής των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ, τη συγκριτική εμπειρία Ελλάδας-Κύπρου και τις ανοικτές ερωτήσεις. Στις περισσότερες ερωτήσεις (εκτός από αυτές που οι επιλογές στις απαντήσεις είναι πολύ συγκεκριμένες σύμφωνα με το ερώτημα) χρησιμοποιείται η πενταβάθμια κλίμακα Likert (1-5), η οποία δίνει την δυνατότητα μέτρησης του επιπέδου της συμφωνίας, της δυσκολίας ή της αντίληψης των συμμετεχόντων σε σχέση με τα ερωτήματα που διατυπώνονται, επιτρέποντας την ποσοτικοποίηση υποκειμενικών αντιλήψεων και διευκολύνοντας με αυτό τον τρόπο τη στατική ανάλυση των δεδομένων, καθώς παρέχει τυποποιημένη και συγκρίσιμη μέτρηση μεταξύ των συμμετεχόντων. Η κλίμακα Likert διαμορφώνεται ως εξής:

- 1=Πολύ χαμηλός βαθμός/Πολύ εύκολο/Διαφωνώ απόλυτα
- 2=Χαμηλός βαθμός/Εύκολο/Διαφωνώ

- 3=Μέτριος βαθμός/Ούτε εύκολο ούτε δύσκολο/Ουδέτερη στάση
- 4=Υψηλός βαθμός/Δύσκολο/Συμφωνώ
- 5=Πολύ υψηλός βαθμός/Πολύ δύσκολο/Συμφωνώ απόλυτα

Τέλος, η συλλογή των δεδομένων πραγματοποιήθηκε ηλεκτρονικά μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, χωρίς τη συλλογή προσωπικών δεδομένων. Η διάρκεια της συλλογής των δεδομένων διήρκεσε 8 εβδομάδες.

3.4. - Εργαλείο Συγκριτικής Ανάλυσης

Για τη συγκριτική αξιολόγηση των γνωστοποιήσεων (disclosures) των τραπεζών της Ελλάδας και της Κύπρου χρησιμοποιήθηκε ένα στοχευμένο, συνοπτικό checklist συμμόρφωσης, το οποίο διαμορφώθηκε σύμφωνα με τις απαιτήσεις των εξεταζόμενων προτύπων, δηλαδή των ΔΠΧΑ 7, ΔΠΧΑ 9, ΔΠΧΑ 13, ΔΠΧΑ 18/ΔΛΠ 1 και ΔΛΠ 32, καθώς επίσης και των κατευθυντήριων γραμμών των εποπτικών αρχών ESMA (Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών) και EBA (Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών), δηλαδή των δύο αρχών που διασφαλίζουν την εύρυθμη λειτουργία των χρηματοπιστωτικών αγορών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ESMA) και την αποτελεσματική και συνεπή τραπεζική εποπτεία στην Ευρωπαϊκή Ένωση (EBA). Το checklist διαμορφώθηκε έτσι ώστε να είναι λειτουργικό και εύχρηστο, εστιάζοντας αποκλειστικά στα κρίσιμα σημεία που επηρεάζουν τη διαφάνεια, την πληρότητα και τη συγκρισιμότητα των γνωστοποιήσεων. Οργανώνεται σε 6 βασικές θεματικές ενότητες, μία για κάθε ένα από τα προαναφερόμενα ΔΛΠ/ΔΠΧΑ και μία για τις κατευθυντήριες γραμμές των εποπτικών αρχών (ESMA και EBA).

3.5 - Μέθοδοι Ανάλυσης

Η ανάλυση χωρίζεται σε τρεις κατηγορίες, την ποσοτική και την ποιοτική (θεματική) του δομημένου ερωτηματολογίου, καθώς και τη δευτερογενή ανάλυση μέσω συγκριτικής εξέτασης των γνωστοποιήσεων (disclosures) των εισηγμένων τραπεζών με τη χρήση του σχετικού checklist.

3.5.1 - Ποσοτική Ανάλυση

Η ποσοτική ανάλυση αφορά τις κλειστές ερωτήσεις και πραγματοποιήθηκε με τη χρήση του στατικού προγράμματος SPSS. Το SPSS χρησιμοποιείται ευρέως σε ερευνητικές εργασίες που βασίζονται σε ερωτηματολόγια, καθώς παρέχει τη δυνατότητα εφαρμογής αξιόπιστων περιγραφικών στατιστικών, την ανάλυση συχνοτήτων, τη διερεύνηση συσχετίσεων και τη σύγκριση ομάδων, μέσω αξιόπιστων εργαλείων. Στη παρούσα εργασία η χρήση του SPSS βοηθάει στην εξαγωγή ποσοτικών συμπερασμάτων αναφορικά με τη δυσκολία εφαρμογής των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ, τις διαφορές μεταξύ της Ελλάδας και Κύπρου, καθώς και των αντιλήψεων των στελεχών του τραπεζικού κλάδου. Με τη χρήση του SPSS ενισχύεται η εγκυρότητα και η αξιοπιστία της ανάλυσης, καθώς επιτρέπεται η τυποποιημένη και συστηματική επεξεργασία των δεδομένων.

3.5.2 - Ποιοτική Ανάλυση

Από την άλλη πλευρά η ποιοτική ανάλυση πραγματοποιήθηκε στις δύο ανοικτές ερωτήσεις σύμφωνα με τη μέθοδο Θεματικής Ανάλυσης (Thematic Analysis) των Braun & Clarke (2006), η οποία αποτελεί μια ευρέως χρησιμοποιούμενη και πολύ ευέλικτη προσέγγιση στην ανάλυση ποιοτικών δεδομένων. Η συγκεκριμένη μέθοδος επιτρέπει την αναγνώριση, οργάνωση και ερμηνεία μοτίβων μέσω των απαντήσεων των συμμετεχόντων, προσφέροντας στην παρούσα εργασία καλύτερη κατανόηση αναφορικά με τις εμπειρίες και τις αντιλήψεις των συμμετεχόντων σχετικά με την εφαρμογή των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ στον τραπεζικό κλάδο. Συνεπώς, η θεματική ανάλυση επιτρέπει την αξιοποίηση των δεδομένων αυτών των ερωτήσεων με συστηματικό και επιστημονικά τεκμηριωμένο τρόπο και πραγματοποιείται σε έξι στάδια, όπως προτείνουν οι Braun & Clarke:

1. Εξοικείωση με τα δεδομένα (familiarization): Αναλυτική και επαναλαμβανόμενη ανάγνωση των απαντήσεων για να επιτευχθεί πλήρης κατανόηση του

περιεχομένου τους και καταγραφή των αρχικών εντυπώσεων, των επαναλαμβανόμενων ιδεών και των πιθανών μοτίβων.

2. Αρχική κωδικοποίηση (Generating initial codes): Σε κάθε απάντηση θα αποδοθούν κώδικες (codes) που αποτυπώνουν βασικά στοιχεία του περιεχομένου και μπορούν να είναι είτε περιγραφικοί, όπως για παράδειγμα “έλλειψη δεδομένων”, είτε εννοιολογικοί, όπως για παράδειγμα “θεσμικές αδυναμίες”.
3. Αναζήτηση θεμάτων (Searching for themes): Ομαδοποίηση των παραπάνω κώδικων (codes) σε ευρύτερες κατηγορίες, από τις οποίες θα προκύψουν τα αρχικά θέματα (themes). Για παράδειγμα το θέμα “Προκλήσεις εφαρμογής IFRS 9”, θα μπορούσε να περιλαμβάνει κώδικες όπως “έλλειψη δεδομένων”, “πολυπλοκότητα μοντέλων ECL”, “δυσκολίες staging” κλπ.
4. Αναθεώρηση θεμάτων (Reviewing themes): Θα πραγματοποιηθεί εξέταση των θεμάτων αναφορικά με τη συνοχή, τη σαφήνεια και τη συνάφεια τους με τα δεδομένα. Από αυτή τη διαδικασία μπορεί διαφορετικά θέματα να συγχωνευθούν, να απορριφθούν ή ακόμα και να διαχωριστούν, με στόχο τη διασφάλιση της εγκυρότητας της ανάλυσης.
5. Ορισμός και ονομασία θεμάτων (Defining and naming themes): Κάθε θέμα θα οριστεί με σαφήνεια και θα του δοθεί μια περιγραφική ονομασία, η οποία θα αποτυπώνει το περιεχόμενό του.
6. Σύνθεση και παρουσίαση αποτελεσμάτων (Producing the report): Παρουσίαση των τελικών θεμάτων με δομημένο και τεκμηριωμένο τρόπο, παραθέτοντας ενδεικτικά αποσπάσματα των απαντήσεων.

Τέλος, είναι σημαντικό να υπογραμμιστεί ότι η ποιοτική ανάλυση θα λειτουργήσει συμπληρωματικά προς την ποσοτική, με στόχο την παροχή μιας πιο ολοκληρωμένης εικόνας των εμπειριών και των αντιλήψεων των στελεχών του τραπεζικού κλάδου.

3.5.3 - Συγκριτική Ανάλυση των γνωστοποιήσεων: Διαδικασία εφαρμογής του checklist

Για τη συγκριτική ανάλυση χρησιμοποιήθηκαν οι γνωστοποιήσεις των 4 συστημικών τραπεζών της Ελλάδας (Εθνική Τράπεζα, Τράπεζα Πειραιώς, Alpha Bank και Eurobank) και των 3 συστημικών τραπεζών της Κύπρου (Τράπεζα Κύπρου (Bank of Cyprus), Eurobank Limited και Alpha Bank Cyprus). Οι γνωστοποιήσεις που εξετάστηκαν αφορούν τις δημοσιοποιημένες γνωστοποιήσεις των παραπάνω τραπεζών για το διάστημα σχετικά με την περίοδο που ξεκίνησε την 1η Ιανουαρίου 2024 και τελείωσε την 31η Δεκεμβρίου 2024 (οικονομική χρήση 2024). Για κάθε τράπεζα εφαρμόστηκε το checklist και κάθε κριτήριο αξιολογείται ως εξής:

- Για πλήρη συμμόρφωση: Ναι
- Για μερική ή ελλιπή συμμόρφωση: Μερικώς
- Για μη συμμόρφωση: Όχι

Η συγκεκριμένη δομή του checklist προσφέρει τη δυνατότητα άμεσης σύγκρισης των τραπεζών, την εξαγωγή ποσοτικών δεικτών συμμόρφωσης, την ανάδειξη διαφορών μεταξύ Ελλάδας και Κύπρου αλλά και μεταξύ ιδρυμάτων της ίδιας χώρας και την ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων στην ποιοτική και ποσοτική ανάλυση της έρευνας. Τέλος, είναι σημαντικό να τονιστεί ότι η συγκριτική ανάλυση μέσω του checklist συμμόρφωσης λειτουργεί συμπληρωματικά με το ερωτηματολόγιο, παρέχοντας τεκμηριωμένη βάση για τη συγκριτική αξιολόγηση των δημοσιευμένων γνωστοποιήσεων.

4. Ανάλυση - Ερευνητικά Ευρήματα

4.1 - Δημογραφικά στοιχεία έρευνας

Για την ποσοτική ανάλυση της έρευνας συλλέχθηκαν 18 ερωτηματολόγια από τις συστημικές τράπεζες της Ελλάδας και της Κύπρου. Από την ανάλυση των ερωτηματολογίων αυτών προέκυψε ότι περίπου το 80% αφορούσε τράπεζες της Ελλάδας και το 20% τράπεζες της Κύπρου (πίνακας 1). Στο σύνολο του δείγματος η κατανομή των ερωτηματολογίων ανά τραπεζικό ίδρυμα δεν ήταν όμοια, καθώς περίπου το 45% αφορούσε την Alpha Bank, το 22% την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, το 11% την Τράπεζα Πειραιώς και από περίπου 5,5% τις λοιπές τράπεζες (Eurobank, Τράπεζα Κύπρου, Eurobank Cyprus και Alpha Bank Cyprus) (πίνακας 2).

Χώρα Εργασίας					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ελλάδα	15	83.3	83.3	83.3
	Κύπρος	3	16.7	16.7	100.0
	Total	18	100.0	100.0	

Πίνακας 1: Χώρα Εργασίας

Ιδία επεξεργασία δεδομένων με χρήση *IBM SPSS Statistics* (έκδοση 29, 2022)

Τράπεζα Εργασίας					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Εθνική Τράπεζα	4	22.2	22.2	22.2
	Τράπεζα Πειραιώς	2	11.1	11.1	33.3
	Alpha Bank	8	44.4	44.4	77.8
	Eurobank	1	5.6	5.6	83.3
	Τράπεζα Κύπρου	1	5.6	5.6	88.9
	Eurobank Cyprus	1	5.6	5.6	94.4
	Alpha Bank Cyprus	1	5.6	5.6	100.0
	Total	18	100.0	100.0	

Πίνακας 2: Τράπεζα Εργασίας

Ιδία επεξεργασία δεδομένων με χρήση *IBM SPSS Statistics* (έκδοση 29, 2022)

Αναφορικά με το Τμήμα Εργασίας των συμμετεχόντων στην έρευνα, προκύπτει ότι το 50% αυτών εργάζονται στις Οικονομικές Διευθύνσεις των Τραπεζών (πίνακας 3.1), το 39% περίπου σε Λογιστήριο ή Λογιστικές Υπηρεσίες (πίνακας 3.2) και το 11% περίπου σε άλλο Τμήμα εργασίας (πίνακας 3.3).

Τμήμα Εργασίας_Οικονομική Διεύθυνση					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ναι	9	50.0	50.0	50.0
	Όχι	9	50.0	50.0	100.0
	Total	18	100.0	100.0	

Πίνακας 3.1: Τμήμα Εργασίας _ Οικονομική Διεύθυνση

Ιδία επεξεργασία δεδομένων με χρήση *IBM SPSS Statistics* (έκδοση 29, 2022)

Τμήμα Εργασίας_Λογιστήριο/Λογιστικές Υπηρεσίες					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ναι	7	38.9	38.9	38.9
	Όχι	11	61.1	61.1	100.0
	Total	18	100.0	100.0	

Πίνακας 3.2: Τμήμα Εργασίας _ Λογιστήριο / Λογιστικές Υπηρεσίες

Ιδία επεξεργασία δεδομένων με χρήση *IBM SPSS Statistics* (έκδοση 29, 2022)

Τμήμα Εργασίας_Άλλο					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Non Financial Risk Control	1	5.6	5.6	5.6
	Λογιστικές Πολιτικές	1	5.6	5.6	11.1
	Όχι	16	88.9	88.9	100.0
	Total	18	100.0	100.0	

Πίνακας 3.3: Τμήμα Εργασίας _ Άλλο

Ιδία επεξεργασία δεδομένων με χρήση *IBM SPSS Statistics* (έκδοση 29, 2022)

Εξετάζοντας τα έτη εμπειρίας των συμμετεχόντων στην εφαρμογή των IFRS, προκύπτει ότι το 11% περίπου έχει εμπειρία 0-3 έτη, σχεδόν το 22% έχει εμπειρία 4-7 έτη, ίδιο ποσοστό εμφανίζεται για τα 8-12 έτη εμπειρίας, ενώ τέλος το 45% περίπου δηλώνει ότι ασχολείται με τα IFRS πάνω από 13 έτη (πίνακας 4). Τέλος, αναφορικά με τον βαθμό εμπλοκής των συμμετεχόντων στην εφαρμογή των IFRS, η εικόνα που προκύπτει είναι ότι περίπου το 11% έχει χαμηλή εμπλοκή, σχεδόν το 39% μέτρια, ενώ τέλος το 50% των συμμετεχόντων έχει υψηλή εμπλοκή στην εφαρμογή των IFRS στα τραπεζικά ιδρύματα που εργάζεται (πίνακας 5).

Έτη εμπειρίας					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0-3	2	11.1	11.1	11.1
	4-7	4	22.2	22.2	33.3
	8-12	4	22.2	22.2	55.6
	13+	8	44.4	44.4	100.0
	Total	18	100.0	100.0	

Πίνακας 4: Έτη εμπειρίας σε εφαρμογή IFRS

Ιδία επεξεργασία δεδομένων με χρήση *IBM SPSS Statistics* (έκδοση 29, 2022)

Βαθμός εμπλοκής στα IFRS					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Χαμηλός	2	11.1	11.1	11.1
	Μέτριος	7	38.9	38.9	50.0
	Υψηλός	9	50.0	50.0	100.0
	Total	18	100.0	100.0	

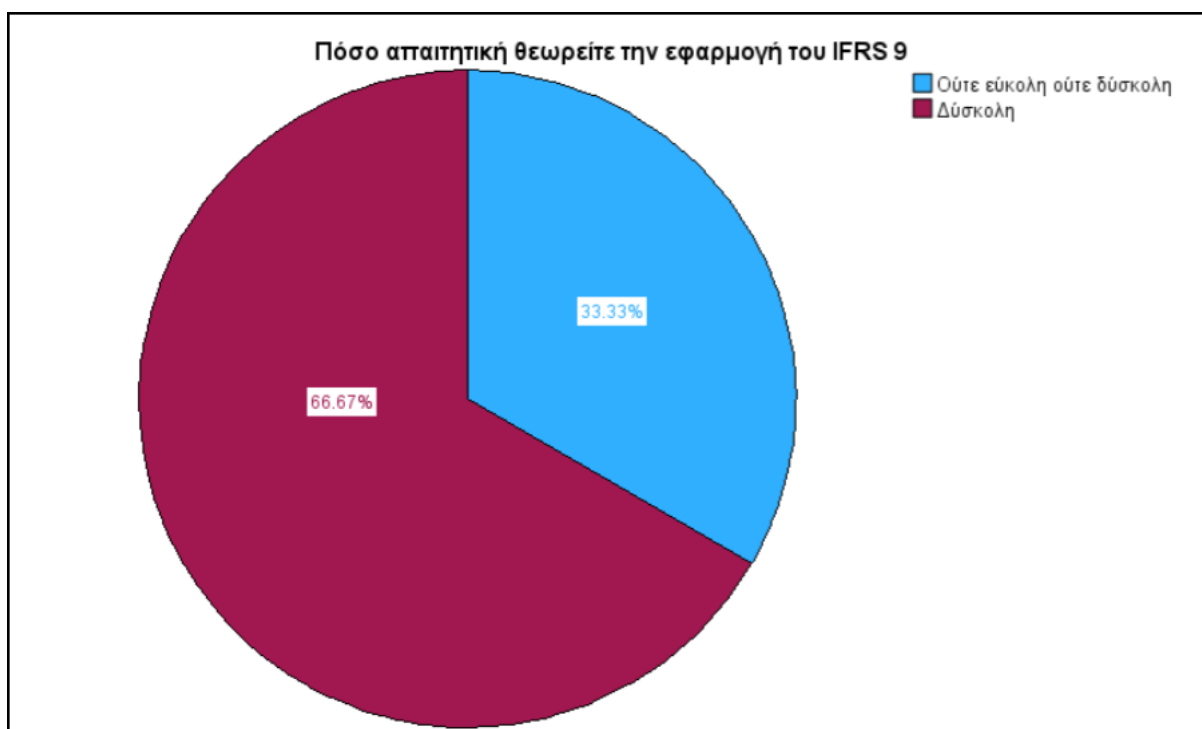
Πίνακας 5: Βαθμός εμπλοκής στην εφαρμογή των IFRS

Ιδία επεξεργασία δεδομένων με χρήση *IBM SPSS Statistics* (έκδοση 29, 2022)

4.2 - Ποσοτική Ανάλυση: Ανάλυση Κλειστών ερωτήσεων

4.2.1 - IFRS 9 - Απομείωση και Δεδομένα

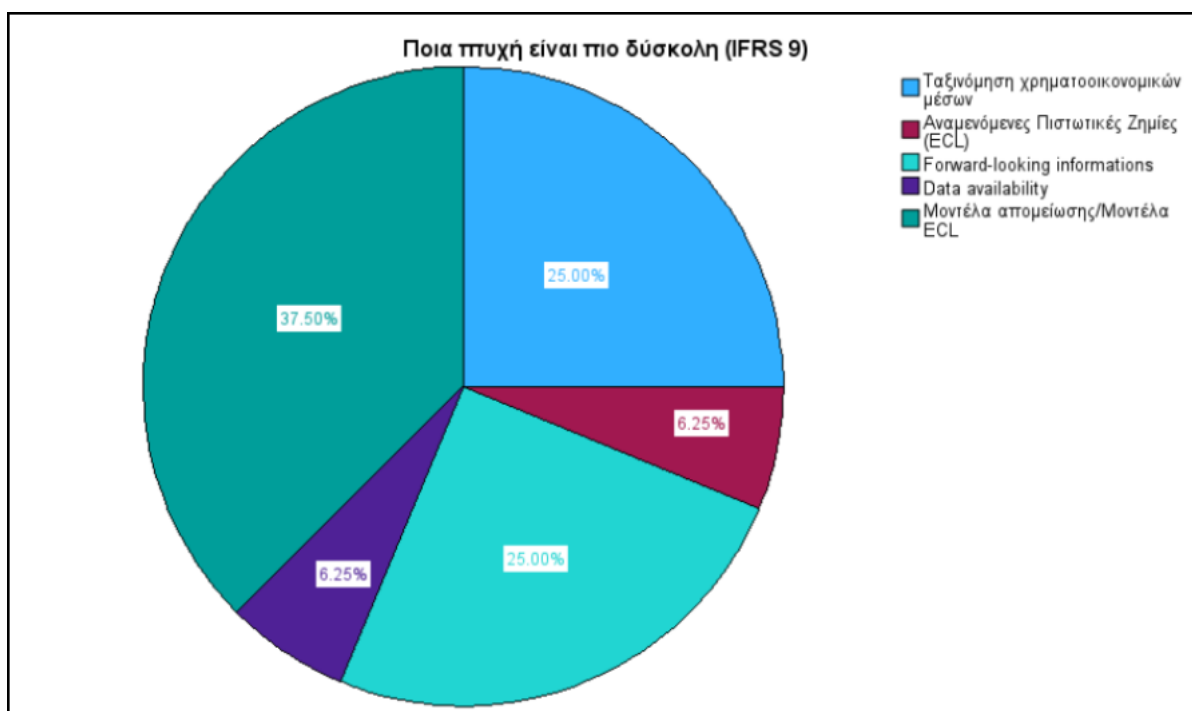
Τα αποτελέσματα για την εφαρμογή του IFRS 9 δείχνουν ότι το 66,7% των συμμετεχόντων βρίσκει την εφαρμογή του δύσκολη, ενώ το 33,3% δεν την χαρακτηρίζει ούτε εύκολη, ούτε δύσκολη (διάγραμμα 6).

Διάγραμμα 6: Πόσο απαιτητική θεωρείτε την εφαρμογή του IFRS 9

Ιδία επεξεργασία δεδομένων με χρήση *IBM SPSS Statistics* (έκδοση 29, 2022)

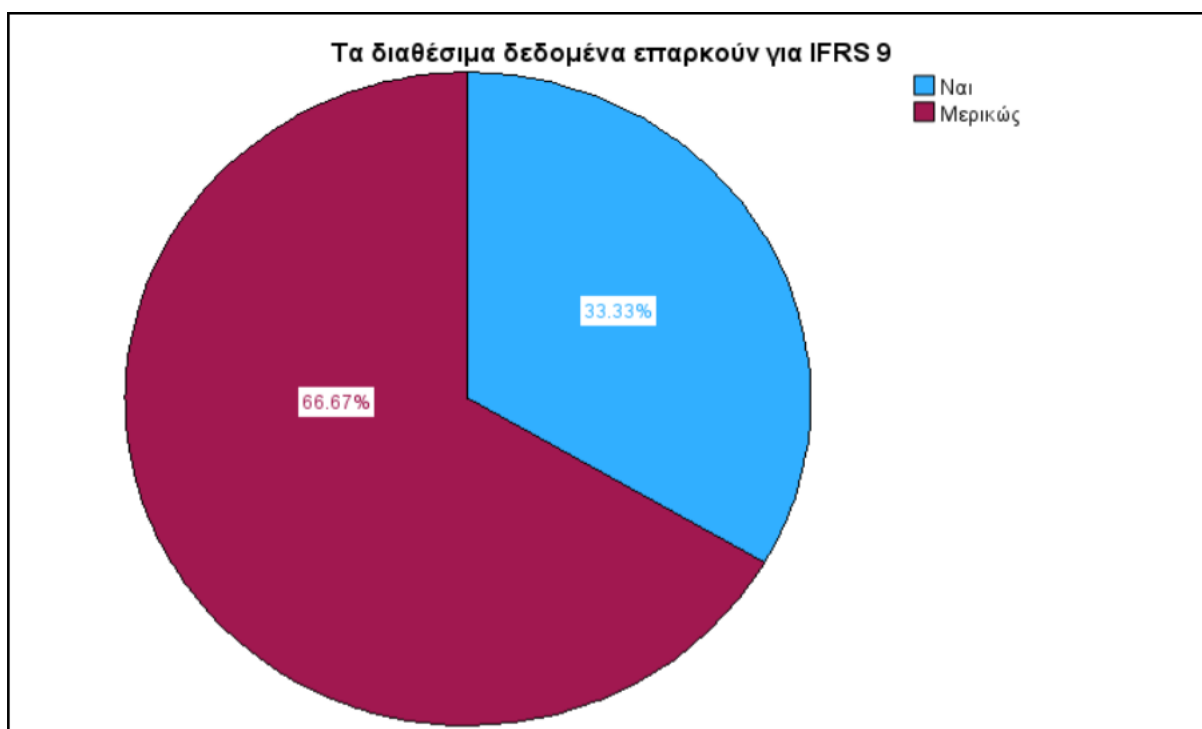
Αναφορικά με αυτή τη πτυχή του προτύπου, την οποία οι συμμετέχοντες θεωρούν πιο δύσκολη, πρώτη στις επιλογές εμφανίζεται τα Μοντέλα απομείωσης/Μοντέλα αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (ECL) σε ποσοστό 37,5%, ενώ ακολουθούν με ίσο ποσοστό 25% τόσο η ταξινόμηση χρηματοοικονομικών μέσων, όσο και οι προβλεπτικές πληροφορίες-μακροοικονομικές προβλέψεις (*forward-looking information*). Τέλος, με ίσο ποσοστό, περίπου 6,3%, ακολουθούν οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές (ECL) και η διαθεσιμότητα και ποιότητα δεδομένων (*data availability*) (διάγραμμα 7).

Διάγραμμα 7: Ποια πτυχή του IFRS 9 θεωρείτε πιο δύσκολη

Ιδία επεξεργασία δεδομένων με χρήση *IBM SPSS Statistics* (έκδοση 29, 2022)

Τέλος, αναφορικά με τη διαθεσιμότητα των δεδομένων για το IFRS 9 η εικόνα που προκύπτει είναι ότι 66,7% θεωρεί ότι τα δεδομένα επαρκούν μερικώς, ενώ το 33,3% πιστεύει ότι τα δεδομένα επαρκούν πλήρως (διάγραμμα 8).

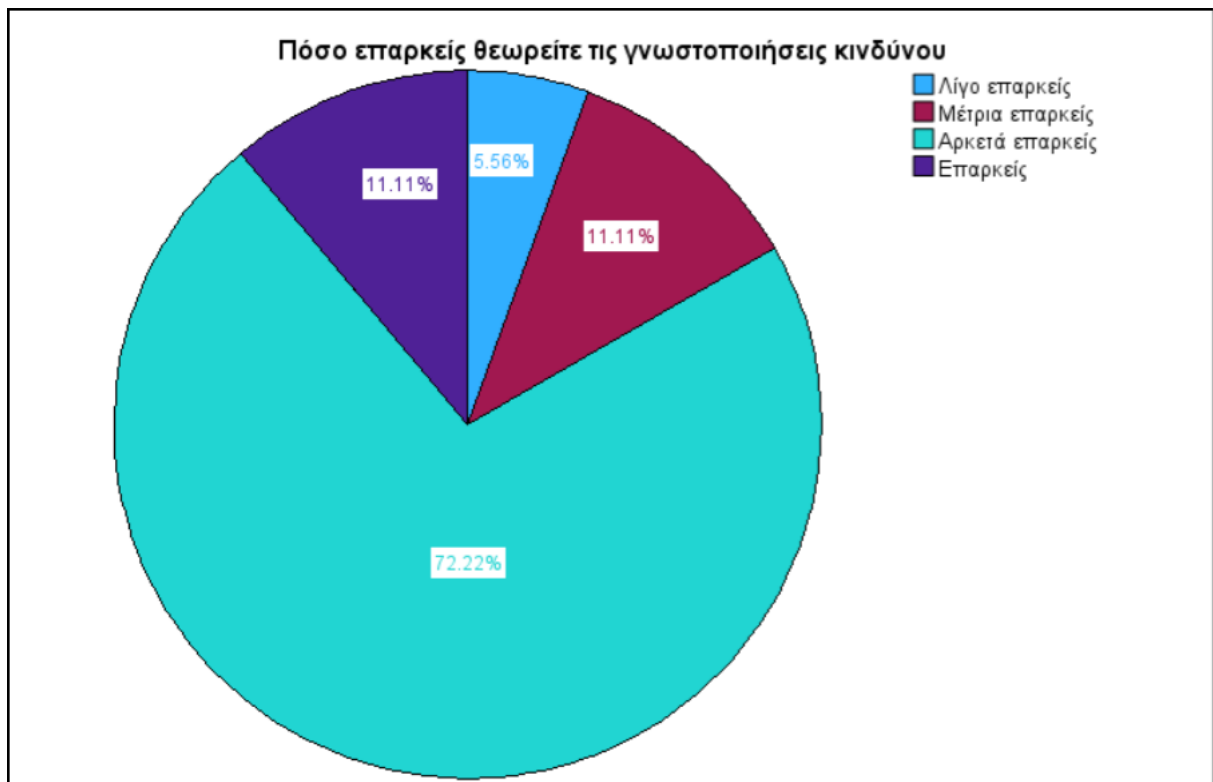

Διάγραμμα 8: Επάρκεια διαθέσιμων δεδομένων για IFRS 9

Ιδία επεξεργασία δεδομένων με χρήση *IBM SPSS Statistics* (έκδοση 29, 2022)

4.2.2 - IFRS 7 - Γνωστοποιήσεις κινδύνου

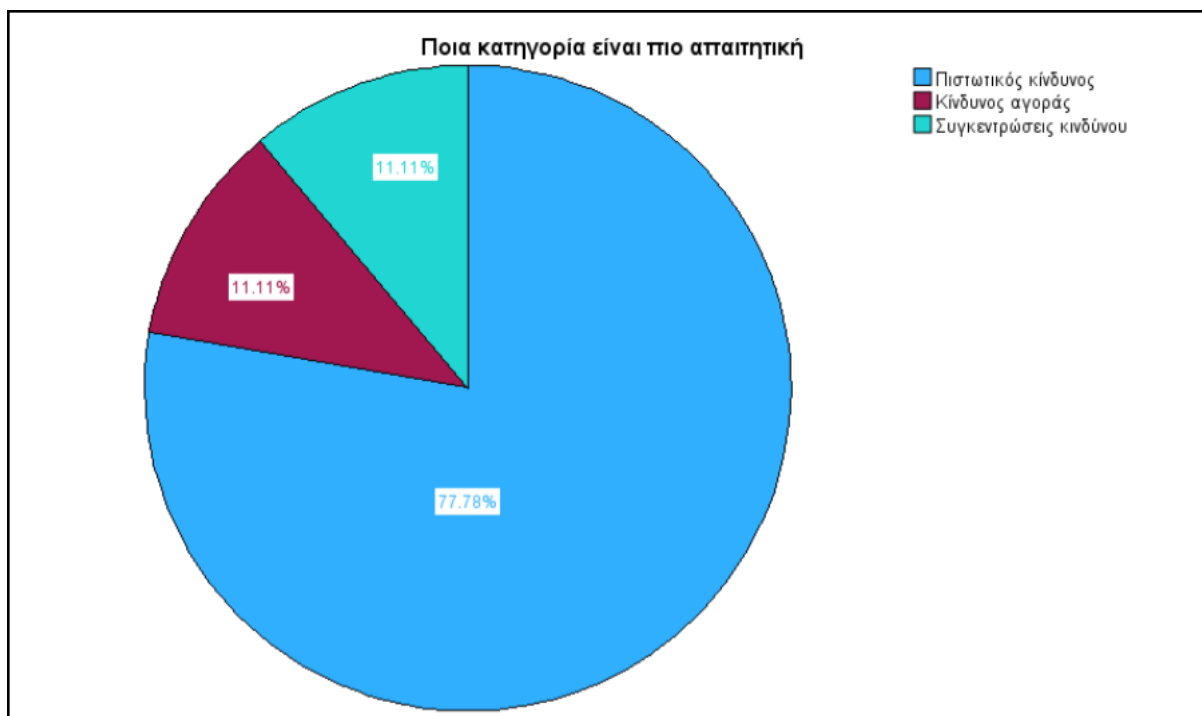
Τα αποτελέσματα αναφορικά με τις γνωστοποιήσεις κινδύνου, δηλαδή με την εφαρμογή του IFRS 7, δείχνουν ότι οι συμμετέχοντες στη συντριπτική τους πλειοψηφία, σε ποσοστό περίπου 72% θεωρούν αρκετά επαρκείς αυτές τις γνωστοποιήσεις, ενώ ένα ποσοστό συμμετεχόντων, περίπου 11% τις θεωρεί επαρκείς. Ίδιο ποσοστό (11%) εμφανίζεται και στους συμμετέχοντες που θεωρούν τις γνωστοποιήσεις κινδύνου μέτρια επαρκείς. Αντίθετα, εμφανίζεται ένα μικρό ποσοστό, σχεδόν 6%, που θεωρεί τις γνωστοποιήσεις κινδύνου λίγο επαρκείς (διάγραμμα 9).

Διάγραμμα 9: Πόσο επαρκείς θεωρείτε τις γνωστοποιήσεις κινδύνου

Ιδια επεξεργασία δεδομένων με χρήση *IBM SPSS Statistics* (έκδοση 29, 2022)

Αναφορικά με τη κατηγορία που οι συμμετέχοντες θεωρούν ως πιο απαιτητική στην εφαρμογή του IFRS 7, η συντριπτική πλειοψηφία των συμμετεχόντων (ποσοστό περίπου 78%) θεωρεί ότι ο πιστωτικός κίνδυνος είναι η πιο δύσκολη κατηγορία, ενώ ακολουθούν ο κίνδυνος αγοράς και οι συγκεντρώσεις κινδύνου με ποσοστό σχεδόν 11% το καθένα (διάγραμμα 10).

Διάγραμμα 10: Ποια κατηγορία θεωρείτε πιο απαιτητική στην εφαρμογή του IFRS 7

Ιδία επεξεργασία δεδομένων με χρήση *IBM SPSS Statistics* (έκδοση 29, 2022)

4.2.3 - IFRS 13 - Εύλογη Αξία

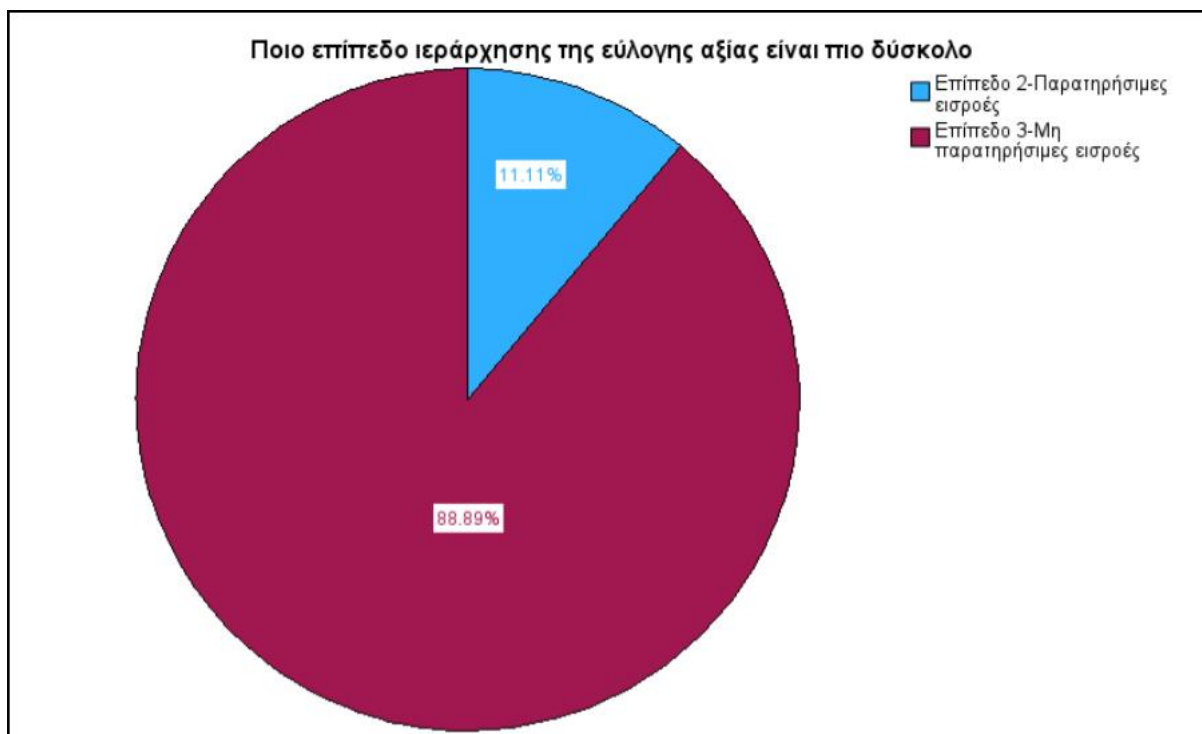
Στην ερώτηση που αφορούσε πόσο απαιτητική θεωρούν οι συμμετέχοντες την εφαρμογή του IFRS 13, τα αποτελέσματα δείχνουν ότι για το 55,5% περίπου θεωρείται μέτρια απαιτητική η εφαρμογή του, για το 33,3% αρκετά απαιτητική, ενώ σχεδόν για το 11% θεωρείται απαιτητική η εφαρμογή του (διάγραμμα 11).

Διάγραμμα 11: Πόσο απαιτητική θεωρείτε την εφαρμογή του IFRS 13

Ιδία επεξεργασία δεδομένων με χρήση *IBM SPSS Statistics* (έκδοση 29, 2022)

Επιπρόσθετα, στο ερώτημα αναφορικά με αυτό το επίπεδο ιεράρχησης της εύλογης αξίας που οι συμμετέχοντες θεωρούν πιο δύσκολο, τα αποτελέσματα είναι συντριπτικά, καθώς το 89% περίπου θεωρεί πιο δύσκολο το Επίπεδο 3, δηλαδή τις μη παρατηρήσιμες εισροές, ενώ σχεδόν το 11% θεωρεί πιο δύσκολο το Επίπεδο 2, δηλαδή τις παρατηρήσιμες εισροές (διάγραμμα 12).

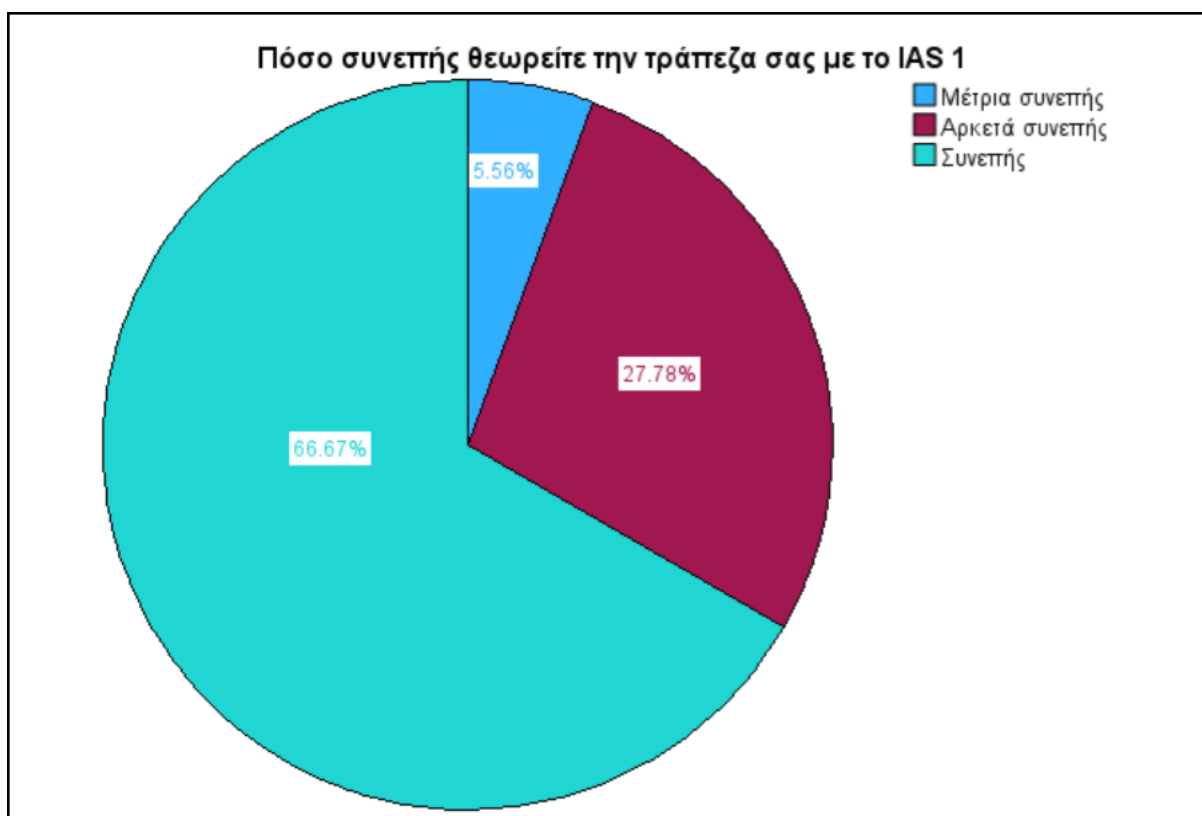

Διάγραμμα 12: Ποιο επίπεδο ιεράρχησης της εύλογης αξίας είναι πιο δύσκολο

Ιδία επεξεργασία δεδομένων με χρήση *IBM SPSS Statistics* (έκδοση 29, 2022)

4.2.4 - IAS 1 - Παρουσίαση

Στο ερώτημα αναφορικά με τη συνέπεια της τράπεζας που εργάζονται οι συμμετέχοντες στους κανόνες που ορίζονται στο IAS 1, τα αποτελέσματα και εδώ είναι σαφή, καθώς το 66,5% δήλωσε ότι το τραπεζικό ίδρυμα που εργάζεται είναι συνεπές, ενώ ακολουθεί με ποσοστό σχεδόν 28% η απάντηση “Αρκετά συνεπής” και με μόλις 5,5% περίπου “Μέτρια συνεπής” (διάγραμμα 13).

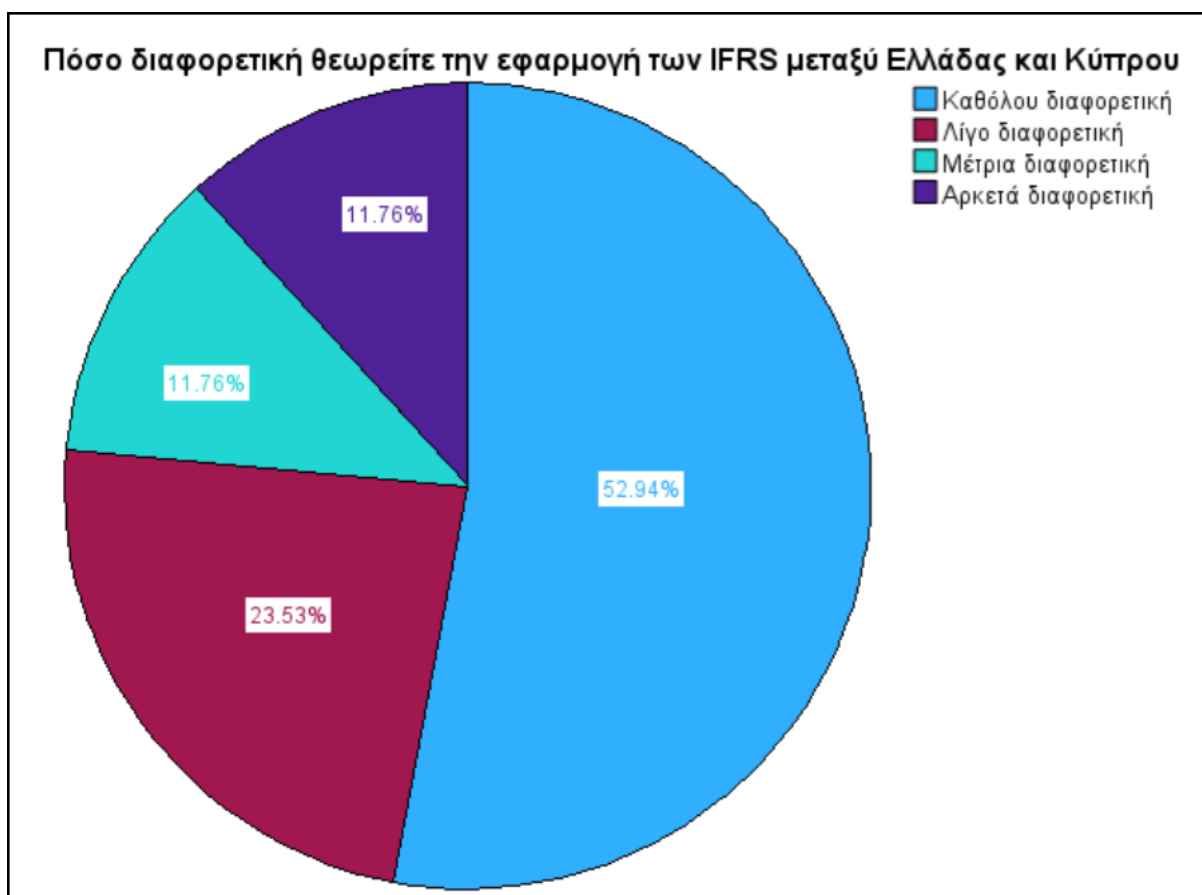

Διάγραμμα 13: Πόσο συνεπή θεωρείτε την τράπεζα σας με το IAS 1

Ιδία επεξεργασία δεδομένων με χρήση *IBM SPSS Statistics* (έκδοση 29, 2022)

4.2.5 - Σύγκριση Ελλάδας - Κύπρου

Τέλος, στο ερώτημα που αφορούσε την άποψη των συμμετεχόντων αναφορικά με τη διαφορετική εφαρμογή των IFRS συνολικά μεταξύ των τραπεζικών ιδρυμάτων της Ελλάδας και της Κύπρου, από τα αποτελέσματα προκύπτει ότι η πλειοψηφία, περίπου του 53% θεωρεί ότι η εφαρμογή των IFRS δεν παρουσιάζει κάποια διαφοροποίηση. Ακολουθεί ποσοστό 23,5%, το οποίο θεωρεί ότι υπάρχει μικρή διαφοροποίηση μεταξύ των δύο χωρών, ενώ οι συμμετέχοντες απάντησαν σε ποσοστό σχεδόν 11,8% ότι η διαφοροποίηση είναι μέτρια. Τέλος, το ίδιο ποσοστό (περίπου 11,8%) δηλώνει ότι παρουσιάζεται αρκετά μεγάλη διαφοροποίηση (διάγραμμα 14).

Διάγραμμα 14: Πόσο διαφορετική θεωρείτε την εφαρμογή των IFRS μεταξύ Ελλάδας και Κύπρου
Ιδία επεξεργασία δεδομένων με χρήση *IBM SPSS Statistics* (έκδοση 29, 2022)

4.3 - Crosstab ανάλυση ερωτήσεων (διασταύρωση ερωτήσεων)

Για την πληρέστερη εξαγωγή αποτελεσμάτων πραγματοποιήθηκαν και ορισμένες διασταυρούμενες αναλύσεις μεταξύ των κλειστών ερωτήσεων του ερωτηματολογίου (crosstabulation). Οι αναλύσεις αυτές πραγματοποιήθηκαν με Chi-square tests μέσω του στατιστικού προγράμματος SPSS και τα αποτελέσματα ερμηνεύθηκαν με τη χρήση του δείκτη Pearson Chi-Square (χ^2) και του p-value (asymptotic significance).

Ο δείκτης Pearson Chi-Square (χ^2) εξετάζει τη σχέση μεταξύ δύο κατηγορικών μεταβλητών και αποτελεί μία από τις πιο διαδεδομένες μη παραμετρικές μεθόδους. Συγκεκριμένα συγκρίνει τις παρατηρούμενες συχνότητες με τις αναμενόμενες υπό την προϋπόθεση της ανεξαρτησίας, επιτρέποντας με αυτόν τον τρόπο την αξιολόγηση αναφορικά με το αν οι αποκλίσεις μεταξύ τους είναι στατιστικά σημαντικές (Turhan, (2020)). Το p-value αξιολογεί τη στατιστική σημαντικότητα της τιμής Pearson Chi-Square

και εκφράζει την πιθανότητα να προκύψουν οι παρατηρούμενες διαφορές αν η μηδενική υπόθεση, δηλαδή η ανεξαρτησία των μεταβλητών, είναι αληθής. Το p-value εκφράζει την πιθανότητα να παρατηρηθούν τα δεδομένα υπό την προϋπόθεση της μηδενικής υπόθεσης και όχι την πιθανότητα να είναι σωστή ή λάθος η υπόθεση (Chen et al, (2023)). Μικρές τιμές p-value ($p < 0.05$) υποδηλώνουν ότι η απόκλιση μεταξύ παρατηρούμενων και αναμενόμενων συχνοτήτων είναι απίθανο να είναι τυχαίες, απορρίπτοντας την μηδενική υπόθεση, δηλαδή την ανεξαρτησία των μεταβλητών. Αντίθετα, p-value μεγαλύτερο ή ίσο με 0.05 υποδηλώνει ότι οι διαφορές δεν είναι στατιστικά σημαντικές. (Bolboaca et al, (2011)).

Αρχικά εξετάστηκε η σχέση μεταξύ της χώρας εργασίας και κάποιων αντιλήψεων σχετικά με τα IFRS. Στην ανάλυση που αφορούσε τη χώρα εργασίας και την αντιλαμβανόμενη απαιτητικότητα του IFRS 9, ενώ στην Κύπρο το σύνολο των συμμετεχόντων (100%) θεωρεί την εφαρμογή του IFRS 9 δύσκολη, αντίθετα στην Ελλάδα το αντίστοιχο ποσοστό είναι 60%. Η στατιστική ανάλυση όμως δεν έδειξε σημαντική σχέση μεταξύ των δύο παραμέτρων ($\chi^2=1.8$ και $p=0.180$) (πίνακες 15.1 και 15.2).

Πόσο απαιτητική θεωρείτε την εφαρμογή του IFRS 9 * Χώρα Εργασίας Crosstabulation					
		Χώρα Εργασίας			
		Ελλάδα	Κύπρος	Total	
Πόσο απαιτητική θεωρείτε την εφαρμογή του IFRS 9	Ούτε εύκολη ούτε δύσκολη	Count	6	0	6
		% within Χώρα Εργασίας	40.0%	0.0%	33.3%
	Δύσκολη	Count	9	3	12
		% within Χώρα Εργασίας	60.0%	100.0%	66.7%
Total		Count	15	3	18
		% within Χώρα Εργασίας	100.0%	100.0%	100.0%

Πίνακας 15.1: Crosstabulation: Πόσο απαιτητική θεωρείτε την εφαρμογή του IFRS 9 * Χώρα Εργασίας
 Ιδία επεξεργασία δεδομένων με χρήση *IBM SPSS Statistics* (έκδοση 29, 2022)

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	1.800 ^a	1	.180		
Continuity Correction ^b	.450	1	.502		
Likelihood Ratio	2.724	1	.099		
Fisher's Exact Test				.515	.270
Linear-by-Linear Association	1.700	1	.192		
N of Valid Cases	18				

a. 2 cells (50,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,00.

b. Computed only for a 2x2 table

15.2: Chi-Square Tests - Crosstabulation: Πόσο απαιτητική θεωρείτε την εφαρμογή του IFRS 9 * Χώρα Εργασίας

Ιδία επεξεργασία δεδομένων με χρήση *IBM SPSS Statistics* (έκδοση 29, 2022)

Στη συνέχεια αναλύθηκε η διασταύρωση μεταξύ της χώρας εργασίας και της επάρκειας των γνωστοποιήσεων κινδύνου σύμφωνα με το IFRS 7. Σε αυτή τη περίπτωση ενώ η συντριπτική πλειοψηφία στην Ελλάδα (86,6%) θεωρεί τις γνωστοποιήσεις επαρκείς και αρκετά επαρκείς, στην Κύπρο το αντίστοιχο ποσοστό είναι περίπου στο 67%. Παρόλα αυτά, η ανάλυση δεν έδειξε στατιστικά σημαντική σχέση ($\chi^2=2.215$ και $p=0.529$). Οι διαφοροποιήσεις που παρατηρούνται στις κατανομές των απαντήσεων δεν θεωρούνται ουσιαστικές (πίνακες 16.1 και 16.2).

Πόσο επαρκείς θεωρείτε τις γνωστοποιήσεις κινδύνου * Χώρα Εργασίας Crosstabulation					
			Χώρα Εργασίας		
			Ελλάδα	Κύπρος	Total
Πόσο επαρκείς θεωρείτε τις γνωστοποιήσεις κινδύνου	Λίγο επαρκείς	Count	1	0	1
		% within Χώρα Εργασίας	6.7%	0.0%	5.6%
	Μέτρια επαρκείς	Count	1	1	2
		% within Χώρα Εργασίας	6.7%	33.3%	11.1%
	Αρκετά επαρκείς	Count	11	2	13
		% within Χώρα Εργασίας	73.3%	66.7%	72.2%
	Επαρκείς	Count	2	0	2
		% within Χώρα Εργασίας	13.3%	0.0%	11.1%
Total	Count	15	3	18	
	% within Χώρα Εργασίας	100.0%	100.0%	100.0%	

Πίνακας 16.1: Crosstabulation: Πόσο επαρκείς θεωρείτε τις γνωστοποιήσεις κινδύνου (IFRS 7) * Χώρα Εργασίας

Ιδία επεξεργασία δεδομένων με χρήση *IBM SPSS Statistics* (έκδοση 29, 2022)

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	2.215 ^a	3	.529
Likelihood Ratio	2.285	3	.515
Linear-by-Linear Association	.389	1	.533
N of Valid Cases	18		
a. 7 cells (87,5%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,17.			

Πίνακας 16.2: Chi-Square Tests – Crosstabulation: Πόσο επαρκείς θεωρείτε τις γνωστοποιήσεις κινδύνου (IFRS 7) * Χώρα Εργασίας

Ιδία επεξεργασία δεδομένων με χρήση *IBM SPSS Statistics* (έκδοση 29, 2022)

Η επόμενη ανάλυση αφορούσε τη σχέση μεταξύ της χώρας εργασίας και της αντίληψης των συμμετεχόντων για την απαιτητικότητα του IFRS 13. Σε αυτή τη περίπτωση ενώ οι συμμετέχοντες στην Κύπρο θεωρούν καθολικά (100%) ότι το επίπεδο απαίτησης είναι μέτριο, στην Ελλάδα παρουσιάζεται διαφορετική εικόνα, καθώς περίπου το 53% θεωρεί ότι το επίπεδο είναι απαιτητικό ή αρκετά απαιτητικό, ενώ περίπου το 47% θεωρεί ότι το επίπεδο απαίτησης είναι μέτριο. Η στατιστική ανάλυση όμως και σε αυτή την περίπτωση δεν έδειξε σημαντική σχέση ($\chi^2=2.880$ και $p=0.237$). Οι διαφοροποιήσεις στις κατανομές των απαντήσεων δεν θεωρούνται στατιστικά σημαντικές (πίνακες 17.1 και 17.2).

Πόσο απαιτητική θεωρείτε την εφαρμογή του IFRS 13 * Χώρα Εργασίας Crosstabulation					
			Χώρα Εργασίας		
			Ελλάδα	Κύπρος	Total
Πόσο απαιτητική θεωρείτε την εφαρμογή του IFRS 13	Μέτρια απαιτητική	Count	7	3	10
		% within Χώρα Εργασίας	46.7%	100.0%	55.6%
	Αρκετά απαιτητική	Count	6	0	6
		% within Χώρα Εργασίας	40.0%	0.0%	33.3%
	Απαιτητική	Count	2	0	2
		% within Χώρα Εργασίας	13.3%	0.0%	11.1%
Total	Count	15	3	18	
	% within Χώρα Εργασίας	100.0%	100.0%	100.0%	

Πίνακας 17.1: Crosstabulation: Πόσο απαιτητική θεωρείτε την εφαρμογή του IFRS 13 * Χώρα Εργασίας
Ιδία επεξεργασία δεδομένων με χρήση *IBM SPSS Statistics* (έκδοση 29, 2022)

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	2.880 ^a	2	.237
Likelihood Ratio	4.003	2	.135
Linear-by-Linear Association	2.237	1	.135
N of Valid Cases	18		
a. 4 cells (66,7%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,33.			

Πίνακας 17.2: Chi-Square Tests – Crosstabulation: Πόσο απαιτητική θεωρείτε την εφαρμογή του IFRS 13

* Χώρα Εργασίας

Ιδία επεξεργασία δεδομένων με χρήση *IBM SPSS Statistics* (έκδοση 29, 2022)

Στη συνέχεια αναλύθηκε η διασταύρωση μεταξύ της χώρας εργασίας και της αντίληψης των συμμετεχόντων αναφορικά με τη συνέπεια του τραπεζικού ιδρύματος που εργάζονται σε σχέση με τις απαιτήσεις του IAS 1. Σε αυτή τη περίπτωση τα ποσοστά των δύο χωρών είναι παραπλήσια, καθώς στην Κύπρο το σύνολο των συμμετεχόντων (100%) δηλώνει ότι η τράπεζα που εργάζεται είναι συνεπής ή αρκετά συνεπής, ενώ στην Ελλάδα το αντίστοιχο ποσοστό ανέρχεται στο 93,3%. Συνεπώς, η ανάλυση δεν έδειξε στατιστικά σημαντική σχέση ($\chi^2=2.760$ και $p=0.252$). Οι διαφορές που εμφανίζονται δεν θεωρούνται ουσιαστικές και αποδίδονται σε τυχαία διακύμανση (πίνακες 18.1 και 18.2).

Πόσο συνεπής θεωρείτε την τράπεζα σας με το IAS 1 * Χώρα Εργασίας Crosstabulation					
			Χώρα Εργασίας		
			Ελλάδα	Κύπρος	Total
Πόσο συνεπής θεωρείτε την τράπεζα σας με το IAS 1	Μέτρια συνεπής	Count	1	0	1
		% within Χώρα Εργασίας	6.7%	0.0%	5.6%
	Αρκετά συνεπής	Count	3	2	5
		% within Χώρα Εργασίας	20.0%	66.7%	27.8%
	Συνεπής	Count	11	1	12
		% within Χώρα Εργασίας	73.3%	33.3%	66.7%
Total	Count	15	3	18	
	% within Χώρα Εργασίας	100.0%	100.0%	100.0%	

Πίνακας 18.1: Crosstabulation: Πόσο συνεπή θεωρείτε την τράπεζα σας με το IAS 1 * Χώρα Εργασίας

Ιδία επεξεργασία δεδομένων με χρήση *IBM SPSS Statistics* (έκδοση 29, 2022)

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	2.760 ^a	2	.252
Likelihood Ratio	2.606	2	.272
Linear-by-Linear Association	.752	1	.386
N of Valid Cases	18		
a. 5 cells (83,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,17.			

Πίνακας 18.2: Chi-Square Tests – Crosstabulation: Πόσο συνεπή θεωρείτε την τράπεζα σας με το IAS 1 * Χώρα Εργασίας

Ιδία επεξεργασία δεδομένων με χρήση *IBM SPSS Statistics* (έκδοση 29, 2022)

Στο ερώτημα αναφορικά με την αντίληψη της διαφορετικής εφαρμογής των IFRS ανάμεσα στις δύο χώρες, παρουσιάζεται ενδιαφέρον στα ποσοστά των απαντήσεων, καθώς στην Ελλάδα οι συμμετέχοντες θεωρούν ότι η εφαρμογή τους δεν παρουσιάζει κάποια διαφοροποίηση ή παρουσιάζει μικρή σε ποσοστό 78,5%, ενώ στην Κύπρο οι απαντήσεις εμφανίζονται μοιρασμένες σε ποσοστό 33,3% ανάμεσα στην απάντηση που δηλώνει καθόλου διαφοροποίηση έως την απάντηση που δηλώνει μέτρια διαφοροποίηση. Όμως, παρά την διαφορετική αποτύπωση στα ποσοστά, η στατιστική ανάλυση και σε αυτή την περίπτωση δεν έδειξε σημαντική σχέση ($\chi^2=2.282$ και $p=0.516$). Οι διαφοροποιήσεις που παρατηρούνται στις κατανομές των απαντήσεων δεν θεωρούνται ουσιαστικές (πίνακες 19.1 και 19.2).

Πόσο διαφορετική θεωρείτε την εφαρμογή των IFRS μεταξύ Ελλάδας και Κύπρου * Χώρα Εργασίας Crosstabulation					
			Χώρα Εργασίας		
			Ελλάδα	Κύπρος	Total
Πόσο διαφορετική θεωρείτε την εφαρμογή των IFRS μεταξύ Ελλάδας και Κύπρου	Καθόλου διαφορετική	Count	8	1	9
		% within Χώρα Εργασίας	57.1%	33.3%	52.9%
	Λίγο διαφορετική	Count	3	1	4
		% within Χώρα Εργασίας	21.4%	33.3%	23.5%
	Μέτρια διαφορετική	Count	1	1	2
		% within Χώρα Εργασίας	7.1%	33.3%	11.8%
	Αρκετά διαφορετική	Count	2	0	2
		% within Χώρα Εργασίας	14.3%	0.0%	11.8%
Total	Count	14	3	17	
	% within Χώρα Εργασίας	100.0%	100.0%	100.0%	

Πίνακας 19.1: Crosstabulation: Πόσο διαφορετική θεωρείτε την εφαρμογή των IFRS μεταξύ Ελλάδας και Κύπρου * Χώρα Εργασίας

Ιδία επεξεργασία δεδομένων με χρήση *IBM SPSS Statistics* (έκδοση 29, 2022)

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	2.282 ^a	3	.516
Likelihood Ratio	2.294	3	.514
Linear-by-Linear Association	.098	1	.754
N of Valid Cases	17		
a. 7 cells (87,5%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,35.			

Πίνακας 19.2: Chi-Square Tests – Crosstabulation: Πόσο διαφορετική θεωρείτε την εφαρμογή των IFRS μεταξύ Ελλάδας και Κύπρου * Χώρα Εργασίας

Ιδία επεξεργασία δεδομένων με χρήση *IBM SPSS Statistics* (έκδοση 29, 2022)

Οι επόμενες αναλύσεις που πραγματοποιήθηκαν αφορούσαν το IFRS 9 και συγκεκριμένα την αντίληψη ανά χώρα σχετικά με την επάρκεια των δεδομένων του IFRS 9, καθώς και ποια πτυχή του συγκεκριμένου προτύπου θεωρείται πιο δύσκολη. Αναφορικά με την επάρκεια των δεδομένων του IFRS 9, τα ποσοστά και στις δύο χώρες ήταν ταυτόσημα (μερική επάρκεια 66,7% και πλήρης επάρκεια 33,3%), συνεπώς και η στατιστική ανάλυση αποτυπώνει ότι οι δύο μεταβλητές έχουν απολύτως ίδια κατανομή

και δεν υπάρχει καμία διαφορά μεταξύ των ομάδων ($\chi^2=0.000$ και $p=1.000$) (πίνακες 20.1 και 20.2). Όσον αφορά την πιο δύσκολη πτυχή του συγκεκριμένου προτύπου, για την Κύπρο το 66,7% θεωρεί ότι είναι η ταξινόμηση χρηματοοικονομικών μέσων, ενώ στην Ελλάδα η πιο δύσκολη πτυχή θεωρείται τα Μοντέλα απομείωσης/Μοντέλα αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (ECL) με ποσοστό 46,2%. Όμως και σε αυτή τη περίπτωση, η στατιστική ανάλυση δεν έδειξε σημαντική σχέση ($\chi^2=4.513$ και $p=0.341$). Οι διαφοροποιήσεις στις κατανομές των απαντήσεων δεν θεωρούνται στατιστικά σημαντικές (πίνακες 20.3 και 20.4).

Τα διαθέσιμα δεδομένα επαρκούν για IFRS 9 * Χώρα Εργασίας Crosstabulation					
			Χώρα Εργασίας		
			Ελλάδα	Κύπρος	Total
Τα διαθέσιμα δεδομένα επαρκούν για IFRS 9	Ναι	Count	5	1	6
		% within Χώρα Εργασίας	33.3%	33.3%	33.3%
	Μερικώς	Count	10	2	12
		% within Χώρα Εργασίας	66.7%	66.7%	66.7%
Total		Count	15	3	18
		% within Χώρα Εργασίας	100.0%	100.0%	100.0%

Πίνακας 20.1: Crosstabulation: Επάρκεια διαθέσιμων δεδομένων IFRS 9 * Χώρα Εργασίας

Ιδία επεξεργασία δεδομένων με χρήση *IBM SPSS Statistics* (έκδοση 29, 2022)

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	.000 ^a	1	1.000		
Continuity Correction ^b	.000	1	1.000		
Likelihood Ratio	.000	1	1.000		
Fisher's Exact Test				1.000	.730
Linear-by-Linear Association	.000	1	1.000		
N of Valid Cases	18				
a. 2 cells (50,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,00.					
b. Computed only for a 2x2 table					

Πίνακας 20.2: Chi-Square Tests – Crosstabulation: Επάρκεια διαθέσιμων δεδομένων IFRS 9 * Χώρα Εργασίας

Ιδία επεξεργασία δεδομένων με χρήση *IBM SPSS Statistics* (έκδοση 29, 2022)

Ποια πτυχή είναι πιο δύσκολη (IFRS 9) * Χώρα Εργασίας Crosstabulation					
		Χώρα Εργασίας			
		Ελλάδα	Κύπρος	Total	
Ποια πτυχή είναι πιο δύσκολη (IFRS 9)	Ταξινόμηση χρηματοοικονομικών μέσων	Count	2	2	4
		% within Χώρα Εργασίας	15.4%	66.7%	25.0%
	Αναμενόμενες Πιστωτικές Ζημιές (ECL)	Count	1	0	1
		% within Χώρα Εργασίας	7.7%	0.0%	6.3%
	Forward-looking informations	Count	3	1	4
		% within Χώρα Εργασίας	23.1%	33.3%	25.0%
	Data availability	Count	1	0	1
		% within Χώρα Εργασίας	7.7%	0.0%	6.3%
	Μοντέλα απομείωσης/Μοντέλα ECL	Count	6	0	6
		% within Χώρα Εργασίας	46.2%	0.0%	37.5%
	Total	Count	13	3	16
		% within Χώρα Εργασίας	100.0%	100.0%	100.0%

Πίνακας 20.3: Crosstabulation: Ποια θεωρείτε την πιο δύσκολη πτυχή στο IFRS 9 * Χώρα Εργασίας

Ιδια επεξεργασία δεδομένων με χρήση *IBM SPSS Statistics* (έκδοση 29, 2022)

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	4.513 ^a	4	.341
Likelihood Ratio	5.399	4	.249
Linear-by-Linear Association	3.202	1	.074
N of Valid Cases	16		
a. 10 cells (100,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,19.			

Πίνακας 20.4: Chi-Square Tests – Crosstabulation: Ποια θεωρείτε την πιο δύσκολη πτυχή στο IFRS 9 * Χώρα Εργασίας

Ιδια επεξεργασία δεδομένων με χρήση *IBM SPSS Statistics* (έκδοση 29, 2022)

Τα τελευταία ερωτήματα που εξετάστηκαν σε σχέση με την χώρα εργασίας αφορούν ποια θεωρείται η πιο απαιτητική κατηγορία στα IFRS 7 και ποιο το πιο δύσκολο επίπεδο στο IFRS 13. Όσον αφορά την πιο απαιτητική κατηγορία του IFRS 7, παρουσιάζονται παρόμοια ποσοστά ανάμεσα στις δύο χώρες, καθώς στη Κύπρο οι συμμετέχοντες δήλωσαν καθολικά (100%) ότι είναι ο πιστωτικός κίνδυνος, ενώ και στην Ελλάδα το αντίστοιχο ποσοστό είναι σχεδόν 75%. Συνεπώς, η στατιστική ανάλυση και σε

αυτή την περίπτωση δεν έδειξε σημαντική σχέση ($\chi^2=1.029$ και $p=0.598$). Οι διαφορές που εμφανίζονται δεν θεωρούνται ουσιαστικές και αποδίδονται σε τυχαία διακύμανση (πίνακες 21.1 και 21.2). Η ίδια εικόνα παρατηρείται και στο ερώτημα σχετικά με το ποιο θεωρείται πιο δύσκολο επίπεδο ιεράρχησης της εύλογης αξίας, καθώς στην Κύπρο το σύνολο των συμμετεχόντων (100%) θεωρεί ότι αυτό είναι το τρίτο, ενώ και στην Ελλάδα το αντίστοιχο ποσοστό ανέρχεται σε 86,7%. Άρα και σε αυτή τη περίπτωση η στατιστική ανάλυση δεν έδειξε σημαντική σχέση ($\chi^2=0.450$ και $p=0.502$). Οι διαφοροποιήσεις που παρατηρούνται στις κατανομές των απαντήσεων δεν θεωρούνται ουσιαστικές (πίνακας 21.3 και 21.4).

Ποια κατηγορία είναι πιο απαιτητική * Χώρα Εργασίας Crosstabulation					
			Χώρα Εργασίας		
			Ελλάδα	Κύπρος	Total
Ποια κατηγορία είναι πιο απαιτητική	Πιστωτικός κίνδυνος	Count	11	3	14
		% within Χώρα Εργασίας	73.3%	100.0%	77.8%
	Κίνδυνος αγοράς	Count	2	0	2
		% within Χώρα Εργασίας	13.3%	0.0%	11.1%
	Συγκεντρώσεις κινδύνου	Count	2	0	2
		% within Χώρα Εργασίας	13.3%	0.0%	11.1%
Total	Count	15	3	18	
	% within Χώρα Εργασίας	100.0%	100.0%	100.0%	

Πίνακας 21.1: Crosstabulation: Ποια κατηγορία θεωρείτε πιο απαιτητική στα IFRS 7 * Χώρα Εργασίας
 Ιδία επεξεργασία δεδομένων με χρήση *IBM SPSS Statistics* (έκδοση 29, 2022)

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	1.029 ^a	2	.598
Likelihood Ratio	1.672	2	.433
Linear-by-Linear Association	.924	1	.336
N of Valid Cases	18		
a. 5 cells (83,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,33.			

Πίνακας 21.2: Chi-Square Tests – Crosstabulation: Ποια κατηγορία θεωρείτε πιο απαιτητική στα IFRS 7 * Χώρα Εργασίας
 Ιδία επεξεργασία δεδομένων με χρήση *IBM SPSS Statistics* (έκδοση 29, 2022)

Ποιο επίπεδο ιεράρχησης της εύλογης αξίας είναι πιο δύσκολο * Χώρα Εργασίας Crosstabulation					
		Χώρα Εργασίας		Total	
Ποιο επίπεδο ιεράρχησης της εύλογης αξίας είναι πιο δύσκολο	Επίπεδο 2-Παρατηρήσιμες εισροές	Count	2	0	2
		% within Χώρα Εργασίας	13.3%	0.0%	11.1%
	Επίπεδο 3-Μη παρατηρήσιμες εισροές	Count	13	3	16
		% within Χώρα Εργασίας	86.7%	100.0%	88.9%
Total	Count		15	3	18
	% within Χώρα Εργασίας		100.0%	100.0%	100.0%

Πίνακας 21.3: Crosstabulation: Ποιο επίπεδο εύλογης αξίας θεωρείτε πιο δύσκολο * Χώρα Εργασίας
Ιδία επεξεργασία δεδομένων με χρήση *IBM SPSS Statistics* (έκδοση 29, 2022)

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	.450 ^a	1	.502		
Continuity Correction ^b	.000	1	1.000		
Likelihood Ratio	.778	1	.378		
Fisher's Exact Test				1.000	.686
Linear-by-Linear Association	.425	1	.514		
N of Valid Cases	18				
a. 3 cells (75,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,33.					
b. Computed only for a 2x2 table					

Πίνακας 21.4: Chi-Square Tests – Crosstabulation: Ποιο επίπεδο εύλογης αξίας θεωρείτε πιο δύσκολο * Χώρα Εργασίας
Ιδία επεξεργασία δεδομένων με χρήση *IBM SPSS Statistics* (έκδοση 29, 2022)

Συμπερασματικά από όλες τις παραπάνω αναλύσεις προκύπτει ότι η χώρα εργασίας δεν φαίνεται να επηρεάζει στατιστικά την αντίληψη των συμμετεχόντων σχετικά με τον βαθμό απαίτησης ούτε του IFRS 9, ούτε του IFRS 13. Στατιστικά ανεπηρέαστες από την χώρα εργασίας είναι και οι αντιλήψεις επάρκειας των γνωστοποιήσεων κινδύνου για το IFRS7, οι αντιλήψεις συνέπειας των τραπεζικών ιδρυμάτων με το IAS 1, καθώς και οι αντιλήψεις αναφορικά με τη διαφορετική εφαρμογή των IFRS μεταξύ των δύο χωρών. Τέλος, δεν παρατηρείται κάποια στατιστική διαφοροποίηση από την χώρα εργασίας σχετικά με τις αντιλήψεις επάρκειας των

διαθέσιμων δεδομένων του IFRS 9 και της πτυχής που θεωρείται πιο δύσκολη σε αυτό, ούτε όμως και στις αντιλήψεις για την πιο απαιτητική κατηγορία του IFRS 7 και του δυσκολότερου επιπέδου ιεράρχησης εύλογης αξίας στο IFRS 13.

Με σκοπό την εξαγωγή λεπτομερέστερων αποτελεσμάτων διερευνήθηκε επίσης κατά πόσο τα έτη εμπειρίας στα IFRS επηρεάζουν τις απόψεις των ατόμων που τα εφαρμόζουν, μέσω ανάλυσης σχετικών διασταυρούμενων ερωτήσεων. Συγκεκριμένα εξετάστηκε πόσο απαιτητική θεωρείται η εφαρμογή του IFRS 9 σε σχέση με την εμπειρία. Σύμφωνα με τα ποσοστά απαντήσεων των συμμετεχόντων παρατηρείται ότι οι συμμετέχοντες με περισσότερα από 13 έτη εμπειρίας θεωρούν στη συντριπτική τους πλειοψηφία (ποσοστό 87,5%) δύσκολη την εφαρμογή του IFRS 9, ενώ αντίθετα οι συμμετέχοντες με τη λιγότερη εμπειρία (0-3 έτη) θεωρούν την εφαρμογή του IFRS 9 ούτε εύκολη, αλλά ούτε και δύσκολη (ποσοστό 100%). Από την στατιστική ανάλυση δεν προκύπτει σημαντική σχέση ($\chi^2=6.188$ και $p=0.103$). Οι διαφοροποιήσεις στις κατανομές των απαντήσεων δεν θεωρούνται στατιστικά σημαντικές (πίνακας 22.1 και 22.2). Μία ακόμη ανάλυση που πραγματοποιήθηκε ήταν αυτή που εξετάζει ποια κατηγορία του IFRS 7 θεωρούν οι συμμετέχοντες πιο απαιτητική, ανάλογα τα έτη εμπειρίας τους. Από τις απαντήσεις των συμμετεχόντων, προέκυψε ότι με εξαίρεση αυτούς με λίγα έτη εμπειρίας (0-3), οι υπόλοιποι θεωρούν σε πολύ υψηλά ποσοστά τον πιστωτικό κίνδυνο ως την πιο απαιτητική κατηγορία (4-7 έτη: 75%, 8-12 έτη: 75% και 13+ έτη: 87,5%), ενώ στην κατηγορία 0-3 έτη οι απαντήσεις μοιράζονται κατά 50% μεταξύ του πιστωτικού κινδύνου και του κινδύνου της αγοράς. Συνεπώς και σε αυτή τη περίπτωση από την στατιστική ανάλυση δεν προκύπτει σημαντική σχέση ($\chi^2=6.429$ και $p=0.377$). Οι διαφορές που εμφανίζονται δεν θεωρούνται ουσιαστικές και αποδίδονται σε τυχαία διακύμανση (πίνακας 22.3 και 22.4). Η τελευταία ανάλυση που εξετάστηκε σε σχέση με τα έτη εμπειρίας ήταν πόσο απαιτητική θεωρείται η εφαρμογή του IFRS 13. Σε αυτή τη περίπτωση τα ποσοστά είναι σχεδόν ομοιόμορφα κατανεμημένα ανάμεσα στις απαντήσεις “Μέτρια απαιτητική” και “Αρκετά απαιτητική”, με μοναδική εξαίρεση την κατηγορία 8-12 έτη εμπειρίας όπου το 50% δηλώνει ότι η εφαρμογή του IFRS 13 είναι απαιτητική. Συνεπώς, και σε αυτή τη περίπτωση η στατιστική ανάλυση δεν αναδεικνύει σημαντική σχέση ($\chi^2=8.400$ και $p=0.210$). Οι διαφοροποιήσεις που παρατηρούνται στις κατανομές των απαντήσεων δεν θεωρούνται ουσιαστικές (πίνακας 22.5 και 22.6).

Πόσο απαιτητική θεωρείτε την εφαρμογή του IFRS 9 * Έτη εμπειρίας Crosstabulation							
			Έτη εμπειρίας				
			0-3	4-7	8-12	13+	Total
Πόσο απαιτητική θεωρείτε την εφαρμογή του IFRS 9	Ούτε εύκολη ούτε δύσκολη	Count	2	1	2	1	6
		% within Έτη εμπειρίας	100.0%	25.0%	50.0%	12.5%	33.3%
	Δύσκολη	Count	0	3	2	7	12
		% within Έτη εμπειρίας	0.0%	75.0%	50.0%	87.5%	66.7%
Total		Count	2	4	4	8	18
		% within Έτη εμπειρίας	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Πίνακας 22.1: Crosstabulation: Πόσο απαιτητική θεωρείτε την εφαρμογή του IFRS 9 * Έτη εμπειρίας
Ιδια επεξεργασία δεδομένων με χρήση *IBM SPSS Statistics* (έκδοση 29, 2022)

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	6.188 ^a	3	.103
Likelihood Ratio	6.842	3	.077
Linear-by-Linear Association	3.400	1	.065
N of Valid Cases	18		
a. 7 cells (87,5%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,67.			

Πίνακας 22.2: Chi-Square Tests – Crosstabulation: Πόσο απαιτητική θεωρείτε την εφαρμογή του IFRS 9 * Έτη εμπειρίας

Ιδια επεξεργασία δεδομένων με χρήση *IBM SPSS Statistics* (έκδοση 29, 2022)

Ποια κατηγορία είναι πιο απαιτητική * Έτη εμπειρίας Crosstabulation							
			Έτη εμπειρίας				
			0-3	4-7	8-12	13+	Total
Ποια κατηγορία είναι πιο απαιτητική	Πιστωτικός κίνδυνος	Count	1	3	3	7	14
		% within Έτη εμπειρίας	50.0%	75.0%	75.0%	87.5%	77.8%
	Κίνδυνος αγοράς	Count	1	1	0	0	2
		% within Έτη εμπειρίας	50.0%	25.0%	0.0%	0.0%	11.1%
	Συγκεντρώσεις κινδύνου	Count	0	0	1	1	2
		% within Έτη εμπειρίας	0.0%	0.0%	25.0%	12.5%	11.1%
Total	Count	2	4	4	8	18	
	% within Έτη εμπειρίας	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	

Πίνακας 22.3: Crosstabulation: Ποια κατηγορία του IFRS 7 θεωρείτε πιο απαιτητική * Έτη εμπειρίας
Ιδια επεξεργασία δεδομένων με χρήση *IBM SPSS Statistics* (έκδοση 29, 2022)

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	6.429 ^a	6	.377
Likelihood Ratio	6.816	6	.338
Linear-by-Linear Association	.374	1	.541
N of Valid Cases	18		
a. 11 cells (91,7%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,22.			

Πίνακας 22.4: Chi-Square Tests – Crosstabulation: Ποια κατηγορία του IFRS 7 θεωρείτε πιο απαιτητική * Έτη εμπειρίας

Ιδία επεξεργασία δεδομένων με χρήση *IBM SPSS Statistics* (έκδοση 29, 2022)

Πόσο απαιτητική θεωρείτε την εφαρμογή του IFRS 13 * Έτη εμπειρίας Crosstabulation							
		Έτη εμπειρίας					
			0-3	4-7	8-12	13+	Total
Πόσο απαιτητική θεωρείτε την εφαρμογή του IFRS 13	Μέτρια απαιτητική	Count	1	3	1	5	10
		% within Έτη εμπειρίας	50.0%	75.0%	25.0%	62.5%	55.6%
	Αρκετά απαιτητική	Count	1	1	1	3	6
		% within Έτη εμπειρίας	50.0%	25.0%	25.0%	37.5%	33.3%
	Απαιτητική	Count	0	0	2	0	2
		% within Έτη εμπειρίας	0.0%	0.0%	50.0%	0.0%	11.1%
Total	Count	2	4	4	8	18	
	% within Έτη εμπειρίας	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	

Πίνακας 22.5: Crosstabulation: Πόσο απαιτητική θεωρείτε την εφαρμογή του IFRS 13 * Έτη εμπειρίας

Ιδία επεξεργασία δεδομένων με χρήση *IBM SPSS Statistics* (έκδοση 29, 2022)

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	8.400 ^a	6	.210
Likelihood Ratio	7.554	6	.273
Linear-by-Linear Association	.000	1	1.000
N of Valid Cases	18		
a. 12 cells (100,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,22.			

Πίνακας 22.6: Chi-Square Tests – Crosstabulation: Πόσο απαιτητική θεωρείτε την εφαρμογή του IFRS 13 * Έτη εμπειρίας

Ιδία επεξεργασία δεδομένων με χρήση *IBM SPSS Statistics* (έκδοση 29, 2022)

Από τις παραπάνω διασταυρούμενες αναλύσεις, δεν προκύπτει ότι τα έτη εμπειρίας διαφοροποιούν στατιστικά τις αντιλήψεις των συμμετεχόντων σε σχέση με το βαθμό απαίτησης του IFRS 9 και του IFRS 13, αλλά ούτε και με την πιο απαιτητική κατηγορία στην εφαρμογή του IFRS 7, ανεξάρτητα από τις διαφοροποιήσεις που εμφανίζονται στα ποσοστά των απαντήσεων στις σχετικές ερωτήσεις.

Τέλος, εξετάστηκε αν ο βαθμός εμπλοκής στην εφαρμογή των IFRS διαφοροποιεί τις απόψεις των συμμετεχόντων, μέσω ανάλυσης διασταυρούμενων ερωτήσεων. Συγκεκριμένα πραγματοποιήθηκε ανάλυση σχετικά με το πόσο απαιτητική θεωρείται η εφαρμογή του IFRS 9 σε σχέση με τον βαθμό εμπλοκής στην εφαρμογή των IFRS. Σύμφωνα με τα ποσοστά απαντήσεων των συμμετεχόντων παρατηρείται ότι οι απαντήσεις μοιράζονται μεταξύ του “Δύσκολη” και του “Ούτε εύκολη, ούτε δύσκολη”, με μεγαλύτερο ποσοστό (77,8%) να εμφανίζεται όταν η εμπλοκή των συμμετεχόντων είναι υψηλή. Αντίθετα, όταν η εμπλοκή των συμμετεχόντων είναι χαμηλή οι απαντήσεις μοιράζονται μεταξύ της απάντησης «Ούτε εύκολη, ούτε δύσκολη» και της απάντησης «Δύσκολη». Από την στατιστική ανάλυση όμως, δεν προκύπτει σημαντική σχέση ($\chi^2=1.036$ και $p=0.596$). Οι διαφοροποιήσεις στις κατανομές των απαντήσεων δεν θεωρούνται στατιστικά σημαντικές (πίνακας 23.1 και 23.2). Μία ακόμη ανάλυση που πραγματοποιήθηκε ήταν αυτή που εξετάζει ποια κατηγορία του IFRS 7 θεωρούν οι συμμετέχοντες πιο απαιτητική, ανάλογα με το βαθμό εμπλοκής τους στην εφαρμογή των IFRS. Από τις απαντήσεις των συμμετεχόντων, προέκυψε ότι ο πιστωτικός κίνδυνος αποτελεί την πιο απαιτητική κατηγορία για τους συμμετέχοντες με μέτριο και υψηλό βαθμό εμπλοκής (100% και 66,7% αντίστοιχα), ενώ για τους συμμετέχοντες με χαμηλό βαθμό εμπλοκής στην εφαρμογή των IFRS το ποσοστό ισομοιράζεται (από 50%) μεταξύ του πιστωτικού κινδύνου και του κινδύνου αγοράς. Συνεπώς και σε αυτή τη περίπτωση από την στατιστική ανάλυση δεν προκύπτει σημαντική σχέση ($\chi^2=6.286$ και $p=0.179$). Οι διαφορές που εμφανίζονται δεν θεωρούνται ουσιαστικές και αποδίδονται σε τυχαία διακύμανση (πίνακας 23.3 και 23.4). Η τελευταία ανάλυση που πραγματοποιήθηκε σε σχέση με τον βαθμό εμπλοκής στην εφαρμογή των IFRS ήταν πόσο απαιτητική θεωρείται η εφαρμογή του IFRS 13. Σε αυτή τη περίπτωση τα ποσοστά είναι σχεδόν ομοιόμορφα κατανεμημένα ανάμεσα στις απαντήσεις “Μέτρια απαιτητική”, “Αρκετά απαιτητική” και “Απαιτητική”, με μοναδική εξαίρεση τον χαμηλό βαθμό εμπλοκής όπου το 50% δηλώνει

ότι η εφαρμογή του IFRS 13 είναι “Μέτρια Απαιτητική” και το άλλο 50% ότι η εφαρμογή του είναι “Αρκετά Απαιτητική”. Συνεπώς, και σε αυτή τη περίπτωση η στατιστική ανάλυση δεν αναδεικνύει σημαντική σχέση ($\chi^2=2.076$ και $p=0.722$). Οι διαφοροποιήσεις που παρατηρούνται στις κατανομές των απαντήσεων δεν θεωρούνται ουσιαστικές (πίνακας 23.5 και 23.6).

Πόσο απαιτητική θεωρείτε την εφαρμογή του IFRS 9 * Βαθμός εμπλοκής στα IFRS Crosstabulation						
Πόσο απαιτητική θεωρείτε την εφαρμογή του IFRS 9			Βαθμός εμπλοκής στα IFRS			Total
			Χαμηλός	Μέτριος	Υψηλός	
Ούτε εύκολη ούτε δύσκολη		Count	1	3	2	6
		% within Βαθμός εμπλοκής στα IFRS	50.0%	42.9%	22.2%	33.3%
Δύσκολη		Count	1	4	7	12
		% within Βαθμός εμπλοκής στα IFRS	50.0%	57.1%	77.8%	66.7%
Total		Count	2	7	9	18
		% within Βαθμός εμπλοκής στα IFRS	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Πίνακας 23.1: Crosstabulation: Πόσο απαιτητική θεωρείτε την εφαρμογή του IFRS 9 * Βαθμός εμπλοκής στην εφαρμογή των IFRS

Ιδία επεξεργασία δεδομένων με χρήση *IBM SPSS Statistics* (έκδοση 29, 2022)

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	1.036 ^a	2	.596
Likelihood Ratio	1.046	2	.593
Linear-by-Linear Association	.913	1	.339
N of Valid Cases	18		
a. 5 cells (83,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,67.			

Πίνακας 23.2: Chi-Square Tests – Crosstabulation: Πόσο απαιτητική θεωρείτε την εφαρμογή του IFRS 9 * Βαθμός εμπλοκής στην εφαρμογή των IFRS

Ιδία επεξεργασία δεδομένων με χρήση *IBM SPSS Statistics* (έκδοση 29, 2022)

Ποια κατηγορία είναι πιο απαιτητική * Βαθμός εμπλοκής στα IFRS Crosstabulation						
			Βαθμός εμπλοκής στα IFRS			
			Χαμηλός	Μέτριος	Υψηλός	Total
Ποια κατηγορία είναι πιο απαιτητική	Πιστωτικός κίνδυνος	Count	1	7	6	14
		% within Βαθμός εμπλοκής στα IFRS	50.0%	100.0%	66.7%	77.8%
	Κίνδυνος αγοράς	Count	1	0	1	2
		% within Βαθμός εμπλοκής στα IFRS	50.0%	0.0%	11.1%	11.1%
	Συγκεντρώσεις κινδύνου	Count	0	0	2	2
		% within Βαθμός εμπλοκής στα IFRS	0.0%	0.0%	22.2%	11.1%
Total	Count	2	7	9	18	
	% within Βαθμός εμπλοκής στα IFRS	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	

Πίνακας 23.3: Crosstabulation: Ποια κατηγορία θεωρείτε πιο απαιτητική στο IFRS 7 * Βαθμός εμπλοκής στην εφαρμογή των IFRS

Ιδία επεξεργασία δεδομένων με χρήση *IBM SPSS Statistics* (έκδοση 29, 2022)

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	6.286 ^a	4	.179
Likelihood Ratio	6.566	4	.161
Linear-by-Linear Association	.448	1	.503
N of Valid Cases	18		
a. 7 cells (77,8%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,22.			

Πίνακας 23.4: Chi-Square Tests – Crosstabulation: Ποια κατηγορία θεωρείτε πιο απαιτητική στο IFRS 7 * Βαθμός εμπλοκής στην εφαρμογή των IFRS

Ιδία επεξεργασία δεδομένων με χρήση *IBM SPSS Statistics* (έκδοση 29, 2022)

Πόσο απαιτητική θεωρείτε την εφαρμογή του IFRS 13 * Βαθμός εμπλοκής στα IFRS Crosstabulation						
			Βαθμός εμπλοκής στα IFRS			
			Χαμηλός	Μέτριος	Υψηλός	Total
Πόσο απαιτητική θεωρείτε την εφαρμογή του IFRS 13	Μέτρια απαιτητική	Count	1	5	4	10
		% within Βαθμός εμπλοκής στα IFRS	50.0%	71.4%	44.4%	55.6%
	Αρκετά απαιτητική	Count	1	1	4	6
		% within Βαθμός εμπλοκής στα IFRS	50.0%	14.3%	44.4%	33.3%
	Απαιτητική	Count	0	1	1	2
		% within Βαθμός εμπλοκής στα IFRS	0.0%	14.3%	11.1%	11.1%
Total	Count	2	7	9	18	
	% within Βαθμός εμπλοκής στα IFRS	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	

Πίνακας 23.5: Crosstabulation: Πόσο απαιτητική θεωρείτε την εφαρμογή του IFRS 13 * Βαθμός εμπλοκής στην εφαρμογή των IFRS

Ιδία επεξεργασία δεδομένων με χρήση *IBM SPSS Statistics* (έκδοση 29, 2022)

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	2.076 ^a	4	.722
Likelihood Ratio	2.438	4	.656
Linear-by-Linear Association	.300	1	.584
N of Valid Cases	18		
a. 8 cells (88,9%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,22.			

Πίνακας 23.6: Chi-Square Tests – Crosstabulation: Πόσο απαιτητική θεωρείτε την εφαρμογή του IFRS 13

* Βαθμός εμπλοκής στην εφαρμογή των IFRS

Ιδία επεξεργασία δεδομένων με χρήση *IBM SPSS Statistics* (έκδοση 29, 2022)

Συνεπώς, από τις παραπάνω αναλύσεις δεν προκύπτει ότι ο βαθμός εμπλοκής στην εφαρμογή των IFRS επηρεάζει στατιστικά την αντίληψη των συμμετεχόντων σχετικά με το βαθμό απαίτησης του IFRS 9 και του IFRS 13, ούτε την άποψη τους για τη κατηγορία που θεωρούν οι συμμετέχοντες πιο απαιτητική στα IFRS 7, παρά τις σχετικές διαφοροποιήσεις που εμφανίζονται στα ποσοστά των ανάλογων απαντήσεων.

4.4 - Ποιοτική Ανάλυση: Ανάλυση Ανοικτών Ερωτήσεων

Η θεματική ανάλυση των δύο ανοικτών ερωτήσεων του ερωτηματολογίου πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τη μεθοδολογία Braun & Clarke (2006), επιτρέποντας την αναγνώριση και οργάνωση μοτίβων μέσω των απαντήσεων που δόθηκαν από τους συμμετέχοντες. Ακολουθήθηκαν τα έξι στάδια της συγκεκριμένης μεθόδου, επιτρέποντας τον εντοπισμό παραπλήσιων θεμάτων, τα οποία αποτυπώνουν τις αντιλήψεις των συμμετεχόντων σχετικά με την εφαρμογή των IFRS και την ποιότητα των τραπεζικών γνωστοποιήσεων.

Αναφορικά με την πρώτη ανοικτή ερώτηση που αφορούσε την μεγαλύτερη πρόκληση που αντιμετωπίζουν τα στελέχη που εφαρμόζουν τα IFRS, ως κυρίαρχο θέμα αποτυπώθηκε η πολυπλοκότητα των IFRS και η ανάγκη για συνεχή ερμηνεία και προσαρμογή. Αρκετοί συμμετέχοντες δήλωσαν ότι πολλές από τις απαιτήσεις των προτύπων δεν είναι σαφείς, με αποτέλεσμα να απαιτείται επαγγελματική κρίση, γεγονός που προκαλεί διαφοροποιήσεις μεταξύ των τραπεζών. Το γεγονός αυτό, επηρεάζει την συγκρισιμότητα των οικονομικών καταστάσεων και απαιτεί την εξειδικευμένη γνώση όσων στελεχών ασχολούνται με την εφαρμογή των IFRS. Το δεύτερο σημαντικότερο θέμα που προέκυψε από τις απαντήσεις των συμμετεχόντων αφορά την διαθεσιμότητα, την ποιότητα και την ενοποίηση των δεδομένων. Από τις απαντήσεις αποτυπώθηκαν δυσκολίες που αφορούν την ύπαρξη διαφορετικών πληροφοριακών συστημάτων (ως αποτέλεσμα συγχωνεύσεων μικρότερων τραπεζικών ιδρυμάτων). Επιπλέον, διατυπώθηκαν και προβλήματα στην ποιότητα των δεδομένων, επηρεάζοντας σημαντικές διαδικασίες, όπως ο υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (ECL), η ταξινόμηση σταδίων απομείωσης και οι αποτιμήσεις χρηματοοικονομικών μέσων.

Μεγάλο μέρος των απαντήσεων αφορούσε τις τεχνικές προκλήσεις του IFRS 9, με μεγαλύτερη έμφαση στη χρήση προβλεπτικών μακροοικονομικών δεδομένων και στην ανάγκη για εξειδικευμένα συστήματα και προσωπικό. Επιπλέον, επισημαίνεται η ανάγκη υψηλού επιπέδου τεχνική κατάρτιση, η συνεχή ενημέρωση και οι σημαντικές τεχνολογικές υποδομές για την εφαρμογή του συγκεκριμένου προτύπου. Επιπλέον, από τις απαντήσεις προκύπτουν οργανωτικές και λειτουργικές δυσκολίες, όπως για

παράδειγμα η ανάγκη συντονισμού πολλών διαφορετικών εμπλεκόμενων τμημάτων και η εξασφάλιση κοινής κατανόησης των προτύπων. Πολλοί συμμετέχοντες ανέφεραν την έλλειψη επαρκούς εκπαίδευσης του ανθρώπινου δυναμικού, γεγονός που δυσκολεύει την ορθή εφαρμογή των προτύπων. Το τελευταίο θέμα που προέκυψε από την ανάλυση της πρώτης ανοικτής ερώτησης σχετικά με τις προκλήσεις στην εφαρμογή των IFRS, είναι η ευθυγράμμιση των IFRS με τις εποπτικές απαιτήσεις, όπως για παράδειγμα το Pillar 3 και τα stress tests, καθώς επίσης και η ενσωμάτωση παραγόντων ESG στις προβλέψεις.

Όσον αφορά τη δεύτερη ανοικτή ερώτηση που αφορούσε τα στοιχεία αυτά που θα μπορούσαν να βελτιωθούν στις γνωστοποιήσεις των τραπεζών, η ανάλυση ανέδειξε ως βασικό θέμα την ανάγκη για απλοποίηση και μείωση της υπερβολικής πληροφόρησης. Οι συμμετέχοντες αναφέρουν ότι οι γνωστοποιήσεις περιλαμβάνουν πολύ μεγάλο όγκο πληροφόρησης, ο οποίος δεν είναι ουσιώδης, με αποτέλεσμα οι χρήστες των οικονομικών καταστάσεων να δυσκολεύονται στην κατανόηση τους. Προτείνουν δε, τη χρήση πιο απλής γλώσσας και πιο στοχευμένης παρουσίασης. Το δεύτερο σημαντικότερο θέμα που προέκυψε από τη σχετική ανάλυση, είναι η βελτίωση της ποιότητας και η σαφήνεια των γνωστοποιήσεων. Οι συμμετέχοντες δήλωσαν ότι αναζητούν καλύτερη ανάλυση μεταβολών και μεγαλύτερη διαφάνεια στις κρίσιμες παραδοχές και μεθοδολογίες, όπως σε θέματα πιστωτικού κινδύνου, αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (ECL) και αποτιμήσεων της εύλογης αξίας.

Επίσης, η ανάλυση αναδεικνύει την ανάγκη αυξημένης τυποποίησης και συγκρισιμότητας τόσο μεταξύ των τραπεζικών ιδρυμάτων, όσο και μεταξύ των IFRS και των εποπτικών αναφορών. Τέλος, ένα ακόμα σημαντικό θέμα που προέκυψε είναι η ενίσχυση της διαφάνειας σε κρίσεις, παραδοχές και μεθοδολογίες, με μεγαλύτερη εστίαση στην ανάγκη πιο αναλυτικών ποσοτικών πληροφοριών και λιγότερης εξάρτησης από γενικόλογες περιγραφές (boilerplate disclosures). Επιπλέον, προτείνεται η καλύτερη εκπαίδευση των στελεχών που συντάσσουν τις γνωστοποιήσεις, με στόχο την ενίσχυση της ποιότητας των πληροφοριών.

4.5 - Συγκριτική Ανάλυση των γνωστοποιήσεων (disclosures): Διαδικασία εφαρμογής checklist

Η συγκριτική αξιολόγηση των ελληνικών και των κυπριακών τραπεζών, βάση του checklist που δημιουργήθηκε για την αξιολόγηση των disclosures που δημοσιοποιούν τα τραπεζικά ιδρύματα, ανέδειξε πολλές ομοιότητες μεταξύ των δύο χωρών, αλλά και κάποιες διαφορές.

Εξετάζοντας και ερμηνεύοντας τις ομοιότητες μεταξύ των δύο χωρών ανά IFRS, παρατηρείται ότι για το IFRS 7 και στις δύο χώρες εντοπίζεται πλήρης κάλυψη στις ποιοτικές γνωστοποιήσεις για τις πολιτικές διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου και μερική κάλυψη στις μεταφορές μεταξύ σταδίων απομείωσης (σύνδεση και με IFRS 9). Επιπλέον, υπάρχει συγκλίνουσα κάλυψη στις προβλεπτικές παραδοχές και τις μακροοικονομικές προβλέψεις (forward-looking assumptions) και σχεδόν πλήρη κάλυψη στις γνωστοποιήσεις των τραπεζών των δύο χωρών όσον αφορά τις ευαισθησίες κινδύνου της αγοράς. Αναφορικά με τις γνωστοποιήσεις του IFRS 9, παρατηρείται και στις δύο χώρες περιορισμένη κάλυψη σε σχέση με την ταξινόμηση και επιμέτρηση (SPPI, business model). Παρόμοια αποτελέσματα με περιορισμένο βαθμό κάλυψης και στις δύο χώρες εντοπίζεται και όσον αφορά την εύλογη αξία στο IFRS 13 (ιεράρχηση, επίπεδα, παραδοχές).

Όσον αφορά το IAS 1 και την παρουσίαση των γνωστοποιήσεων, παρατηρείται τόσο στις ελληνικές όσο και στις κυπριακές τράπεζες, περιορισμένη κάλυψη σχετικά με τις σημαντικές λογιστικές πολιτικές και μερική αναφορικά με τις κρίσιμες εκτιμήσεις και παραδοχές. Η ίδια εικόνα μερικής κάλυψης παρουσιάζεται και στις δύο χώρες σχετικά με το IFRS 32 και συγκεκριμένα με τη διάκριση υποχρεώσεων και ιδίων κεφαλαίων. Κοινός τρόπος αποτύπωσης στις γνωστοποιήσεις των τραπεζών των δύο χωρών παρουσιάζεται και όσων αφορά τη συμμόρφωση στις κατευθυντήριες οδηγίες του EBA για τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες (ECL), καθώς και στην αποφυγή τυποποιημένων και γενικόλογων γνωστοποιήσεων (boilerplate disclosures), όπου εντοπίζεται πλήρη κάλυψη και στις δύο χώρες. Τέλος, μια κοινή αδυναμία στην αποτύπωση των γνωστοποιήσεων και των δύο χωρών είναι αυτή της αναφοράς στην εύλογη αξία όσον

αφορά το IFRS 13, καθώς αυτές οι αναφορές περιορίζονται στις σημειώσεις των οικονομικών καταστάσεων.

Από την άλλη πλευρά, η συγκριτική αξιολόγηση των τραπεζικών ιδρυμάτων των δύο χωρών μέσω του checklist συμμόρφωσης, ανέδειξε και κάποιες διαφορές μεταξύ τους. Τα τραπεζικά ιδρύματα της Ελλάδας παρουσιάζουν πληρέστερες γνωστοποιήσεις αναφορικά με τις ποσοτικές πληροφορίες των χρηματοοικονομικών μέσων, πιο ολοκληρωμένη εικόνα για τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες ανά στάδιο, καθώς επίσης και λεπτομερέστερη περιγραφή για την ανάλυση ληκτότητας των υποχρεώσεων αναφορικά με το IFRS 7. Επιπλέον, σχετικά με το IAS 1 οι ελληνικές τράπεζες παρουσιάζουν καλύτερη σαφήνεια και πιο ολοκληρωμένη δομή στις σημειώσεις τους. Πληρέστερη εικόνα παρουσιάζουν τα ελληνικά τραπεζικά ιδρύματα και όσον αφορά την παρουσίαση των υβριδικών μέσων αναφορικά με το IFRS 32, ενώ επιπλέον εμφανίζουν πιο ολοκληρωμένη εικόνα και στην κάλυψη των ετήσιων προτεραιοτήτων του ESMA.

Αντίθετα, υπάρχουν ορισμένα σημεία στα οποία τα κυπριακά τραπεζικά ιδρύματα υπερέχουν σε σχέση με τα ελληνικά και αυτά εντοπίζονται στις γνωστοποιήσεις που αφορούν το IFRS 9. Συγκεκριμένα οι κυπριακές τράπεζες εμφανίζουν πληρέστερη απεικόνιση στις γνωστοποιήσεις σχετικά με τη μεθοδολογία πιθανότητας αθέτησης (PD), ζημιά σε περίπτωση αθέτησης (LGD) και έκθεσης κατά την αθέτηση (EAD). Πιο ολοκληρωμένη κάλυψη απεικονίζεται επιπλέον και στα μακροοικονομικά σενάρια, καθώς επίσης και στις τροποποιήσεις δανείων.

5. Συμπεράσματα - Προτάσεις

Η παρούσα εργασία προσπάθησε να παρουσιάσει μια ολοκληρωμένη και συστηματική αποτύπωση της εφαρμογής των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΔΛΠ/ΔΠΧΑ), στον τραπεζικό κλάδο της Ελλάδας και της Κύπρου, δίνοντας μεγαλύτερη έμφαση στις πρακτικές συμμόρφωσης και ποιότητας των γνωστοποιήσεων, καθώς επίσης και στις αντιλήψεις των στελεχών των τραπεζικών ιδρυμάτων που εμπλέκονται άμεσα στη διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών προτύπων. Η πολυδιάστατη φύση των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ και συγκεκριμένα η πολυπλοκότητα και η έντονη αλληλεπίδραση μεταξύ ποσοτικών και ποιοτικών παραμέτρων, είχε ως αποτέλεσμα την χρήση μικτής μεθοδολογίας. Με την συνδυαστική ανάλυση ποσοτικών δεδομένων, ποιοτικών απαντήσεων, καθώς και τη δευτερογενή ανάλυση δημοσιευμένων γνωστοποιήσεων επιτεύχθηκε η εξαγωγή συμπερασμάτων με αυξημένη εγκυρότητα και αξιοπιστία.

Από την ποσοτική ανάλυση, η οποία πραγματοποιήθηκε μέσω του δομημένου ερωτηματολογίου και επεξεργάστηκε από το στατιστικό πρόγραμμα SPSS, αναδείχθηκαν οι αντιλήψεις των στελεχών αναφορικά με την δυσκολία και την απαιτητικότητα των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ, οι οποίες παρουσιάζουν αξιοσημείωτη ομοιογένεια. Οι περισσότερες συσχετίσεις μεταξύ των δημογραφικών χαρακτηριστικών και των αντιλήψεων των στελεχών δεν ήταν στατιστικά σημαντικές, γεγονός που υποδεικνύει ότι η εμπειρία εφαρμογής των προτύπων δεν διαφοροποιείται ανάλογα με τη χώρα, τη θέση εργασίας ή τα έτη εμπειρίας. Το παραπάνω συμπέρασμα ενισχύει την άποψη αυτών που υποστηρίζουν ότι οι προκλήσεις των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ στον τραπεζικό κλάδο, όπως η απομείωση χρηματοοικονομικών μέσων σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9, η ιεράρχηση της

εύλογης αξίας σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 13 και οι αυξημένες απαιτήσεις γνωστοποιήσεων σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 7, δεν επηρεάζεται από το γεωγραφικό πλαίσιο. Η ομοιογένεια που αποτυπώθηκε υποδηλώνει ότι οι δυσκολίες εφαρμογής των προτύπων αφορούν την ίδια την φύση των προτύπων και δεν είναι αποτέλεσμα τοπικών ή οργανωτικών διαφοροποιήσεων.

Η ποιοτική ανάλυση, η οποία πραγματοποιήθηκε με τη μέθοδο Θεματικής Ανάλυσης των Braun & Clarke (2006), παρείχε τη δυνατότητα κατανόησης των εμπειριών, των αντιλήψεων και των προβληματισμών των στελεχών των τραπεζικών ιδρυμάτων. Από την ανάλυση των μοτίβων διαπιστώθηκε ότι η εφαρμογή των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ θεωρείται απαιτητική, κυρίως εξαιτίας της τεχνικής φύσης των υπολογισμών, της ανάγκης για εξειδικευμένη γνώση και της συνεχούς επικαιροποίησης των κανονιστικών απαιτήσεων. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στις προκλήσεις που σχετίζονται με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες (ECL), την πολυπλοκότητα των γνωστοποιήσεων κινδύνου, την ανάγκη για ενίσχυση της εκπαίδευσης και τεχνογνωσίας εντός των τραπεζικών ιδρυμάτων, καθώς και στις διαφοροποιήσεις που προκύπτουν από τις εποπτικές απαιτήσεις και τις εσωτερικές διαδικασίες κάθε τράπεζας. Τα παραπάνω, επιβεβαιώνουν ότι η εφαρμογή των προτύπων είναι απαιτητική και προϋποθέτει σημαντικούς πόρους, εξειδίκευση και συνεχή προσαρμογή.

Από τη δευτερογενή ανάλυση των δημοσιευμένων γνωστοποιήσεων μέσω checklist συμμόρφωσης, αναδείχθηκαν διαφοροποιήσεις αναφορικά με την πληρότητα, τη διαφάνεια και την συγκρισιμότητα των οικονομικών καταστάσεων μεταξύ των τραπεζών των δύο χωρών. Παρά το γεγονός ότι η Ελλάδα και η Κύπρος εφαρμόζουν το ίδιο θεσμικό πλαίσιο, οι πρακτικές γνωστοποίησης δεν είναι πλήρως ομοιογενείς. Ορισμένα τραπεζικά ιδρύματα παρουσιάζουν υψηλό βαθμό συμμόρφωσης και λεπτομερείς γνωστοποιήσεις, ενώ άλλα εμφανίζουν χαμηλότερο βαθμό γνωστοποιήσεων σε κρίσιμα σημεία, όπως οι πολιτικές απομείωσης, η ανάλυση κινδύνων και η παρουσίαση της εύλογης αξίας. Από τα παραπάνω προκύπτει ότι παρά την ύπαρξη κοινού θεσμικού πλαισίου δεν εξασφαλίζεται αυτόματα η πλήρης συγκρισιμότητα των γνωστοποιήσεων, καθώς η ποιότητα της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης επηρεάζεται από τις εποπτικές πρακτικές, την οργανωτική κουλτούρα και τις εσωτερικές διαδικασίες κάθε τραπεζικού ιδρύματος.

Συμπερασματικά, η παρούσα έρευνα αναδεικνύει ότι η εφαρμογή των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ στον τραπεζικό κλάδο Ελλάδας και Κύπρου χαρακτηρίζεται από υψηλό βαθμό πολυπλοκότητας, αλλά και από σημαντικές ομοιότητες αναφορικά με τις αντιλήψεις των στελεχών των τραπεζικών ιδρυμάτων και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν. Παρά το γεγονός ότι παρουσιάζονται διαφοροποιήσεις στις γνωστοποιήσεις, τα αποτελέσματα της έρευνας υποστηρίζουν ότι οι δύο χώρες αντιμετωπίζουν κοινές δυσκολίες και ανάγκες, γεγονός που αναδεικνύει την ανάγκη για επιπλέον εναρμόνιση πρακτικών, ενίσχυση της εκπαίδευσης και βελτίωση των μηχανισμών εποπτείας. Τέλος, η παρούσα έρευνα προσφέρει εμπειρικά δεδομένα για δύο χώρες με κοινό θεσμικό πλαίσιο, αλλά διαφορετικές εποπτικές πρακτικές και αναδεικνύει την ανάγκη για συνεχή βελτίωση της ποιότητας των γνωστοποιήσεων, της διαφάνειας και της συγκρισιμότητας.

Αν και η παρούσα έρευνα αναδεικνύει χρήσιμα συμπεράσματα, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη κάποιοι περιορισμοί σχετικά με αυτή. Αρχικά, το μέγεθος του δείγματος ήταν περιορισμένο, εξαιτίας της εξειδίκευσης του αντικειμένου μελέτης και της δυσκολίας πρόσβασης σε στελέχη τραπεζών, με αποτέλεσμα να επηρεάζεται ενδεχομένως η γενίκευση των ποσοτικών ευρημάτων. Επιπλέον, η ανάλυση ανοιχτών ερωτήσεων στο δομημένο ερωτηματολόγιο, ενδέχεται να επηρεάζει την αντικειμενικότητα των απαντήσεων, καθώς οι συμμετέχοντες μπορεί να επηρεάζονται από προσωπικές εμπειρίες ή οργανωτικές πρακτικές. Επίσης, η ποσοτική ανάλυση βασίστηκε σε κατηγορικές μεταβλητές, περιορίζοντας τη δυνατότητα εφαρμογής πιο σύνθετων στατιστικών μοντέλων, που θα μπορούσαν ίσως να αναδείξουν μεγαλύτερη συσχέτιση μεταξύ των μεταβλητών. Επιπρόσθετα, παρόλο που η Θεματική Ανάλυση είναι συστηματική και ευρέως αποδεκτή, εμπεριέχει στοιχεία υποκειμενικότητας, καθώς η ερμηνεία και ανάλυση των απαντήσεων εξαρτάται από την κρίση του ερευνητή. Όσον αφορά το checklist συμμόρφωσης, παρότι αποτελεί χρήσιμο εργαλείο για την αξιολόγηση της πληρότητας των γνωστοποιήσεων, δεν είναι δυνατόν να αποτυπώσει όλες τις ποιοτικές πτυχές της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης. Ενώ τέλος, οι δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις διαφέρουν μεταξύ των τραπεζών αναφορικά με τη λεπτομέρεια και την έκταση των γνωστοποιήσεων, επηρεάζοντας την συγκρισιμότητα.

Τέλος, σε συνέχεια των παραπάνω, παρατίθενται και ορισμένες προτάσεις για μελλοντικές έρευνες. Μία ενδεχόμενη μελλοντική έρευνα θα μπορούσε να διεκρινεί το δείγμα και να πραγματοποιήσει διαχρονική ανάλυση, ώστε να διερευνηθούν οι μεταβολές στην εφαρμογή των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ με την πάροδο του χρόνου. Επιπλέον, η σύγκριση της Ελλάδας και της Κύπρου με άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα μπορούσε να αναδείξει ευρύτερα μοτίβα διαφοροποίησης ή σύγκλισης στις πρακτικές εφαρμογής των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων. Επίσης, ενδιαφέρον παρουσιάζει η εμβάνθυνση σε πρότυπα υψηλής πολυπλοκότητας, όπως το ΔΠΧΑ 9 και το ΔΠΧΑ 13. Τέλος, ενδιαφέρουσα θα ήταν και η διερεύνηση των εποπτικών αρχών (ΕΒΑ, ΕΣΜΑ, ΕΚΤ) και της σχέσης μεταξύ της ποιότητας των γνωστοποιήσεων και της χρηματοοικονομικής σταθερότητας, με στόχο τη βελτίωση της διαφάνειας στον τραπεζικό κλάδο.

Προσαρτήματα:

Α. Δομημένο ερωτηματολόγιο

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΕΝΟΤΗΤΑ 1: Δημογραφικά Στοιχεία

1. Χώρα εργασίας:

☐ Ελλάδα

☐ Κύπρος

2. Τράπεζα εργασίας:

☐ Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος

☐ Τράπεζα Πειραιώς

- ☐ Alpha Bank
- ☐ Τράπεζα Eurobank
- ☐ Τράπεζα Κύπρου
- ☐ Eurobank Cyprus Limited
- ☐ Alpha Bank Cyprus

3. Τμήμα εργασίας:

- ☐ Οικονομική Διεύθυνση
- ☐ Λογιστήριο/Λογιστικές Υπηρεσίες
- ☐ Άλλο:

4. Έτη εμπειρίας σε IFRS:

- ☐ 0–3
- ☐ 4–7
- ☐ 8–12
- ☐ 13+

5. Βαθμός εμπλοκής στην εφαρμογή IFRS:

- ☐ Χαμηλός
- ☐ Μέτριος
- ☐ Υψηλός

ΕΝΟΤΗΤΑ 2: Εφαρμογή IFRS

IFRS 9 – Απομείωση & Δεδομένα

6. Πόσο απαιτητική θεωρείτε την εφαρμογή του IFRS 9;

- ☐ 1=Πολύ εύκολη
- ☐ 2=Εύκολη

☐ 3=Ούτε εύκολη ούτε δύσκολη

☐ 4=Δύσκολη

☐ 5=Πολύ δύσκολη

7. Ποια πτυχή είναι πιο δύσκολη; (επιλέξτε μία)

☐ Ταξινόμηση χρηματοοικονομικών μέσων

☐ Αναμενόμενες Πιστωτικές Ζημιές (ECL)

☐ Κατάταξη σταδίων απομείωσης (Staging)

☐ Προβλεπτικές πληροφορίες-Μακροοικονομικές προβλέψεις (Forward-looking information)

☐ Διαθεσιμότητα και ποιότητα δεδομένων (Data availability)

☐ Μοντέλα απομείωσης/Μοντέλα ECL

8. Τα διαθέσιμα δεδομένα επαρκούν για IFRS 9;

☐ Ναι

☐ Όχι

☐ Μερικώς

IFRS 7 – Γνωστοποιήσεις Κινδύνου

9. Πόσο επαρκείς θεωρείτε τις γνωστοποιήσεις κινδύνου;

☐ 1=Καθόλου επαρκείς

☐ 2=Λίγο επαρκείς

☐ 3=Μέτρια επαρκείς

☐ 4=Αρκετά επαρκείς

☐ 5=Επαρκείς

10. Ποια κατηγορία είναι πιο απαιτητική;

☐ Πιστωτικός κίνδυνος

- ☐ Ρευστότητα
- ☐ Κίνδυνος αγοράς
- ☐ Συγκεντρώσεις κινδύνου

IFRS 13 – Εύλογη Αξία

11. Πόσο απαιτητική θεωρείτε την εφαρμογή του IFRS 13;

- ☐ 1=Καθόλου απαιτητική
- ☐ 2=Λίγο απαιτητική
- ☐ 3=Μέτρια απαιτητική
- ☐ 4=Αρκετά απαιτητική
- ☐ 5=Απαιτητική

12. Ποιο επίπεδο ιεράρχησης της εύλογης αξίας είναι πιο δύσκολο;

- ☐ Επίπεδο 1 - Παρατηρήσιμες τιμές
- ☐ Επίπεδο 2 - Παρατηρήσιμες εισροές
- ☐ Επίπεδο 3 - Μη παρατηρήσιμες εισροές

IAS 1 – Παρουσίαση

13. Πόσο συνεπής θεωρείτε την τράπεζά σας με το IAS 1;

- ☐ 1=Καθόλου συνεπής
- ☐ 2=Λίγο συνεπής
- ☐ 3=Μέτρια συνεπής
- ☐ 4=Αρκετά συνεπής
- ☐ 5=Συνεπής

ΕΝΟΤΗΤΑ 3: Συγκριτική Εμπειρία Ελλάδας–Κύπρου

14. Πόσο διαφορετική θεωρείτε την εφαρμογή των IFRS μεταξύ Ελλάδας και Κύπρου;

- ☐ 1=Καθόλου διαφορετική
- ☐ 2=Λίγο διαφορετική
- ☐ 3=Μέτρια διαφορετική
- ☐ 4=Αρκετά διαφορετική
- ☐ 5=Διαφορετική

ΕΝΟΤΗΤΑ 4: Ανοικτές Ερωτήσεις

15. Ποια θεωρείτε τη μεγαλύτερη πρόκληση στην εφαρμογή των IFRS;

.....

.....

.....

.....

.....

..

16. Τι θα μπορούσε να βελτιωθεί στις γνωστοποιήσεις των τραπεζών;

.....

.....

.....

.....

.....

....

B. Checklist συμμόρφωσης

Συνοπτικό Checklist Συγκριτικής Ανάλυσης IFRS Disclosures

1. IFRS 7 – Γνωστοποιήσεις Κινδύνου

1.1 Πιστωτικός Κίνδυνος

Ποιοτικές πληροφορίες για τις πολιτικές διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου

☐ Ναι ☐ Μερικώς ☐ Όχι

Ποσοτικές πληροφορίες ανά κατηγορία χρηματοοικονομικών μέσων

☐ Ναι ☐ Μερικώς ☐ Όχι

Συγκεντρώσεις κινδύνου

☐ Ναι ☐ Μερικώς ☐ Όχι

Αναδιαρθρώσεις δανείων/ Μέτρα διευκόλυνσης (forbearance)

☐ Ναι ☐ Μερικώς ☐ Όχι

1.2 Απομείωση (σύνδεση με IFRS 9)

Αναμενόμενες Πιστωτικές Ζημίες (ECL) ανά στάδιο

☐ Ναι ☐ Μερικώς ☐ Όχι

Μεταφορές μεταξύ σταδίων απομείωσης

☐ Ναι ☐ Μερικώς ☐ Όχι

Προβλεπτικές παραδοχές/Μακροοικονομικές προβλέψεις (Forward-looking assumptions)

☐ Ναι ☐ Μερικώς ☐ Όχι

1.3 Ρευστότητα & Κίνδυνος Αγοράς

Ανάλυση ληκτότητας χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

☐ Ναι ☐ Μερικώς ☐ Όχι

Ευαισθησίες κινδύνου αγοράς

☐ Ναι ☐ Μερικώς ☐ Όχι

2. IFRS 9 – Χρηματοοικονομικά Μέσα & Απομείωση

2.1 Ταξινόμηση & Επιμέτρηση

Έλεγχος SPPI

☐ Ναι ☐ Μερικώς ☐ Όχι

Αξιολόγηση επιχειρηματικού μοντέλου

☐ Ναι ☐ Μερικώς ☐ Όχι

Ανάλυση κατηγοριών: Αποσβεσμένο κόστος (AC) / Εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων (FVOCI) / Εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων (FVTPL)

☐ Ναι ☐ Μερικώς ☐ Όχι

2.2 Απομείωση (ECL)

Μεθοδολογία Πιθανότητας αθέτησης (PD) – Ζημίας σε περίπτωση αθέτησης (LGD) – Έκθεσης κατά την αθέτηση (EAD)

☐ Ναι ☐ Μερικώς ☐ Όχι

Μακροοικονομικά σενάρια

☐ Ναι ☐ Μερικώς ☐ Όχι

Τροποποιήσεις δανείων

☐ Ναι ☐ Μερικώς ☐ Όχι

3. IFRS 13 – Εύλογη Αξία

Ιεράρχηση εύλογης αξίας (Επίπεδο 1: Παρατηρήσιμες τιμές αγοράς – Επίπεδο 2: Παρατηρήσιμες εισροές – Επίπεδο 3: Μη παρατηρήσιμες εισροές)

☐ Ναι ☐ Μερικώς ☐ Όχι

Μεταφορές μεταξύ επιπέδων

☐ Ναι ☐ Μερικώς ☐ Όχι

Μη παρατηρήσιμες εισροές & παραδοχές αποτίμησης

☐ Ναι ☐ Μερικώς ☐ Όχι

Ανάλυση ευαισθησίας για στοιχεία Επίπεδου 3

☐ Ναι ☐ Μερικώς ☐ Όχι

4. IAS 1 – Παρουσίαση Οικονομικών Καταστάσεων

Συγκριτική πληροφόρηση

☐ Ναι ☐ Μερικώς ☐ Όχι

Σημαντικές λογιστικές πολιτικές

☐ Ναι ☐ Μερικώς ☐ Όχι

Κρίσιμες εκτιμήσεις και παραδοχές

☐ Ναι ☐ Μερικώς ☐ Όχι

Σαφήνεια και δομή σημειώσεων

☐ Ναι ☐ Μερικώς ☐ Όχι

5. IAS 32 - Χρηματοοικονομικά Μέσα: Παρουσίαση

Διάκριση χρηματοοικονομικών μέσων σε χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις και ίδια κεφάλαια

☐ Ναι ☐ Μερικώς ☐ Όχι

Παρουσίαση υβριδικών / σύνθετων χρηματοοικονομικών μέσων

☐ Ναι ☐ Μερικώς ☐ Όχι

Γνωστοποιήσεις για συμβάσεις που μπορεί να οδηγήσουν σε έκδοση ιδίων μετοχών

☐ Ναι ☐ Μερικώς ☐ Όχι

Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων (offsetting)

☐ Ναι ☐ Μερικώς ☐ Όχι

6. ESMA / EBA Συμμόρφωση

Ετήσιες προτεραιότητες εποπτείας ESMA

☐ Ναι ☐ Μερικώς ☐ Όχι

Συμμόρφωση με κατευθυντήριες οδηγίες EBA για τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές ECL

☐ Ναι ☐ Μερικώς ☐ Όχι

Αποφυγή τυποποιημένων/γενικόλογων γνωστοποιήσεων (boilerplate disclosures)

☐ Ναι

☐ Μερικώς

☐ Όχι

Βιβλιογραφία

1. Adams, J. (2022), “The impact of IFRS 9 on banking institutions: A comprehensive analysis”, *Journal of Accounting and Finance*.
2. Alpha Bank Cyprus Limited (2024), Pillar III Disclosures of the year 2024, Ημερομηνία πρόσβασης: 28/01/2026 στη διεύθυνση
<https://www.alphabank.com.cy/el/i-trapeza/enimerosi-ependyton/oikonomika-apotelesmata?year=2024>
3. Alpha Services and Holdings S.A (2024), Pillar III Disclosures Report for December 31,2024, Ημερομηνία πρόσβασης: 28/01/2026 στη διεύθυνση
<https://www.alpha.gr/-/media/AlphaGr/Images/Group/archive-holdings/reverse-merge-files/Pillar-III-31122024.pdf>
4. Armstrong, C. S., Barth, M. E., Jagolinzer, A. D., and Riedl, E. J. (2010), “Market reaction to the adoption of IFRS in Europe”, *The accounting review*, Vol. 85, No. 1, pp. 31-61.
5. Bank of Cyprus Holdings (2024), Pillar 3 Disclosures 2024, Ημερομηνία πρόσβασης: 28/01/2026 στη διεύθυνση
<https://www.bankofcyprus.com/globalassets/group/investor-relations/pillar-3-disclosures/gr/20250407-pillar-3-disclosures-2024.pdf>
6. Barragán E., Cadena M., Barragán G., Valderrama D. (2025), “Analysis of the impact of International Financial Reporting Standards on taxation: Global trends and challenges”, *International Journal of Innovative Research and Scientific Studies*, Vol., No. 3, pp. 4427-4436 .
7. Benston, G. J., Bromwich, M., & Wagenhofer, A. (2006), “Principles-versus rules-based accounting standards: The FASB’s standard setting strategy”, *Abacus*, Vol. 42, No. 2, pp. 165–188.
8. Bolboaca S., Jantschi L., Sestras A., Sestras R., Pamfil D. (2011), “Pearson-Fisher Chi-Square Statistic Revisites”, *Information*, Vol.2, pp. 528-545

9. Braun V., Clarke V. (2006), "Using thematic analysis in psychology", *Qualitative Research in Psychology*, Vol. 3, No. 1, pp.77-101
10. Chen O., Bodelet J., Saraiva R., Phan H., Di J., Nagels G., Schwantje T., Cao H., Gou J., Reinen J., Xiong B., Zhi B., Wang X., Vos M. (2023), "The roles, challenges, and merits of the p value", *Patterns (N Y)*, 4(12):100878
11. Christensen, H.B., Hail, L. and Leuz, C. (2013), "Mandatory IFRS reporting and changes in enforcement", *Journal of Accounting and Economics*, Vol. 56, No. 2-3, pp.147 177.
12. Clark, S. (2021), "Early recognition of credit losses under IFRS 9: Implications for bank profitability", *Banking and Finance Journal*.
13. De George E., Shivakumar L. (2016), "A review of the IFRS adoption literature", *Rev Account Stud*, Vol. 21, pp. 898–1004.
14. Dr. Shreekant V. (2024), "A Study on the Impact of International Financial Reporting Standards (IFRS) Adoption on Accounting Practices and Financial Reporting Quality", *Journal of Scientific and Engineering Research*, Vol. 11, No. 3, pp. 57-60 .
15. El-Gazzar, S.M., and J.M. Fornaro (2003), "An empirical investigation of corporate voluntary disclosure of management's responsibilities for financial reporting", *Lubin School of Business, Faculty Working Papers*, pp. 1–25.
16. Eurobank Cyprus (2024), Pillar 3 Report for the year ended 31 December 2024, Ημερομηνία πρόσβασης: 28/01/2026 στη διεύθυνση https://www.eurobank.cy/-/media/hbc/pillar-3-disclosures/eurobank-cy/eurobank-cy_pillar-3-disclosures_fy2024.pdf
17. Eurobank Holdings (2024), Consolidated Pillar 3 Report for the year ended 31 December 2024, Ημερομηνία πρόσβασης: 28/01/2026 στη διεύθυνση <https://www.eurobank.gr/-/media/eurobank/omilos/enimerosi->

18. Florou A. and Pope P.F. (2012), “Mandatory IFRS Adoption and Institutional Investment Decisions”, *The Accounting Review*, Vol. 87, No. 6, pp. 1993-2025.
19. Hassan, O., and C. Marston. (2010), “Disclosure measurement in the empirical accounting literature—A review article”, Working Paper 1640598.
20. Hope, O.K., Jin, J. and Kang, T. (2006), “Empirical evidence on jurisdictions that adopt IFRS”, *Journal of international accounting research*, Vol. 5, No. 2, pp.1-20.
21. Iqbal J., Sohail M., Irshad A., Khan R. (2024), “Risk management disclosures and banks financial performance: evidence from emerging markets”, *Risk Management*, Vol. 26, No. 5.
22. Imhanzenobe J. (2022), “Value relevance and changes in accounting standards: A review of the IFRS adoption literature”, *Cogent Business & Management*.
23. International Financial Reporting Standards Foundation (2025), IFRS Accounting Standards, Ημερομηνία Πρόσβασης 04/12/2025 στη διεύθυνση <https://www.ifrs.org/issued-standards/list-of-standards/>
24. Karamanou I. (2013), The Role and Current Status of IFRS in the Completion of National Accounting Rules: Evidence on Cyprus.
25. Karampinis N. (2011), “The Role and Current Status of IFRS in the Completion of National Accounting Rules: Evidence on Cyprus”, Athens University of Economics and Business, Department of Accounting and Finance.
26. Kinsey J., De Luca F., Phan H. (2022), “Improving the global comparability of IFRS based financial reporting through global enforcement: a proposed

- organizational dynamic”, *International Journal of Disclosure and Governance*, Vol. 9, pp. 330–351.
27. Kvaal E. & Nobes C. (2010), “International differences in IFRS policy choice: A research note”, *Accounting and Business Research*, Vol. 40, No. 2, pp. 173-187.
 28. Kvaal E. & Nobes C. (2012), “IFRS Policy Changes and the Continuation of National Patterns of IFRS Practice”, *European Accounting Review*, Vol. 21, No. 2, pp. 343- 371.
 29. Leopizzi, R., A. Iazzi, A. Venturelli, and S. Principale (2020), “Nonfinancial risk disclosure: The “state of the art” of Italian companies”, *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*, Vol. 27, No. 1, pp. 358–368.
 30. Miihkinen, A. (2012), “What drives quality of firm risk disclosure?”, *The International Journal of Accounting*, Vol. 47, No. 4, pp. 437–468.
 31. Mohammadrezaei F., Mohd-Saleh N., Banimahd B. (2013), “The effects of mandatory IFRS adoption: A review of evidence based on accounting standard setting criteria”, *International Journal of Disclosure and Governance*, Vol. 12, No. 1, pp. 29–77.
 32. National Bank of Greece (2024), Pillar III Disclosures on a consolidated basis- December 2024, Ημερομηνία πρόσβασης: 28/01/2026 στη διεύθυνση <https://www.nbg.gr/el/omilos/enimerwsi-ependutwn/etisies-ektheseis-enimerwtika-deltia>
 33. Piraeus Financial Holdings (2024), Capital Adequacy and Risk Management Regulatory Disclosures on a Consolidated Basis for the Year 2024 (Pillar III), Ημερομηνία πρόσβασης: 28/01/2026 στη διεύθυνση https://www.piraeusgroup.gr/-/jssmedia/Com/2024/Files/Investors/Financials/annual-reports/Pillar-III_EN_202412.pdf

34. Schleicher, Thomas Tahoun, Ahmed Walker, Martin (2010) “IFRS adoption in Europe and investment-cash flow sensitivity: Outsider versus insider economies”, *International Journal of Accounting*, Vol. 45, No. 2, pp. 143-168.
35. Tan H., Wang S., Welker M. (2011), “Foreign analyst following and forecast accuracy after mandated IFRS adoption”, *J. Account. Res.*, Vol. 49, No. 5, pp. 1307-1357 .
36. Turhan N. (2020), “Karl Pearson’s chi-square tests”, *Educational Research and Reviews*, Vol.15, No.9, pp.575-580
37. White, K. (2018), “Expected credit loss and capital management in banking”, *Journal of Banking Regulation*.
38. Williams, T. (2019), “Transparency in financial reporting: The role of IFRS 9”, *Accounting Horizons*.
39. Γκλαβένος Α. (2024), “Το Νέο Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 9 και οι Επιπτώσεις στο Χρηματοπιστωτικό Σύστημα της Ελλάδας”, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Σχολή Επιστημών Διοίκησης Επιχειρήσεων, Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής, Διπλωματική Εργασία.
40. Κατσιδής Ο. (2020), “Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (IAS) αναφορικά με τις γνωστοποιήσεις επί των λειτουργικών τομέων των επιχειρήσεων στην Ευρώπη”, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Σχολή Επιστημών της Διοίκησης, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων, Διδακτορική Διατριβή.
41. Κιόρογλου Ν. (2020), “Οι αλλαγές που επιφέρει το IFRS 9 και η επίδραση του στον ελληνικό τραπεζικό κλάδο”, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο- Πανεπιστήμιο Λευκωσίας, Σχολή Κοινωνικών Επιστημών, Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία.

- 42.Κολιοπάνος Χ. (2018), “Η εφαρμογή των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (IFRS-ΔΛΠ) στις εμπορικές και συνεταιριστικές τράπεζες στην Ελλάδα”, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Σχολή Κοινωνικών Επιστημών, Τμήμα Τραπεζική, Διπλωματική Εργασία.
- 43.Κουναδέας Θ. (2020), “Η εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων/Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΛΠ/ΔΠΧΑ) στον ευρωπαϊκό τραπεζικό κλάδο. Η συνεισφορά της υιοθέτησης του ΔΠΧΑ 9 στην ποιότητα της παρεχόμενης λογιστικής πληροφόρησης”, Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Σχολή Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών, Τμήμα Οικονομικής Επιστημών, Διδακτορική Διατριβή.
- 44.Μαγγανάρης Π. (2016), “Ποιότητα και διαφάνεια στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις των ευρωπαϊκών τραπεζών: Ο ρόλος των ΔΠΧΑ και της χρηματοπιστωτικής κρίσης”, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Διδακτορική Διατριβή.
- 45.Ρίζος Ι. (2022), “Υλοποίηση IFRS9 και η επίδρασή του στον Ισολογισμό και τα αποτελέσματα τραπεζών”, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο- Πανεπιστήμιο Λευκωσίας, Σχολή Κοινωνικών Επιστημών, Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία.
- 46.Σούμπουρλου Δ., (2024), “Η Επίδραση των International Financial Reporting Standards (Ifrs) στις Ξένες Άμεσες Επενδύσεις στην Ευρώπη”, Σχολή Επιστημών Διοίκησης Επιχειρήσεων, Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής, Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Εφαρμοσμένη Λογιστική και Ελεγκτική, Διπλωματική Εργασία.
- 47.Σπανού Μ. (2011), “Οι οικονομικές καταστάσεις και οι αλλαγές που υπεισέρχονται στην σύνταξη αυτών, με την εφαρμογή των IFRS στις

Κανονισμοί

1. Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1606/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Ιουλίου 2002, για την εφαρμογή διεθνών λογιστικών προτύπων, Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.
2. Κανονισμός (ΕΕ) 2023/1803 της Επιτροπής της 13ης Αυγούστου 2023 για την υιοθέτηση ορισμένων διεθνών λογιστικών προτύπων σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1606/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

